

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
ZEMĚDĚLSKÁ FAKULTA

Studijní program: N4101 Zemědělské inženýrství

Studijní obor: Agroekologie

Katedra: Katedra krajinného managementu

Vedoucí katedry: doc. Ing. Pavel Ondr, CSc.

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Návrh plánu péče pro vybrané území

Vedoucí diplomové práce: Ing. Kateřina Novotná, Ph.D.

Autor: Bc. Jakub Hromas

Vimperk, duben 2014

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Jakub HROMAS**
Osobní číslo: **Z12577**
Studijní program: **N4101 Zemědělské inženýrství**
Studijní obor: **Agroekologie**
Název tématu: **Návrh plánu péče pro vybrané území**
Zadávající katedra: **Katedra krajinného managementu**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Kulturní krajina je mozaikou ekosystémů do různé míry ovlivněných činností člověka, s různou strukturou a druhovým složením, ve které často dochází k velkému úbytku některých přírodních společenstev, a tím i např. k mizení živočichů a rostlin v ní žijících a na ní závislých. Proto je vhodné pro udržení přírodní rozmanitosti vytvářet mozaiku druhově bohatých ekosystémů, nejčastěji ve formě maloplošných chráněných území. Cílem práce bude na základě biologického průzkumu vybraného zájmového území navrhnout plán péče o toto území. \96

1. Seznámení s problematikou vytváření plánů péče.
2. Vypracování literární rešerše.
3. Provedení biologického průzkumu území.
4. Zpracování zjištěných výsledků, návrh plánu péče.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové, a to v nezkrácené podobě (v úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných Zemědělskou fakultou JU) elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

Datum: 5. dubna 2014

Jakub Hromas

Na tomto místě bych rád poděkoval především Ing. Kateřině Novotné, Ph.D. za odborné vedení a pomoc při vypracování mé diplomové práce a Liboru Dvořákovi, Aleši Vondrkovi, DiS. a Ing. Davidu Půbalovi za poskytnutí podkladů pro zpracování výsledků této práce.

Poděkování patří zároveň také mým nejbližším – přítelkyni, rodině a přátelům za veškerou pomoc, motivaci a podporu během mého studia.

Jakub Hromas

ABSTRACT

Velká Homolka (Great Homolka) Hill is located near the town of Vimperk in the south bohemian region of the Czech Republic. It is characterized by its predominantly southern exposure with the presence short-straw flat grassland communities with scattered bushes. The presence of important and protected species of insects and other animal groups assigned to this biotope is significant for this area. The territory is still not legally protected. A local NGO takes care of this site. It manages the area according to botanical and entomological surveys carried out in 2009.

This work provides further description of the site in terms of different natural characteristics, provides a description of the results of (botanical, entomological, ornithological, etc.) surveys carried out for purposes of this work in 2013, and proposes a management plan that can serve as a basis for declaring this area as a SPAs according to the Czech legislation. Equally important significance of the plan is also the fact that it can serve as a guide how to manage this site properly and how to improve the state of the protected subject.

Keywords: Great Homolka site, nature and landscape protection, biological survey of area, management plan, natural monument

SOUHRN

Velká Homolka je vrch nacházející se v blízkosti města Vimperk v Jihočeském kraji České republiky. Je charakteristický svou převážně jižní expozicí s přítomností krátkostébelných travinných společenstev s plošně roztroušenými keři. Významná je přítomnost významných a chráněných druhů hmyzu a dalších skupin živočichů vázaných na tento biotop. Území doposud nepožívá žádné legislativní ochrany, ale stará se o něj místní nevládní organizace, která zde hospodaří na základě botanických a entomologických průzkumů provedených v roce 2009.

Tato práce přináší bližší popis lokality z hlediska různých přírodovědných charakteristik, přináší popis a výsledky průzkumů provedených v rámci této práce v roce 2013 (botanický, entomologický, ornitologický aj.) a navrhuje plán péče, který může sloužit jako podklad pro vyhlášení území za zvláště chráněné podle české legislativy. Neméně důležitým významem vytvořeného plánu péče je i skutečnost, že může sloužit jako návod, jak se správně o tuto lokalitu nadále starat a jak zlepšovat stav předmětu zdejší ochrany.

Klíčová slova: lokalita Velká Homolka, ochrana přírody a krajiny, biologický průzkum území, plán péče, přírodní památka

OBSAH

1	Úvod.....	8
2	Literární přehled.....	9
2.1	Ochrana přírody a krajiny.....	9
2.2	Historie ochrany přírody a krajiny	10
2.3	Obecná ochrana přírody	11
2.4	Územní ochrana přírody	12
2.4.1	Velkoplošná a maloplošná zvláště chráněná území.....	12
2.4.2	Natura 2000 – ptačí oblasti a evropsky významné lokality	14
2.5	Plány péče o MZCHÚ	14
2.6	Český svaz ochránců přírody a další sdružení věnující se ochraně přírody	17
2.7	Charakteristika lokality Velká Homolka	17
2.7.1	Flóra	20
2.7.2	Fauna	21
2.7.3	Historie využívání území	22
2.8	Biologické průzkumy lokality Velká Homolka.....	23
2.8.1	Botanický průzkum	24
2.8.2	Entomologický průzkum.....	25
3	Cíle diplomové práce	27
4	Metodika	28
4.1	Metodika botanického průzkumu	28
4.2	Metodika entomologického průzkumu.....	28
4.3	Metodika ornitologického průzkumu	30
4.4	Ostatní průzkumy	30
4.5	Zpracování návrhu plánu péče.....	31
5	Výsledky	33

5.1	Biologický průzkum území	33
5.1.1	Botanický průzkum	33
5.1.2	Entomologický průzkum.....	38
5.1.3	Plazi a obojživelníci	43
5.1.4	Ptáci.....	43
5.1.5	Savci.....	46
5.2	Management území v roce 2013.....	48
5.3	Návrh plánu péče	50
5.3.1	Základní údaje o zvláště chráněném území	51
5.3.2	Rozbor stavu zvláště chráněného území s ohledem na předmět ochrany	55
5.3.3	Plán zásahů a opatření	63
5.3.4	Závěrečné údaje	71
5.3.5	Mapové přílohy plánu péče.....	76
6	Diskuze	79
7	Závěr	82
8	Seznam literatury	83
9	Přílohy.....	88

1 ÚVOD

Prostředí, ve kterém žijeme je součástí kulturní krajiny. V kulturní krajině se nacházejí nejen části, které přetvořil svou činností člověk, ale i přírodní ekosystémy. Tyto ekosystémy jsou především místem, které poskytuje životní podmínky pro daleko větší množství druhů, a to jak rostlinných, tak i živočišných. Nejde jen o celkové množství druhů, jedná se i o druhy, které jsou svou početností z hlediska nějakého území omezené, proto pak mluvíme o druzích vzácných nebo i chráněných. Tyto druhy jsou nejen součástí biodiverzity, ale mají i řadu užitečných funkcí. Jsou například součástí potravních řetězců, jsou to antagonisté pro člověka škodlivých a nechtěných organismů. A právě zde můžeme zdůraznit, že mají pro člověka i ekonomickou hodnotu. Tyto ekosystémy nemusí ale být jen místem s výskytem určitého druhu nebo druhů, může se jednat i o hodnotné stanoviště s výskytem společenstva nebo dokonce o kombinaci společenstev, která jsou vzácná a cenná.

Proto je vhodné, aby se pro udržení této přírodní rozmanitosti vytvářela území, která zachovají mozaiku druhově bohatých ekosystémů a umožní nerušený výskyt a vývoj těchto organismů v nich. Nejčastěji se toho dosahuje prostřednictvím vyhlášení maloplošně zvláště chráněných území. Těch je v České republice v současné době přes dva tisíce. Jedná se o buď o lokality, které mají regionální význam, nebo významnější lokality, které mají význam z národního nebo dokonce mezinárodního hlediska.

V současné době je poměrně značná část území našeho státu přírodovědně probádána a tam, kde to bylo z ochrannářského hlediska důležité, už tato chráněná území vznikla. Tu a tam se občas stane, že se objeví území s výskytem nějakého cenného druhu nebo místo s výskytem zachovalých přirozených nebo jen nepatrně pozměněných společenstev. Pak nastává okamžik, kdy je potřeba provést podrobný průzkum území, zjistit jeho aktuální stav a možnosti, jak postupovat pro to, aby byl zdejší fenomén ochráněn před úbytkem či zničením, a jak se dále postarat o to, aby byl zachován nebo se dokonce povedlo zlepšit jeho stav. A právě této problematice se podrobně věnuje tato diplomová práce.

2 LITERÁRNÍ PŘEHLED

2.1 Ochrana přírody a krajiny

Existuje celá škála ekosystémů, které jsou téměř nedotčeny lidskými aktivitami, až po ty, které jsou člověkem silně přetvořeny. Stanoviště uprostřed této škály představují často nejzajímavější výzvy a příležitosti pro biologii ochrany přírody, protože obvykle pokrývají velká území a přitom jsou ohrožena více než společenstva člověkem nedotčená. Ochrana takovýchto stanovišť často znamená nalezení kompromisu mezi ochranou biodiverzity a ekosystémových funkcí na straně jedné a uspokojení bezprostředních i dlouhodobých potřeb člověka na straně druhé (PRIMACK et al. 2011).

Ochrana přírody se dle NOVOTNÉ (2001) snaží z celospolečenských důvodů (zejména hospodářských, kulturních i vědeckých) trvale zachovat přírodně cenné krajiny i jejich části včetně rostlin, živočichů i jejich stanovišť. Toho lze dosáhnout všeobecnou ochranou přírody a zejména zřizováním chráněných přírodních celků s vysokou ekologickou diverzitou. Ochrana krajiny je péče o krajinu (území) usilující o její přirozené nebo přiměřené uspořádání, ochranu a vytvoření harmonické skladby obytných, průmyslových, agrárních, rekreačních i dopravních částí (segmentů). Vyžaduje účelnou vyrovnanost mezi přírodním potenciálem a mnohostrannými požadavky lidské společnosti. Prostorové uspořádání by mělo spočívat v uvážlivém ekologicko-tvůrčím územním plánování. Pro zdravou krajinu je nezbytné vytvářet systém ekologické stability právně zajištěný, tj. zachovat existující strukturální zeleň a ekologicky cenné části, spojovat je vzájemně biokoridory, pásy trvalé zeleně apod. Cílem ochrany krajiny je zachovat pro člověka trvale výkonnou, avšak zdravou krajinu, zabránit škodám v jejím vybavení i obrazu, popř. škody odstraňovat. O to by měl pečovat management krajiny a zajistit právní předpisy, normy a veškerou praktickou činnost.

Chráněná území mohou být zřizována různými způsoby. Mezi nejběžnější mechanismy patří území zřízená státem, často na národní, ale i na regionální, a dokonce lokální úrovni, dále koupě pozemků soukromými osobami nebo ochránářskými organizacemi, zřizováním výzkumných terénních stanic (zřizují je

obvykle univerzity a výzkumné organizace) a aktivity původních obyvatel a tradičních společností (PRIMACK et al. 2011).

2.2 Historie ochrany přírody a krajiny

První snahy o ochranu vybraných částí přírody jsou velmi starého data, na území dnešní republiky se s nimi setkáváme ve středověku. Jednalo se tehdy téměř bez výjimky o ochranu zdrojů obživy či surovinové základny pro řemeslnou výrobu – předmětem ochrany byly hlavně lesy a občas také s nimi související vodní zdroje (PRIMACK et al. 2011). ALBRECHT et al. (2003) uvádí, že nejstarší chráněná území pochází z jihočeského regionu. Již od 16. století se zde datují snahy majitelů některých velkostatků chránit na svých panstvích právě lesy, lovnou zvěř, ptactvo a také vodní zdroje. Postupně se tyto instrukce a nařízení aplikují i na území celých tehdejších Čech.

Za počátky územní ochrany je u nás považováno vyhlášení ochrany nad Žofínským pralesem a později i nad Hojnovodským pralesem hrabětem Buquoyem v roce 1838. O dvacet let později v roce 1858 pak došlo k vyhlášení pralesní rezervace pod Boubínem na Šumavě knížetem Schwarzenbergem, a to na podnět lesníka Josefa Johna. Jednalo se tedy o soukromé rezervace založené z iniciativy osvícených jedinců. Ochrana přírody je v Čechách spojována také s činností pozemkových spolků (LÁZNIČKA 2005; KOVAŘÍK & PEŠOUT 2000).

První návrh zákona na ochranu přírody byl v Čechách podán na českém sněmu již v roce 1911. První rezervace byly pak řízeny dohodou s majiteli nebo při pozemkové reformě podle záborového zákona č. 215/1919 a zákona přidělového č. 81/1920. Vůbec první právní norma na ochranu přírody platila v letech 1956 až 1992 – tedy přes 35 let. Byl to zákon č. 40/1956 Sb., o státní ochraně přírody.

Role ochrany přírody se radikálně změnila po pádu komunistického režimu v roce 1989, kdy vzniklo Ministerstvo životního prostředí. V roce 1992 byl přijat doposud platný zákon č. 114/1992 Sb., zákon o ochraně přírody a krajiny a byly vytvořeny dodnes existující krajinotvorné dotační programy. Od té doby jsou realizovány státní ochranou přírody, společně s mnoha nevládními organizacemi, vlastníky a hospodáři projekty v četných chráněných územích za použití různých ochranných

managementů. Ty mohou být regulační, což představuje opakované extenzivní hospodaření nebo mohou být asanační, což jsou jednorázové, ale zásadní zásahy v území.

Z celosvětového pohledu bylo historickým milníkem ochrany přírody vyhlášení Yellowstonského národního parku v roce 1872. V Evropě byl vyhlášen prvním národním parkem Engadine ve Švýcarsku, který byl zřízen k ochraně alpské horské přírody (LÁZNIČKA 2005; JONGEPIEROVÁ, PEŠOUT, JONGEPIER & PRACH 2012; PETŘÍČEK et al. 1999).

2.3 Obecná ochrana přírody

Obecná ochrana přírody a krajiny představuje ochranu krajiny, rozmanitosti druhů, přírodních hodnot a estetických kvalit přírody, ale také ochranu a šetrné využívání přírodních zdrojů. Je zajišťována prostřednictvím zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, který rozlišuje obecnou ochranu přírody a krajiny ve třech úrovních – obecná ochrana územní, obecná ochrana druhová a obecná ochrana neživé části přírody a krajiny.

Obecná ochrana územní (ochrana krajiny) poskytuje zákonnou ochranu celému území České republiky. Využívá k tomu několika nástrojů – územní systémy ekologické stability (ÚSES = propojený systém přirozených i pozměněných, ale přírodě blízkých ekosystémů, které udržují přírodní rovnováhu), významné krajinné prvky (VKP = ekologicky, geomorfologicky nebo esteticky hodnotná část krajiny, která utváří její typický vzhled nebo přispívá k udržení její stability), krajinný ráz a přírodní park a přechodně chráněné plochy.

Obecná ochrana druhová chrání všechny druhy rostlin a živočichů před zničením, poškozováním a dalšími činnostmi, které by mohly vést k ohrožení těchto druhů na existenci. Dalšími nástroji obecné ochrany druhové je ochrana volně žijících ptáků a ochrana dřevin rostoucích mimo les.

Obecná ochrana neživé části přírody a krajiny poskytuje ochranu jeskyním, přírodním jevům na povrchu, které s jeskyněmi souvisejí (např. krasové závrtky, škrapy, ponory, vývěry krasových vod) a paleontologickým nálezům (ANONYM IX; NOVOTNÁ 2001).

2.4 Územní ochrana přírody

Jedním z nejvýznamnějších nástrojů ochrany přírody a krajiny je ochrana území, která se provádí prostřednictvím zvláště chráněných území (ZCHÚ). Ta se podle zákona o ochraně přírody a krajiny vyhláší na přírodovědecky či esteticky významných nebo jedinečných územích. Za taková území se považují nejčastěji lokality s unikátní nebo reprezentativní biologickou rozmanitostí, a to na úrovni druhů, populací i společenstev, dále území s jedinečnou geologickou stavbou, území reprezentující charakteristické prvky krajinného rázu kulturní krajiny a území významná z hlediska vědeckého výzkumu (ANONYM X).

Územní ochrana má v České republice tři základní formy – velkoplošně zvláště chráněná území (národní parky a chráněné krajinné oblasti), maloplošná zvláště chráněná území (národní přírodní rezervace, národní přírodní památky, přírodní rezervace a přírodní památky) a území soustavy Natura 2000 (ptačí oblasti a evropsky významné lokality) (MIKO & HOŠEK 2009).

2.4.1 Velkoplošná a maloplošná zvláště chráněná území

Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, definuje ve svém § 14 zvláště chráněná území jako území, která jsou přírodovědecky či esteticky velmi významná nebo jedinečná. Kategorie zvláště chráněných území jsou v České republice národní parky, chráněné krajinné oblasti, národní přírodní rezervace, přírodní rezervace, národní přírodní památky a přírodní památky (ANONYM V).

Národní parky (NP) jsou rozsáhlá území, jedinečná v národním či mezinárodním měřítku, jejichž značnou část zaujímají přirozené nebo lidskou činností málo ovlivněné ekosystémy, ve kterých rostliny, živočichové a neživá příroda mají mimořádný vědecký a výchovný význam. Území národních parků se člení na 3 zóny ochrany přírody, z nichž první zóna je jádrová, nejcennější část území a platí pro ni nejprísnější ochranné podmínky. Na území NP je omezen vstup, vjezd, volný pohyb osob mimo současné zastavěné území obcí a rekreační a turistická aktivita. Podmínky těchto omezení jsou ustanoveny v zákoně o ochraně přírody a krajiny, ve vyhlášovacím dokumentu NP a v návštěvních řádech (LÁZNIČKA 2005).

Za **chráněné krajinné oblasti** (CHKO) lze vyhlásit rozsáhlá území s harmonicky utvářenou krajinou, charakteristicky vyvinutým reliéfem, významným podílem přirozených ekosystémů a trvalých travních porostů. Jsou zde hojně zastoupeny dřeviny a mohou se zde vyskytovat i dochované památky historického osídlení. Rovněž se v chráněných krajinných oblastech vymezují jednotlivé zóny ochrany přírody, tradičně jsou čtyři.

Národní přírodní rezervace (NPR) jsou menší území mimořádných přírodních hodnot, kde jsou na přirozený reliéf s typickou geologickou stavbou vázány ekosystémy významné a jedinečné v národním či mezinárodním měřítku. NPR jsou spolu s územími I. zón národních parků nejpřísněji chráněnými územími v České republice.

Jako **národní přírodní památky** (NPP) se vyhláší přírodní útvary o menší rozloze, především geologický či geomorfologický útvar, naleziště nerostů nebo vzácných či ohrožených druhů, mající národní či mezinárodní ekologický, vědecký či estetický význam. Nemusí jít o nedotčené území, ale i o území, které svou činností formoval člověk.

Přírodní rezervací (PR) může být vyhlášeno menší území se soustředěnými přírodními hodnotami se zastoupením ekosystémů typických a významných pro příslušnou geografickou oblast.

Přírodní památkou (PP) může být charakteristikou stejné území jako národní přírodní památka, ovšem významné v regionálním či nadregionálním měřítku (PATZELT a kol. 2008; NOVOTNÁ 2001).

Kategorizaci zvláště chráněných území a způsob jejich vyhlášení upravuje tedy zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny. Podle příslušných ustanovení tohoto zákona mají jednotlivé správy chráněných krajinných oblastí možnost vyhlášení na svém území maloplošná zvláště chráněná území (MZCHÚ) v kategorii přírodní rezervace a přírodní památka. Mimo území chráněných krajinných oblastí je vyhlášení přírodních rezervací a přírodních památek v kompetenci krajů. Výjimku tvoří vojenské újezdy, kde je kompetentní k vyhlášení přírodních rezervací a přírodních památek Ministerstvo obrany ČR, a území národních parků a jejich ochranných pásem, kde je kompetentní k vyhlášení přírodních rezervací a přírodních památek Ministerstvo životního prostředí ČR.

K vyhlášení národní přírodní rezervace a národní přírodní památky je na území celé České republiky kompetentní Ministerstvo životního prostředí ČR (ANONYM II 2011).

2.4.2 Natura 2000 – ptačí oblasti a evropsky významné lokality

Natura 2000 je soustava chráněných území, které vytvářejí na svém území podle jednotných principů všechny státy Evropské unie. Vytvoření soustavy Natura 2000 ukládají dva nejdůležitější právní předpisy EU na ochranu přírody, a to směrnice Rady 2009/147/EC, o ochraně volně žijících ptáků, (nahrazuje směrnicí Rady 79/409/EHS) a směrnice Rady 92/43/EHS, o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin.

Cílem této soustavy je zabezpečit ochranu těch druhů živočichů, rostlin a typů přírodních stanovišť, které jsou z evropského pohledu nejcennější, nejvíce ohrožené, vzácné či omezené svým výskytem jen na určitou oblast.

Soustava Natura 2000 sestává ze dvou typů chráněných území – ptačích oblastí a evropsky významných lokalit. **Ptačí oblasti**, kterých je na území ČR 41, vyhlásila vláda ČR nařízením v letech 2004 – 2005, v roce 2007 a poslední dvě v roce 2009. **Evropsky významné lokality** jsou shrnuty do tzv. národního seznamu, který je jako celek schválen vládou a publikován v podobě jejího nařízení pod č. 318/2013 Sb. Celkem je na území ČR 1075 lokalit (ANONYM XI).

2.5 Plány péče o MZCHÚ

Plány péče jsou dle NOVOTNÉ (2001) obvyklým názvem nějakého dokumentu (směrnice) s návodem, jak hospodařit v chráněném území. Obsahují pokyny pro regulaci přirozeného vývoje a lidských činností, zejména pak pro provádění praktických zásahů v jednotlivých částech těchto území. Někteří autoři, např. JANSÁ (2010) dokonce označují plán péče za „kuchařku“, která říká, jak se má orgán ochrany přírody o jednotlivé části chráněného území správně starat.

Plány péče se zpracovávají jako odborné a koncepční dokumenty pro řízení vývoje přírodních poměrů v ZCHÚ na základě ustanovení § 38 zákona č. 114/1992 Sb.

a vyhlášky č. 60/2008 Sb. Pokud je to zapotřebí k zabezpečení ZCHÚ před škodlivými vlivy z okolí, zpracovávají se i pro ochranná pásma. Plány péče se zpracovávají zpravidla na období deseti až patnácti let.

Projednaný a schválený plán péče je nezbytnou podmínkou k tomu, aby mohly orgány ochrany přírody realizovat jakékoliv činnosti v ZCHÚ. Pouze na jeho základě je možno uskutečňovat opatření ke zlepšování přírodního prostředí v ZCHÚ a čerpat na ně finanční prostředky. Vedle toho je nutné, aby plán péče pro období své platnosti usměrňoval i způsoby využívání ZCHÚ, které nejsou zákonem zakázány ani limitovány bližšími podmínkami ochrany, přesto by však mohly poškodit jeho přírodní hodnoty. Vzhledem k tomu, že plán péče není ze své podstaty závazný pro jiné subjekty než orgán ochrany přírody, je nutné, aby u takových návrhů na usměrnění aktivit zároveň navrhoval způsob jejich naplňování (např. zakotvením v nájemních smlouvách apod.). Plán péče je podle § 38 zákona po svém schválení podkladem i pro jiné druhy plánovacích dokumentů než LHP (LHO), např. pro územně plánovací dokumentaci. Plán péče je rovněž podkladem pro rozhodování orgánů ochrany přírody.

Z plánu péče musí být zřejmé, že volba zásahů a opatření je zodpovědně uvážena, odborně i věcně dobře odůvodněna. Jednotlivé body plánu péče mají na sebe logicky navazovat a všechny plánované zásahy musí být řádně odůvodněny. Lokalizace zásahů musí být tak přesná, aby umožnila kontrolovat provádění i výsledky péče v terénu (LÁZNIČKA 2005; ANONYM III 2009).

Vlastní sestavování plánu péče se děje na základě tzv. „Osnovy plánů péče o národní přírodní rezervace, přírodní rezervace, národní přírodní památky, přírodní památky a jejich ochranná pásma“, kterou vydalo MŽP ČR v roce 2009. Od roku 2000 do roku 2009 byla závazným podkladem pro zpracování plánů péče „Metodika přípravy plánů péče“ vydaná AOPK ČR (PETŘÍČEK et al. 1999; ANONYM XII 1999).

Dle vyhlášky č. 60/2008 Sb. plány péče o zvláště chráněná území a jejich ochranná pásma obsahují především:

1. základní údaje o zvláště chráněném území,
2. charakteristiku zvláště chráněného území a jeho ochranného pásma zaměřenou na jeho přírodní poměry,

3. popis ekosystémů nebo jejich složek tvořících předmět ochrany a jejich hodnocení z hlediska cílů ochrany chráněného území,
4. výčet a popis známých činitelů ohrožujících předmět ochrany,
5. zhodnocení dosavadní péče o předmět ochrany,
6. zásady péče o ekosystémy,
7. vymezení ploch s odlišnými způsoby péče o ekosystémy,
8. zásady hospodářského, rekreačního, sportovního či jiného využívání,
9. přehled potřeb zaměření, označení a technického vybavení chráněného území v terénu,
10. přehled potřeb sledování stavu ekosystémů a jejich složek s ohledem na cíle ochrany chráněného území,
11. určení období jejich platnosti.

Plány péče rovněž obsahují mapové přílohy. Základní mapovou přílohou je mapa dílčích ploch, která obsahuje prostorové rozdělení území. Dílčí plochy se vymezují na základě odlišnosti přírodních podmínek anebo odlišnosti způsobů péče. Závazným výchozím mapovým podkladem pro mapové přílohy je katastrální mapa, Státní mapa 1 : 5 000 – odvozená nebo lesnická mapa obrysová. Plány péče mohou obsahovat i další přílohy, ve kterých se uvádějí podrobnosti k jednotlivým kapitolám, případně doplňující údaje a dokumenty související s péčí o území (ANONYM IV 2008).

Postup projednání plánu péče je rovněž stanoven v § 38 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny. Oznámení o možnosti seznámit se s plánem péče je zveřejněno na portálu veřejné správy a na úředních deskách obcí. Orgán ochrany přírody plán péče schvaluje až po projednání a protokolárním vypořádání připomínek vlastníků, obcí a krajů.

Plány péče se schvalují zpravidla na 10 let a jejich realizaci zajišťují příslušné orgány ochrany přírody (ANONYM VI). Vlastní opatření pak provádí vlastníci či nájemci pozemků nebo je orgány ochrany přírody zajišťují na základě výběrových řízení prostřednictvím dodavatelských firem, živnostníků či jiných subjektů (př. nestátní neziskové organizace).

2.6 Český svaz ochránců přírody a další sdružení věnující se ochraně přírody

Velmi významné postavení v ochraně přírody zaujímají neziskové organizace. Mezi největší v České republice patří Český svaz ochránců přírody (ČSOP). ČSOP je občanské sdružení, jehož členy spojuje aktivní zájem o ochranu přírody a krajiny. Jeho posláním je ochrana a obnova přírodního dědictví, ekologická výchova a podpora trvale udržitelného života. V současné době čítá členská základna cca 7 500 členů, mezi nimiž jsou profesionální odborníci, zkušení dobrovolníci, ale i ti, kteří prostě „jen“ mají rádi přírodu. V roce 2014 slaví ČSOP 35 let své existence.

Činnost ČSOP je velmi rozsáhlá a rozmanitá. Spočívá v péči o přírodně cenná území, provádění přírodovědných průzkumů, realizaci projektů na zachování druhového bohatství živočichů a rostlin na území České republiky, práci s dětmi a mládeží, vzdělávání a osvětě veřejnosti nebo péči o zraněné a jinak handicapované živočichy. Neméně důležitá je i účast ve správních řízeních nebo činnost pozemkových spolků. Specifikem ČSOP je, že svou činnost provádí především v základních organizacích a prostřednictvím dobrovolníků. Na Šumavě tuto činnost vykonává v roce 2008 založená Základní organizace Českého svazu ochránců přírody Šumava (ZO ČSOP Šumava).

Dalšími významnými organizacemi pohybujícími se v České republice v oblasti péče o přírodu a krajinu jsou Česká společnost ornitologická, Hnutí Brontosaurus, Sagittaria – Sdružení pro ochranu přírody střední Moravy, Hnutí Duha, Calla – Sdružení pro záchranu prostředí nebo Ekologický institut Veronica (ANONYM XIII; LÁZNIČKA 2005).

2.7 Charakteristika lokality Velká Homolka

Studované území tvoří převážně jihozápadní svahy vrchu Velká Homolka (též zvaný Šibeničák), který se zdvihá na severovýchodním okraji města Vimperk nad soutokem Volyňky a Pravětínského potoka. Kóta vrchu se nachází v nadmořské výšce 751 metrů (EKRT & PŮBAL 2009; HAJNÍK 2007).

Lokalita se nachází v katastrálních území Boubská a Vimperk, spadá pod obec Vimperk, tj. obec s rozšířenou působností v okrese Prachatice v Jihočeském kraji a patřící k NUTS II Jihozápad (ANONYM I).

Obr. č. 1: Výřez turistické mapy – Velká Homolka a širší okolí (upraveno z www.mapy.cz)

Obr. č. 2: Vymezení zájmového území lokality Velká Homolka (upraveno z www.mapy.cz)

Dle geomorfologického členění České republiky spadá zájmová lokalita do provincie České vysočiny, subprovincie Šumavské soustavy (kód I), dále pak do oblasti Šumavské hornatiny (kód IB), celku Šumavské podhůří (kód IB-2) s podcelkem Vimperská vrchovina (kód IB-2C) a do okrsku Bělečská vrchovina (kód IB-2C-3) (ANONYM I; DEMEK & MACKOVČIN 2006).

Zájmové území leží jako celé jižní Čechy v oblasti moldanubika Českého masivu. Konkrétně pak v šumavské větvi moldanubika označované jako volyňsko-vimperská oblast. Z hlediska horninového složení převládají migmatitizované biotitické a sillimanit-biotitické pararuly, místy s granátem a cordieritem. Převládajícím půdním druhem jsou mesobazické kambizemě (ANONYM VII; ANONYM VIII).

Lokalitou Velká Homolka neprotéká žádná vodoteč a nenachází se zde ani žádná prameniště či periodická tůň. V lokalitě se nenachází žádné ochranné pásmo vodních zdrojů (ANONYM I). Místo spadá do povodí řeky Volyňky (hydrologické pořadí 1-08-02-001), která pramení pod Světlou horou v nadmořské výšce 1 115 metrů a ústí do Otavy ve Strakoniciích v nadmořské výšce 390 metrů. Délka vodního toku je 46,1 km, plocha povodí je 413 km² (VLČEK 1984).

Průměrná roční teplota v zájmové oblasti je 6 – 7 °C (HOLTANOVÁ & SKALÁK I) a průměrný roční úhrn srážek oblasti je 600 – 700 mm (HOLTANOVÁ & SKALÁK II). CULEK (1996) uvádí pro Vimperk roční úhrn srážek 726 mm.

Dle biogeografického členění náleží oblast do hercynské podprovincie a do Sušického bioregionu – kód 1.42 CULEK (1996). Dle fyto geografického členění ČR patří zájmová lokalita do fyto geografického obvodu Českomoravské mezofytikum, do fyto geografického okresu Šumavsko-novohradské podhůří a do fyto geografického podokresu (oblasti) Volyňského předšumaví (37e).

Typem krajiny dle reliéfu je krajina vrchovin Hercynia, typem podle využití pak lesozemědělská krajina a typem podle osídlení je krajina pozdní středověké kolonizace (ANONYM I; HRNČIAROVÁ, MACKOVČIN, ZVARA et. al 2009).

Na zájmové ploše se v současné době nenachází žádné zvláště chráněné území, nenachází se zde žádné území soustavy Natura 2000, na ploše neroste žádný památný strom a nenachází se zde ani přírodní park či významný krajinný prvek.

2.7.1 Flóra

Potenciální přirozenou vegetaci tvoří bikové bučiny (*Luzulo-fragetum*) (ANONYM I). Náhradní vegetaci oblasti (tj. Sušického bioregionu, do kterého Velká Homolka patří) představují louky a pastviny svazů *Arrhenatherion*, *Alopecurion pratensis*, *Cynosurion*, na podmáčených místech *Molinion* a *Calthion*. Vzácně jsou zachována společenstva rašelinných luk (*Caricion fuscae*, *Sphagno warnstorffiani-Tomentypnion*, dříve i *Caricion davallianae*) a smilkových pastvin (*Violion caninae* a *Vaccinion*). Na vápencových podkladech jsou travinná společenstva svazu *Cirsio-Brachypodion pinnati*, na primitivních půdách vápenců svazů *Alyssso alyssoidis-Sedion albi*. Časté jsou rovněž křoviny (*Prunion spinosae*) a společenstva lemová (*Trifolion medii*) (CULEK 1996).

Data AOPK ČR z mapování biotopů pro soustavu Natura 2000 uvádí, že se na lokalitě Velká Homolka nachází tři přírodní biotopy dle Katalogu biotopů ČR (CHYTRÝ et al. 2001), a to – T2.3B (Podhorské a horské smilkové trávníky bez jalovce), T1.1 (Mezofilní ovsíkové louky) a K3 (Vysoké mezofilní a xerofilní křoviny). Mapování biotopů probíhalo na Velké Homolce v květnu roku 2004.

Podklady z mapování biotopů uvádí bližší popis území včetně přítomné vegetace. Pro dílčí plochu pod vysílačem (biotop T2.3B) se uvádí druhy jako smilka tuhá (*Nardus stricta*), vřes obecný (*Calluna vulgaris*), devaterník velkokvětý (*Helianthemum grandiflorum*), čilimník černající (*Cytisus nigricans*) či jetel alpínský (*Trifolium alpestre*). Průzkum uvádí, že je plocha nekosená, degradována, má subxerofilní charakter a probíhá sukcese trnky obecné (*Prunus spinosa*) a růží (*Rosa sp.*).

Pro louky ve střední části lokality (biotop T1.1) se uvádí, že jsou nekoseny, dominuje zde ovsík vyvýšený (*Arrhenatherum elatius*), jako další druhy jsou uvedeny chrpa parukářka (*Centaurea pseudophrygia*), bedrník obecný (*Pimpinella saxifraga*), štírovník růžkatý (*Lotus corniculatus*) a dále expanduje srha laločnatá (*Dactylis glomerata*).

Třetí plocha nad železniční tratí je biotop T2.3B a plocha je nekosená a degradována. Z druhů se vyskytuje smilka tuhá (*Nardus stricta*), pupava bezlodyšná (*Carlina acaulis*), divizna knotovitá (*Verbascum lychnitis*), mateřídouška vejčitá (*Thymus pulegioides*), smolnička obecná (*Lychnis viscaria*). Plocha zarůstá ovsíkem

vyvýšeným (*Arrhenatherum elatius*) a probíhá zde sukcese trnky obecné (*Prunus spinosa*), růží (*Rosa sp.*) a hlohu (*Crataegus sp.*).

V mapování je označen i biotop K3 – pás keřů vedoucí podél cesty od vysílače k ohništi (podél cyklistické dráhy). Uvádí se zde druhy jako trnka obecná (*Prunus spinosa*), růže (*Rosa sp.*), sukcese jeřábu ptačího (*Sorbus aucuparia*), břízy bílé (*Betula pendula*) a javorů (*Acer sp.*).

Mapový snímek z mapování biotopů pro soustavu Natura 2000 je uveden v přílohách této práce jako Příloha 1.

EKRT & PŮBAL (2009) uvádí, že se s vysokou pravděpodobností na Velké Homolce v minulosti mohl vyskytovat např. hořeček mnohotvarý český (*Gentianella praecox* subsp. *bohemica*), který byl typickým průvodcem podhorských krátkostébelných pastvin. To ostatně dokládá PAVLÍČKO (1998), který ve své práci uvádí nálezy populace do 100 exemplářů hořečků mnohotvarých českých od Bohuslava Nauše před rokem 1980, a to právě na lokalitě Homolka na západním úbočí vrchu.

2.7.2 Fauna

Živočišná společenstva okresu Prachatice jsou velmi pestrá zejména díky širokému rozpětí nadmořských výšek, avšak značný je také podíl azonálních zoocenóz. Ze zoogeografického hlediska se fauna Prachaticka vyznačuje především přítomností alpských elementů (ALBRECHT et al. 2003). Z významných druhů živočichů je možné zmínit ježka západního (*Erinaceus europaeus*), vydra říční (*Lutra lutra*), plcha zahradního (*Eliomys quercinus*), z ptáků jeřábka lesního (*Bonasia bonasia*), hýla rudého (*Carpodacus erythrinus*), tetřívka obecného (*Tetrao tetrix*), z obojživelníků kuňku žlutobřichou (*Bombina variegata*), mloka skrvnitého (*Salamandra salamandra*) nebo z hmyzu jepici podivnou (*Arthroplea congener*) či šídlo páskovec kroužkovaný (*Cordulegaster boltonii*) (CULEK 1996).

Jako zajímavé lze hodnotit ústní sdělení SCHWAMBERGERA (2014), které dokládá výskyt sysla obecného (*Spermophilus citellus*) a králíka divokého (*Oryctolagus cuniculus*), a to do počátku výstavby domů ve východní části Velké Homolky – patrně do roku 1980.

2.7.3 Historie využívání území

Dle ústního sdělení SCHWAMBERGERA, POPELÍNSKÉ (2014) a NAROVCE (2013) v minulosti sloužilo celé území Velké Homolky jako pastvina především pro skot a tam kde to terén dovolil, se i „polařilo“ a „lukařilo“. Hospodařili zde drobní zemědělci, později Zemědělské družstvo Boubín se sídlem v Boubské. V 70. a 80. letech 20. století byla část Velké Homolky zastavěna rodinnými domy a bytovkami (především ve východní části území).

K dalšímu zastavění došlo krátce po roce 2000 a i v současné době jsou evidovány snahy o další zástavbu, a to i přesto, že je celá plocha (vyjma asi 0,3 ha v západní části) územním plánem vyjmuta ze zástavby a vedena jako zemědělská plocha. Během posledních asi 20 let došlo na nezastavěné části lokality k úplnému upuštění od hospodaření, část lokality zarostla nálety, nejvíce akáty a osikami.

Obr. č. 3: Historický snímek Velké Homolky z roku 1933 (upraveno z HAJNÍK 2007)

V roce 2009 byla lokalita prozkoumána z hlediska výskytu hmyzích a rostlinných druhů a od roku 2010 se na lokalitě pravidelně hospodaří dle doporučení vycházejících z těchto průzkumů. V roce 2010 proběhly první zásahy v nejcennějších částech na ploše cca 0,4 ha, a to v podobě jarního odstranění stařiny a podzimní seči.

Na jaře 2011 došlo opět na této ploše k odstranění 3 ks vzrostlých akátů a asi 2 200 m² náletových dřevin (topoly osiky, akáty aj.), byla poprvé přepasena nejcennější plocha o výměře 1 ha a na podzim byla pokosena. V roce 2012 byly odstraněny některé nevhodné nálety topolů osik a trnovníků akátů a celá lokalita byla přepasena malým stádem šumavských ovcí – 20 ks ovcí, stejně tak i v roce 2013 (HROMAS 2013).

Veškeré tyto aktivity zastřešuje ZO ČSOP Šumava, založená ve Vimperku v roce 2008. Posláním šumavské organizace je udržování a zlepšování přírodně-kulturního dědictví na Vimpersku a jeho okolí. Stěžejní aktivitou organizace je praktická péče o významné přírodní lokality (HROMAS & ŠEJNA 2010).

Foto č. 1: Současná podoba Velké Homolky v roce 2013 (foto J. Hromas)

2.8 Biologické průzkumy lokality Velká Homolka

Po vzniku organizace ZO ČSOP Šumava a zahájení aktivit v oblast praktické péče o přírodovědná území se na ni obraceli místní obyvatelé, úředníci i přírodovědci s pobídkou provedení průzkumů Velké Homolky s tím, že lokalita, o kterou se dlouhodobě nikdo nestará, má jistý přírodovědný potenciál. Jednalo se především

o p. Dvořáka (t. č. Správa NP a CHKO Šumava), Ing. Málovou (t. č. MěÚ Vimperk) a obyvatele rodinné zástavby navazující na lokalitu (p. Schwamberger).

V roce 2009 ZO ČSOP Šumava získala prostředky z programu ČSOP Ochrana biodiverzity na provedení dvou průzkumů území – botanického a entomologického. Od roku 2010 se poté provádí pravidelný management území.

2.8.1 Botanický průzkum

Botanický průzkum byl proveden v průběhu vegetační sezóny roku 2009. Výsledkem provedeného průzkumu je floristická a vegetační inventarizace území doplněná o poznámky k managementu.

Základem travinné vegetace lokality jsou podhorské krátkostébelné trávníky sv. *Violion caninae*, blízké as. *Campanulo rotundifoliae-Dianthetum deltoidis*. Dominantami zde jsou druhy jako psineček tenký (*Agrostis capillaris*), kostřava ovčí (*Festuca ovina*), trojzubec poléhavý (*Danthonia decumbens*), ovsík vyvýšený (*Arrhenatherum elatius*), kostřava červená (*Festuca rubra*), bika ladní (*Luzula campestris*), třeslice prostřední (*Briza media*) či pupava bezlodyžná (*Carlina acaulis*). Tyto druhově bohaté trávníky dále hostí druhy jako zvonek okrouhlostý (*Campanula rotundifolia*), hvozdík kropenatý (*Dianthus deltoides*), vítod obecný (*Polygala vulgaris*), jetel horský (*Trifolium montanum*), violka psí (*Viola canina*) a řadu dalších.

Na lokalitě se vyskytuje řada ploch s vegetací pionýrských náletových dřevin a hojně zde také zmlazují mezofilní křoviny, kterým dominuje slivoň trnka (*Prunus spinosa*), růže šípková (*Rosa canina*), hloh (*Crataegus* sp.) či vtroušeně řešetlák počistivý (*Rhamnus cathartica*).

Na inventarizované ploše je evidováno celkem 175 taxonů cévnatých rostlin (viz Příloha 2 této práce), z toho jsou 3 taxony registrované v Červeném seznamu České republiky (PROCHÁZKA 2001). Jedná se o taxony z nejnižší kategorie ohrožení (C4) – chrpa parukářka (*Centaurea pseudophrygia*), mák pochybný (*Papaver dubium*) a mochna přímá (*Potentilla recta*). Žádné zákonem chráněné druhy rostlin nebyly na lokalitě zaznamenány (EKRT & PŮBAL 2009).

2.8.1.1 Doporučené zásady managementu

Pro zachování cenných krátkostébelných rostlinných společenstev je zásadní zajistit pravidelnou každoroční pastvu. Vzhledem k dalším předmětům ochrany (zejm. hmyzu) by pastva měla probíhat mozaikovitě (nikdy ne celá lokalita najednou).

Časovou a prostorovou diferenciaci pastvy a seče je vhodné provádět především s ohledem na výsledky entomologického průzkumu Dvořáka (EKRT & PŮBAL 2009).

2.8.2 Entomologický průzkum

Entomologický průzkum byl prováděn v roce 2009 a přinesl výsledky vybraných skupin hmyzu, vč. doporučení k provádění managementových opatření.

Na lokalitě převažují druhy otevřených a teplejších stanovišť a díky blízkému lesu je významná i lesní entomofauna. Zastoupeny jsou výrazněji i chladnomilné až horské druhy – př. hrobařík *Nicrophorus investigator*, čmeláci *Bombus soroeensis* a *Bombus wurflenii*, samotářská vosa *Symmorphus allobrogus*, nebo drobné mouchy *Lyciella illota* a *Lyciella mihalyi*. Významné z hlediska fauny Pošumaví jsou nálezy velmi teplomilných až stepních druhů – př. páteříček *Rhagonycha lutea*, sluněčka *Myrrha 18guttata* a *Tytthaspis 16punctata*, mandelinka *Chrysolina c. cerealis*, soumračník *Erynnis tages*, modrásek *Cupido minimus* nebo saranče *Omocestus haemorrhoidalis*.

Mezi všemi druhy vyčnívá modrásek černočárný (*Pseudophilotes baton*), kriticky ohrožený druh, chráněný i soustavou Natura 2000. Dalšími druhy uvedenými v posledním červeném seznamu bezobratlých ČR z roku 2005 jsou tesařík *Aromia moschata* a zdobenec *Trichius fasciatus* jako druhy blízké ohrožení, čmeláci *Bombus humilis* a *Bombus wurflenii*, modrásek *Cyaniris semiargus* a perleťovec *Boloria euphrosyne* jako druhy zranitelné a samotářská vosa *Symmorphus allobrogus* jako druh ohrožený.

Zajímavost lokality dokresluje několik druhů preferujících vlhké louky nebo lesy, jakými jsou páteříček *Cantharis rufa*, ohniváček *Lycaena hippothoe*, drobné mouchy *Aulogastromyia anisodactyla*, *Lyciella decipiens*, *Lyciella vittata* a *Sapromyza sexpunctata* nebo kobylka *Decticus verrucivorus* (DVOŘÁK 2009).

Tabulka se všemi nalezenými druhy z roku 2009 je uvedena jako Příloha 3 této diplomové práce.

Foto č. 2: Entomologický průzkum Velké Homolky v roce 2009 (foto J. Hromas)

2.8.2.1 Doporučené zásady managementu

Nejcennější krátkostébelná partie nad železniční tratí lze začít prakticky okamžitě kosit a časem kombinovat s pastvou ovcí. Skupiny stromů a keřů nad touto plochou je nutné zachovat, ale proředit a prosvětlit. Prioritně nechat nejstarší stromy (důležité pro vývoj dřevních druhů hmyzu) a mladší na postupné dorůstání. Z křovin je nutné preferovat hlohy a trnky a zachovat maliny a ostružiny (důležitý zdroj nektaru).

Další travnatá společenstva (louky ve středu lokality) mají být koseny mozaikově nebo paseny. Louky pod vysílačem je důležité převést na kvalitnější květnatou louku.

Pruh stromů podél železniční trati výrazně stíní a je nutné ho zredukovat na třetinu a prioritně vykácet akáty (DVOŘÁK 2009).

3 CÍLE DIPLOMOVÉ PRÁCE

Cílem této diplomové práce je na základě existujících a nových průzkumů lokality Velká Homolka ve Vimperku stanovit plán péče o tuto lokalitu.

Mimo vlastního seznámení se s tvorbou a přípravou plánů péče o MZCHÚ bude práce rozšířena o nová data z průzkumů, které byly prováděny především v roce 2013 v oblasti botaniky, entomologie, ornitologie a herpetofauny.

Návrh plánu péče bude vycházet i z praktických zkušeností z realizace managementových opatření prováděných autorem a kolektivem organizace ZO ČSOP Šumava v letech 2009 až 2013, a to především pastvou ovce, kosením ploch a prací s náletovými dřevinami.

Výsledná práce bude návodem, jak se o lokalitu v dalších letech optimálně starat, bude i podkladem pro potenciální vyhlášení lokality za maloplošně zvláště chráněné území nebo významný krajinný prvek. Práce může posloužit i pro potřeby místních orgánů státní správy a samosprávy při tvorbě územního plánu města Vimperk.

4 METODIKA

Postup prací na diplomové práci spočíval ve studiu a shromáždění literatury vztahující se k tématu práce. Poté jsem provedl sám nebo za spolupráce svých kolegů další entomologické, botanické, ornitologické a dalších doplňkové průzkumy za účelem zjištění hodnot území, které následně posloužily pro vytvoření vlastního návrhu plánu péče o Velkou Homolku.

Veškeré řešené průzkumy vycházely především z doporučení a pravidel Metodiky inventarizačních průzkumů maloplošných zvláště chráněných území (JANÁČKOVÁ, ŠTORKÁNOVÁ & VÍTEK 2009).

4.1 Metodika botanického průzkumu

Botanický průzkum byl řešen jako inventarizační, kdy byly zaznamenány veškeré botanické druhy. Ty byly sjednoceny dle Klíče ke květeně ČR z roku 2007 (KUBÁT et al.). Území bylo navštíveno pro provedení průzkumů ve vegetačním období roku 2013 celkem šestkrát, a to – 13. 5.; 8. 6.; 29. 6.; 26. 7.; 22. 8. a 17.9. Průzkumy byly konzultovány s Ing. Davidem Půbalem (Správa NP a CHKO Šumava) a RNDr. Kamilou Lencovou (Přírodovědecká fakulta Jihočeské univerzity v Č. B.).

4.2 Metodika entomologického průzkumu

Entomologický průzkum byl řešen v roce 2013 především prostřednictvím instalací závěsných pastí na vybrané části lokality. Instalovány byly vždy 3 ks pastí současně, a to na 3 různé plochy (na stromy), tak aby byly pokryty různé vegetační jednotky. Mimo to byly nainstalovány jedenkrát i padací pasti, aby byl pokryt i průzkum hmyzu pohybujícího se po zemi. Do všech pastí bylo jako návnada použito pivo. Navíc byl proveden i před nástupem zimy průzkum trusu po pastvě ovcí za účelem zjistit zástupce koprofágních brouků. Doplňkově byly zaznamenávány i druhy při pochůzce lokalitou nebo při provádění managementů. Veškeré nálezy pak byly předány k určení, které prováděl Libor Dvořák (Městské muzeum Mariánské Lázně). Dvořák také navštívil lokalitu pro terénní sběr dat 7. 7. 2013.

Mapa č. 1.: Rozmístění pastí na hmyz na Velké Homolce (upraveno z www.mapy.cz)

Závěsné pasti byly na lokalitě nainstalovány na stromy, a to vždy na stejné místo v termínu 29. 5. – 19. 6.; 29. 6. – 19. 7. (1 ks 26. 7.); 5. 8. – 3. 9. (1 ks 23. 8.); 4. 10. – 19. 10.; 29. 10. – 25. 11. 2013. Pouze jedenkrát byla past umístěna na jiné místo (v mapě označeno 2*, a to v termínu 4. 10. – 19. 10.). Padací pasti byly nainstalovány v termínu 5. 8. – 3. 9. (1 ks odebrán už 23. 8. 2013), a to na stejné místo jako závěsné pasti. Průzkum trusu ovcí byl prováděn 14. 11. 2013.

Foto č. 3: Závěsná past na hmyz s návnadou (foto J. Hromas)

4.3 Metodika ornitologického průzkumu

Ornitologické údaje byly zjištěny na základě metodiky pro mapování hnízdních okrsků (JANDA & ŘEPA 1986). V mimohnízdni době probíhaly pravidelné návštěvy min. 1x za týden. Nomenklatura nalezených druhů byla sjednocena dle SVENSSONA et al. (2004).

Pro získání ornitologických dat byly na lokalitu také vyvěšeny ptačí budky, a to dle metodiky ZASADILA (2001) o počtu 7 sýkorníků a 5 špačníků. Ty byly průběžně kontrolovány za účelem zjištění hnízdní obsazenosti a eventuelně pro kroužkování. Veškerá ornitologická pozorování byla prováděna Alešem Vondrkou, DiS. (Zoologická a botanická zahrada města Plzně) a doplňkově autorem této práce.

Mapa č. 2: Rozmístění ptačích budek na Velké Homolce (upraveno z www.mapy.cz)

4.4 Ostatní průzkumy

Další zoologické údaje (především o výskytu obojživelníků, plazů a savců) jsou připojeny na základě terénních pochůzek zájmovým územím při provádění výše popisovaných průzkumů nebo při realizaci managementových opatření. V případě netopýrů došlo k detekci ultrazvukových signálů pomocí heterodynacího

detektoru, v případě hlodavců pomocí odchyťových pastí. Údaje o plazech a obojživelnících pochází od autora této práce, savce doplnil Aleš Vondrka, DiS.

Foto č. 4: Uřovka hladká (*Coronella austriaca*) na Velké Homolce (foto J. Hromas)

4.5 Zpracování návrhu plánu péče

Vlastní sestavení návrhu plánu péče bylo provedeno na základě zjištěných údajů z terénních průzkumů v roce 2013 (údaje od autora této diplomové práce, poskytnuté údaje Vondrky a Dvořáka). Plán péče byl dále doplněn existujícími údaji z dřívějších prováděných průzkumů (Dvořák 2009 a Ekrt & Půbal 2009) a údaji od organizace ZO ČSOP Šumava. Návrh plánu péče byl zpracován dle Metodiky vyhlášení přírodních rezervací a přírodních památek, Osnovy plánů péče o národní přírodní rezervace, přírodní rezervace, národní přírodní památky, přírodní památky a jejich ochranná pásma a dle vyhlášky č. 60/2008 Sb., o plánech péče, označování a evidenci území chráněných podle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny.

Návrhy managementových zásahů a opatření v jednotlivých plochách Velké Homolky byly sestaveny na základě PETŘÍČKA et al. (1999), CHYTRÉHO (2007) a CHYTRÉHO, KUČERY & KOČÍHO (2001).

Předpokládané orientační náklady hrazené orgánem ochrany přírody na péči o navrhovanou přírodní památku byly stanoveny dle KLÁPŠTĚHO (2012).

Foto č. 5: Pastva na Velké Homolce probíhá prostřednictvím ovce šumavské (foto J. Zrnová)

5 VÝSLEDKY

5.1 Biologický průzkum území

5.1.1 Botanický průzkum

Inventarizační botanický průzkum rostlin realizovaný v roce 2013 přinesl zaznamenání 158 druhů rostlin a 4 taxonů na úrovni rodu. Přehledný seznam vč. zařazení rostlin do kategorií ochrany dle vyhlášky č. 395/1992 Sb. a Červeného seznamu ČR (PROCHÁZKA 2001) dokládá souhrnně tabulka č. 1.

V porovnání s rokem 2009, kdy byly provedeny botanické průzkumy Ekrtem & Půbalem, došlo ke zjištění 7 nových druhů, vesměs plevelných a pro lokalitu nijak významných druhů rostlin. Oproti roku 2009 bylo zaznamenáno o 16 druhů rostlin méně (z toho 8 druhů určeno pouze na úrovni 4 rodů).

Tab. č. 1: Inventarizační seznam rostlin na Velké Homolce v roce 2013 s porovnáním průzkumů z roku 2009

Legenda: tučné zvýraznění = druh nově nalezený v roce 2013; X = není uveden jako chráněný druh podle vyhlášky MŽP č. 395/1992 Sb.; C4 = vzácnější taxon vyžadující pozornost, méně ohrožený dle Červeného seznamu ČR (PROCHÁZKA 2001)

Druh	Species	Chráněný dle vyhlášky č. 395/1992 Sb./Červeného seznamu	Nález rok 2009	Nález rok 2013	Pozn.
barborka obecná	<i>Barbarea vulgaris</i>		ano	ano	
bedrník obecný	<i>Pimpinella saxifraga</i>		ano	ano	
bedrník větší	<i>Pimpinella major</i>		ano	ano	
bez černý	<i>Sambucus nigra</i>		ano	ano	
bez červený	<i>Sambucus racemosa</i>		ano	ano	
bika chlupatá	<i>Luzula pilosa</i>		ano	ano	
bika ladní	<i>Luzula campestris</i>		ano	ano	
bojínek luční	<i>Phleum pratense</i>		ano	ano	
bolševník obecný	<i>Heracleum sphondylium</i>		ano	ano	
borovice lesní	<i>Pinus sylvestris</i>		ano	ano	
borůvka	<i>Vaccinium myrtillus</i>		ano	ano	
bršlice kozí noha	<i>Aegopodium podagraria</i>		ano	ano	
břečťan popínavý	<i>Hedera helix</i>		ne	ano	

bříza bělokorá	<i>Betula pendula</i>		ano	ano	
bukvice lékařská	<i>Betonica officinalis</i>		ano	ano	
černýš luční	<i>Melampyrum pratense</i>		ano	ano	
čičorka pestrá	<i>Securigera varia</i>		ano	ano	
devaterník velkokvětý tmavý	<i>Helianthemum grandiflorum subsp. Obscurum</i>		ano	ano	
divizna černá	<i>Verbascum nigrum</i>		ano	ano	
dub letní	<i>Quercus robur</i>		ano	ano	
hadinec obecný	<i>Echium vulgare</i>		ano	ano	
hloh	<i>Crataegus sp.</i>		ano	ano	
hluchavka bílá	<i>Lamium album</i>		ano	ano	
hluchavka skvrnitá	<i>Lamium maculatum</i>		ano	ano	
hrachor lesní	<i>Lathyrus sylvestris</i>		ano	ano	
hrachor luční	<i>Lathyrus pratensis</i>		ano	ano	
hrušeň obecná	<i>Pyrus communis</i>		ano	ano	
huseník lysý	<i>Arabis glabra</i>		ano	ano	
hvozdík kropenatý	<i>Dianthus deltoides</i>		ano	ano	
chmel otáčivý	<i>Humulus lupulus</i>		ano	ano	
chmerek vytrvalý	<i>Scleranthus perennis</i>		ano	ano	
chrastavec rolní	<i>Knautia arvensis</i>		ano	ano	
chrpa čekánek	<i>Centaurea scabiosa</i>		ano	ne	
chrpa parukářka	<i>Centaurea pseudophrygia</i>	X/C4a	ano	ano	
jabloň domácí	<i>Malus domestica</i>		ano	ano	
jahodník obecný	<i>Fragaria vesca</i>		ano	ano	
jasan ztepilý	<i>Fraxinus excelsior</i>		ano	ano	
javor klen	<i>Acer pseudoplatanus</i>		ano	ano	
javor mléč	<i>Acer platanoides</i>		ano	ano	
jeřáb ptačí	<i>Sorbus aucuparia</i>		ano	ano	
jestřábník chlupáček	<i>Hieracium pilosella</i>		ano	ano	
jestřábník savojský	<i>Hieracium sabaudum</i>		ano	ne	
jetel horský	<i>Trifolium montanum</i>		ano	ano	
jetel luční	<i>Trifolium pratense</i>		ano	ano	
jetel plazivý	<i>Trifolium repens</i>		ano	ano	
jetel prostřední	<i>Trifolium medium</i>		ano	ano	
jetel rolní	<i>Trifolium arvense</i>		ano	ano	
jetel zlatý	<i>Trifolium aureum</i>		ano	ano	
jílek vytrvalý	<i>Lolium perenne</i>		ano	ano	
jitrocel kopinatý	<i>Plantago lanceolata</i>		ano	ano	
jitrocel prostřední	<i>Plantago media</i>		ano	ano	
jitrocel větší	<i>Plantago major</i>		ano	ano	
kakost smrdutý	<i>Geranium robertianum</i>		ano	ano	
kaprad' samec	<i>Dryopteris filix-mas</i>		ano	ano	

kerblík lesní	<i>Anthriscus sylvestris</i>		ano	ano	
klinopád obecný	<i>Clinopodium vulgare</i>		ano	ano	
kokotice povázka	<i>Cuscuta epithimum</i>		ano	ano	
konopice dvouklanná	<i>Galeopsis bifida</i>		ano	ano*	určen pouze rod
konopice širolistá	<i>Galeopsis ladanum</i>		ano	ano*	určen pouze rod
kontryhel pastvinný	<i>Alchemilla monticola</i>		ano	ano	
kopretina bílá	<i>Leucanthemum vulgare</i> agg.		ano	ano	
kopřiva dvoudomá	<i>Urtica dioica</i>		ano	ano	
kostival lékařský	<i>Symphytum officinale</i>		ano	ano	
kostřava červená	<i>Festuca rubra</i>		ano	ano	
kostřava drsnolistá	<i>Festuca brevipila</i>		ano	ano	
kostřava ovčí	<i>Festuca ovina</i>		ano	ano	
krabilice zlatoplodá	<i>Chaerophyllum aureum</i>		ano	ano	
kručinka barvířská	<i>Genista tinctoria</i>		ano	ano	
kručinka německá	<i>Genista germanica</i>		ano	ano	
krvavec toten	<i>Sanguisorba officinalis</i>		ano	ano	
křivatec luční	<i>Gagea pratensis</i>		ano	ne	
kuklík městský	<i>Geum urbanum</i>		ano	ano	
lípa velkolistá	<i>Tilia platyphyllos</i>		ano	ano	
lipnice hajní	<i>Poa nemoralis</i>		ano	ano	
lipnice luční	<i>Poa pratensis</i>		ano	ano	
lipnice roční	<i>Poa annua</i>		ano	ano	
lipnice smáčknutá	<i>Poa compressa</i>		ano	ano	
líška obecná	<i>Corylus avellana</i>		ano	ano	
lnice květel	<i>Linaria vulgaris</i>		ano	ano	
lomikámen zrnatý	<i>Saxifraga granulata</i> lomikámen zrnatý		ano	ano	
lupina mnoholistá	<i>Lupinus polyphyllus</i>		ano	ne	
mahónie cesmínolistá	<i>Mahonia aquifolium</i>		ne	ano	
máchelka podzimní	<i>Leontodon autumnalis</i>		ano	ano*	určen pouze rod
máchelka srstnatá	<i>Leontodon hispidus</i>		ano	ano*	určen pouze rod
mák pochybný	<i>Papaver dubium</i>	X/C4a	ano	ne	
mateřídouška vejčitá	<i>Thymus pulegioides</i>		ano	ano	
mateřka trojžilná	<i>Moehringia trinervia</i>		ano	ano	
medyněk měkký	<i>Holcus mollis</i>		ano	ano*	určen pouze rod
medyněk vlnatý	<i>Holcus lanatus</i>		ano	ano*	určen pouze rod
merlík bílý	<i>Chenopodium album</i>		ne	ano	
mochna jarní	<i>Potentilla tabernaemontani</i>		ano	ano	

mochna přímá	<i>Potentilla recta</i>	X/C4a	ano	ano	
mochna stříbrná	<i>Potentilla argentea</i>		ano	ano	
náprstník velkokvětý	<i>Digitalis grandiflora</i>		ano	ano	
netýkavka malokvětá	<i>Impatiens parviflora</i>		ne	ano	
osívka jarní	<i>Erophila verna osívka jarní</i>		ano	ano	
ostružiník maliník	<i>Rubus idaeus</i>		ano	ano	
ostřice jarní	<i>Carex caryophyllea</i>		ano	ano	
ostřice měkkoostenná	<i>Carex muricata</i> agg.		ano	ne	
ostřice srstnatá	<i>Carex hirta</i>		ano	ano	
ovsík vyvýšený	<i>Arrhenatherum elatius</i>		ano	ano	
ovsír pýřitý	<i>Avenula pubescens</i>		ano	ano	
pampelišky smetánky	<i>Taraxacum</i> sect. <i>Ruderalia</i>		ano	ano	
pavinec horský	<i>Jasione montana</i>		ano	ano	
pelyněk černobýl	<i>Artemisia vulgaris</i>		ano	ano	
penízek modravý	<i>Thalaspis caerulescens</i>		ne	ano	
pcháč oset	<i>Cirsium arvense</i>		ano	ano	
pomněnka drobnokvětá	<i>Myosotis stricta</i>		ne	ano	
prasetník kořenatý	<i>Hypochaeris radicata</i>		ano	ano	
protěž lesní	<i>Gnaphalium sylvaticum</i>		ne	ano	
pryskyřník hlíznatý	<i>Ranunculus bulbosus</i>		ano	ne	
pryskyřník prudký	<i>Ranunculus acris</i>		ano	ano	
psárka luční	<i>Alopecurus pratensis</i>		ano	ano	
psineček obecný	<i>Agrostis capillaris</i>		ano	ano	
ptačinec trávovitý	<i>Stellaria graminea</i>		ano	ano	
pupava bezlodyžná	<i>Carlina acaulis</i>		ano	ano	
rešetlák počistivý	<i>Rhamnus cathartica</i>		ano	ne	
rozchodník ostrý	<i>Sedum acre</i>		ano	ano	
rozchodník velký	<i>Hylotelephium maximum</i>		ano	ano	
rozrazil laločnatý	<i>Veronica sublobata</i>		ano	ano	
rozrazil lékařský	<i>Veronica officinalis</i>		ano	ano	
rozrazil rezekvítek	<i>Veronica chamaedrys</i>		ano	ano	
rozrazil rolní	<i>Veronica arvensis</i>		ano	ano	
rožec rolní	<i>Cerastium arvense</i>		ano	ano	
růže šípková	<i>Rosa canina</i>		ano	ano	
řebříček obecný	<i>Achillea millefolium</i>		ano	ano	
silenska nadmutá	<i>Silene vulgaris</i>		ano	ano	
silenska níčí	<i>Silene nutans</i>		ano	ne	
silenska široolistá bílá	<i>Silene latifolia</i> subsp. <i>alba</i>		ano	ano	
sítina tenká	<i>Juncus tenuis</i>		ano	ano	

sléz pižmový	<i>Malva moschata</i>		ano	ano	
slivoň trnka	<i>Prunus spinosa</i>		ano	ano	
smělek jehlancovitý	<i>Koeleria pyramidata</i>		ano	ano	
smilka tuhá	<i>Nardus stricta</i>		ano	ano	
smolníčka obecná	<i>Lychnis viscaria</i>		ano	ano	
srha laločnatá	<i>Dactylis glomerata</i>		ano	ano	
starček lepkavý	<i>Senecio viscosus</i>		ano	ano	
starček přímětník	<i>Senecio jacobaea</i>		ano	ne	
střemch obecná	<i>Prunus padus</i>		ano	ano	
světlík lékařský	<i>Euphrasia rostkoviana</i>		ano	ano*	určen pouze rod
světlík tuhý	<i>Euphrasia stricta</i>		ano	ano*	určen pouze rod
svízel bílý	<i>Galium album</i>		ano	ano	
svízel nízký	<i>Galium pumilum</i>		ano	ne	
svlačec rolní	<i>Convolvulus arvensis</i>		ano	ano	
škarda dvouletá	<i>Crepis biennis</i>		ano	ano	
štírovník ružkatý	<i>Lotus corniculatus</i>		ano	ano	
šťovík kyselý	<i>Rumex acetosa</i>		ano	ano	
šťovík menší	<i>Rumex acetosella</i>		ano	ano	
tolice dětelová	<i>Medicago lupulina</i>		ano	ano	
tomka vonná	<i>Anthoxanthum odoratum</i>		ano	ano	
topol osika	<i>Populus tremula</i>		ano	ano	
tořice japonská	<i>Torilis japonica</i>		ano	ne	
třešeň ptačí	<i>Prunus avium</i>		ano	ano	
trnovník akát	<i>Robinia pseudacacia</i>		ano	ano	
trojštět žlutavý	<i>Trisetum flavescens</i>		ano	ano	
trojzubec poléhavý	<i>Danthonia decumbens</i>		ano	ano	
truskavec ptačí	<i>Polygonum aviculare</i>		ano	ano	
třeslice prostřední	<i>Briza media</i>		ano	ano	
třezalka tečkovaná	<i>Hypericum perforatum</i>		ano	ano	
třtina krovištní	<i>Calamagrostis epigejos</i>		ano	ano	
třtina rákosovitá	<i>Calamagrostis arundinacea</i>		ano	ano	
turan roční	<i>Erigeron annuus</i>		ano	ano	
úročník bolhoj	<i>Anthyllis vulneraria</i>		ano	ano	
válečka prapořitá	<i>Brachypodium pinnatum</i>		ano	ano	
vikev chlupatá	<i>Vicia hirsuta</i>		ano	ano	
vikev plotní	<i>Vicia sepium</i>		ano	ano	
vikev ptačí	<i>Vicia cracca</i>		ano	ano	
vikev setá	<i>Vicia sativa</i>		ano	ne	
violka psí	<i>Viola canina</i>		ano	ano	
violka rolní	<i>Viola arvensis</i>		ano	ano	
violka srstnatá	<i>Viola hirta</i>		ano	ano	

vítod obecný	<i>Polygala vulgaris</i>		ano	ano	
vrtič obecný	<i>Tanacetum vulgare</i>		ano	ano	
vrba jíva	<i>Salix caprea</i>		ano	ano	
vrbovka horská	<i>Epilobium montanum</i>		ano	ne	
vrbovka úzkolistá	<i>Epilobium angustifolium</i>		ano	ne	
vřes obecný	<i>Calluna vulgaris</i>		ano	ano	
zběhovec lesní	<i>Ajuga genevensis</i>		ano	ano	
zlatobýl obrovský	<i>Solidago gigantea</i>		ano	ano	
zvonek broskvolistý	<i>Campanula persicifolia</i>		ano	ano	
zvonek kopřivolistý	<i>Campanula trachelium</i>		ano	ne	
zvonek okrouhlostý	<i>Campanula rotundifolia</i>		ano	ano	

5.1.2 Entomologický průzkum

V roce 2013 bylo při entomologických průzkumech a odchycích do pastí určeno celkem 107 druhů hmyzu, z toho 62 druhů pro lokalitu zcela nových a nezaznamenaných při předchozím průzkumu v roce 2009. V roce 2012 navíc proběhla instalace 2 ks pivních pastí, které uvádí oproti roku 2009 další nové 4 druhy. Z těchto v roce 2013 zaznamenaných druhů je 8 zařazováno mezi zvláště chráněné podle vyhlášky MŽP ČR č. 395/1992 Sb., a to do kategorie „ohrožených“. Dva druhy jsou dále řazeny i do kategorie „zranitelný“ dle Červeného seznamu ohrožených druhů bezobratlých České republiky (FARKAČ, KRÁL, ŠKORPÍK 2005). Přehledná tabulka č. 2 uvádí přehledně výčet druhů hmyzu zjištěných na Velké Homolce v roce 2013 a porovnává jej s průzkumem z roku 2009 a dílčím průzkumem z roku 2012.

Tab. č. 2: Inventarizační seznam hmyzích druhů zjištěných na Velké Homolce v roce 2013 s porovnáním průzkumů z roku 2009 a 2012

Legenda: tučné zvýraznění = druh nově nalezený v roce 2013; číslo pastí 1, 2, 3 = závěsná past, PAD 1, PAD 2, PAD 3 = padací past (lokalizace pastí viz mapa v kapitole 4.2 Metodika entomologického průzkumu).

Závěsná past 1 a PAD 1 = Podhorský smilkový trávník s mraveništi a mateřídouškou (umístění na dubu a na povrchu země pod stromem)

Závěsná past 2 a PAD 2 = Mezofilní ovsíková louka (umístění na hrušni a na povrchu země pod stromem)

Závěsná past 3 a PAD 3 = Krátkostébelný druhově bohatý trávník (umístění na jasanu a na povrchu země pod stromem)

<i>Species</i>	Druh (popř. vyšší taxonomická jednotka)	Metoda odchyty	Číslo pasti	Nález rok 2009 (2012)	Chráněný dle vyhlášky č. 395/1992 Sb./Červeného seznamu
<i>Agrypnus murinus</i>	kovařík šedý	závěsná past, padací past, terénní pochůzka	1, 2, 3 a PAD 2	ne	
<i>Amara plebeja</i>	rod kvapník	padací past	PAD 2	ne	
<i>Anaglyptus mysticus</i>	rod kuloštitník	závěsná past	1	ano	
<i>Anoplotrupes stercorosus</i>	chrobák lesní	terénní pochůzka, padací past	PAD 2	ne	
<i>Aphodius fimetarius</i>	hnojník obecný	ovčí trus		ne	
<i>Apterygida media</i>	škvor polokřídlý	závěsná past, terénní pochůzka	1, 2, 3	ne	
<i>Athous haemorrhoidalis</i>	kovařík narudlý	závěsná past	3	ne	
<i>Aulogastromyia anisodactyla</i>	čeled' stínomilkovití	závěsná past	2*	ano	
<i>Axinotarsus marginalis</i>	čeled' bradavičnickovití, rod <i>Axinotarsus</i>	terénní pochůzka		ano	
<i>Bombus hortorum</i>	čmelák zahradní	terénní pochůzka		ano	ohrožený/-
<i>Bombus humilis</i>	čmelák proměnlivý	terénní pochůzka		ano	ohrožený/VU zranitelný
<i>Bombus lapidarius</i>	čmelák skalní	závěsná past, terénní pochůzka, padací past	2, PAD 3	ano	ohrožený/-
<i>Bombus lucorum</i>	čmelák hájový	závěsná past	3	ano	ohrožený/-
<i>Bombus pascuorum</i>	čmelák rolní	terénní pochůzka		ano	ohrožený/-
<i>Cantharis fusca</i>	páteříček sněhový	závěsná past	2	ano	
<i>Cantharis livida</i>	páteříček modravý	závěsná past	1, 2, 3	ano	
<i>Cantharis nigricans</i>	páteříček černavý	závěsná past	2, 3	ano	
<i>Cantharis pellucida</i>	rod páteříček	závěsná past	2, 3	ano	
<i>Cantharis rustica</i>	páteříček obecný	závěsná past	2, 3	ano	
<i>Carabus hortensis</i>	střevlík zahradní	padací past	PAD 2	ne	
<i>Cercopis vulnerata</i>	pěnodějka červená	terénní pochůzka		ano	
<i>Cetonia aurata</i>	zlatohlávek zlatý	závěsná past	3	ne	
<i>Cicindela</i>	svižník polní	terénní pochůzka		ne	ohrožený/-

<i>campestris</i>					
<i>Coccinella septempunctata</i>	slunéčko sedmitečné	terénní pochůzka		ano	
<i>Cryptarcha strigata</i>	lesknáček skvrnitý	závěsná past	1, 2	ne	
<i>Cymindis humeralis</i>	čeled' střevlíkovití, rod <i>Cymindis</i>	padací past	PAD 1	ne	
<i>Dalopius marginatus</i>	kovařík lemovaný	terénní pochůzka		ne	
<i>Dasytes obscurus</i>	čeled' bradavičnickovití, rod <i>Dasytes</i>	terénní pochůzka		ne	
<i>Dasytes plumbeus</i>	čeled' bradavičnickovití, rod <i>Dasytes</i>	terénní pochůzka		ne	
<i>Dasytes virens</i>	čeled' bradavičnickovití, rod <i>Dasytes</i>	terénní pochůzka		ne	
<i>Didymachus picipes</i>	čeled' roupcovití	terénní pochůzka		ne	
<i>Dichrostigma flavipes</i>	dlouhošjka žlutohá	závěsná past	3	ne	
<i>Dinoptera collaris</i>	tesařík červenoštitý	závěsná past	2	ano	
<i>Dolichovespula media</i>	vosa prostřední	závěsná past	1, 2, 3	ne (ano)	-/VU zranitelný
<i>Dysmachus stylifer</i>	čeled' roupcovití	terénní pochůzka		ne	
<i>Ectobius lapponicus</i>	rusec laponský	závěsná past, padací past, terénní pochůzka	1, 2, 2*, 3, PAD 1	ne	
<i>Forficula auricularia</i>	škvor obecný	závěsná past, padací past	1, 2, 3, PAD 1 až PAD 3	ne	
<i>Gaurotes virginea</i>	tesařík panenský	terénní pochůzka		ano	
<i>Glischrochilus hortensis</i>	rod lesknáček	závěsná past	1, 2, 3, PAD 2 a PAD 3	ne	
<i>Haematopota pluvialis</i>	bzikavka dešťová	terénní pochůzka		ne	
<i>Harpalus rubripes</i>	rod kvapník	padací past	PAD 1	ne	
<i>Harpalus tardus</i>	rod kvapník	padací past	PAD 1 a PAD 2	ne	
<i>Charopus graminicola</i>	čeled' bradavičnickovití	terénní pochůzka		ne	
<i>Chorthippus biguttulus</i>	saranče měnlivá	padací past	PAD 2	ano	
<i>Chrysopilus nubecula</i>	čeled' čihalkovití	terénní pochůzka		ne	
<i>Limonius</i>	čeled' kovaříkovití	terénní pochůzka		ne	
<i>Meconema thalassinum</i>	kobylka dubová	terénní pochůzka		ne	
<i>Meiosimyza affinis</i>	čeled' stínomilkovití	závěsná past	1	ne	

<i>Meiosimyza subfasciata</i>	čeled' stínomilkovití	závěsná past	1	ano	
<i>Metacantharis clypeata</i>	čeled' páteříčkovití	závěsná past	3	ano	
<i>Nicrophorus fossor</i>	čeled' mrchožroutovití	závěsná past, padací past	2, PAD 2 a PAD 3	ano	
<i>Nicrophorus vespillo</i>	hrobařík obecný	padací past	PAD 2 a PAD 3	ano	
<i>Nicrophorus vespilloides</i>	hrobařík malý	padací past	PAD 2	ano	
<i>Noeeta pupillata</i>	čeled' vrtulovití	terénní pochůzka		ne	
<i>Oedemera femorata</i>	rod stehenáč	terénní pochůzka		ne	
<i>Oedemera flavipes</i>	rod stehenáč	terénní pochůzka		ne	
<i>Onthophagus fracticornis</i>	rod lejnožrout	padací past	PAD 3	ne	
<i>Oxythyrea funesta</i>	zlatohlávek tmavý	terénní pochůzka		ano	ohrožený/-
<i>Pachytodes cerambyciformis</i>	tesařík tesaříkovitý	terénní pochůzka		ano	
<i>Panorpa communis</i>	srpice obecná	závěsná past, terénní pochůzka	1, 2, 3	ne	
<i>Panorpa vulgaris</i>	srpice běžná	závěsná past	1, 2, 3	ne	
<i>Phyllopertha horticola</i>	listokaz zahradní	terénní pochůzka		ano	
<i>Phymatodes testaceus</i>	tesařík skladištní	závěsná past	3	ne	
<i>Platydracus stercorarius</i>	čeled' drabčíkovití	padací past	PAD 2 a PAD 3	ne	
<i>Poecilus versicolor</i>	rod střevlíček	padací past	PAD 2 a PAD 3	ne	
<i>Polistes dominula</i>	vosík skvrnitý	závěsná past	1	ano	
<i>Polygonia c-album</i>	babočka meruzalková	závěsná past	1	ne	
<i>Propylaea quatuordecimpunctata</i>	sluněčko čtrnáctitečné	terénní pochůzka		ano	
<i>Prosternon tessellatum</i>	čeled' kovaříkovití	závěsná past, terénní pochůzka	3	ne	
<i>Protaetia cuprea</i>	zlatohlávek hladký	závěsná past	1, 3	ano	
<i>Pterostichus melanarius</i>	rod střevlíček	padací past	PAD 3	ne	
<i>Pyrgus malvae</i>	soumračník jahodníkový	terénní pochůzka		ne	
<i>Pyrochroa coccinea</i>	červenáček ohnivý	závěsná past	3	ne	
<i>Rhagio strigosus</i>	čeled' číhalkovití	terénní pochůzka		ne	
<i>Rhagio tringarius</i>	čeled' číhalkovití	terénní pochůzka		ne	
<i>Rhagium bifasciatum</i>	kousavec dvoupáskovaný/ dvoupruhý	závěsná past	2	ne	
<i>Rhagonycha fulva</i>	páteříček žlutý	terénní pochůzka		ano	
<i>Rhagonycha lutea</i>	čeled' páteříčkovití	terénní pochůzka		ano	
<i>Rhagonycha</i>	čeled' páteříčkovití	závěsná past	2, 3	ano	

<i>nigriventris</i>					
<i>Rhagoxycha translucida</i>	čeled' páteříčkovití	terénní pochůzka		ne	
<i>Rupela maculata</i>	tesařík ozbrojený	terénní pochůzka		ano	
<i>Sapromyza obsoleta</i>	rod stínomilka	závěsná past	1	ano	
<i>Sapromyza schnabli</i>	čeled' stínomilkovití	závěsná past	2*	ne	
<i>Sapromyzosoma quadripunctata</i>	čeled' stínomilkovití	závěsná past	3	ano	
<i>Silpha obscura</i>	mrchožrout obecný	padací past	PAD 1 a PAD 3	ne	
<i>Silpha tristis</i>	čeled' mrchožroutovití	padací past	PAD 3	ne	
<i>Soronia grisea</i>	čeled' lesknáčkovití	závěsná past	2, 3	ne	
<i>Stenurella melanura</i>	tesařík černošpičkový	terénní pochůzka		ano	
<i>Stenurella nigra</i>	tesařík černý	terénní pochůzka		ano	
<i>Suillia affinis</i>	čeled' lanýžkovití	závěsná past, padací past	1, 2, 3, PAD 2	ne	
<i>Suillia bicolor</i>	čeled' lanýžkovití	závěsná past	1	ne	
<i>Suillia humilis</i>	čeled' lanýžkovití	závěsná past	1	ne	
<i>Suillia laevifrons</i>	čeled' lanýžkovití	závěsná past	3	ne	
<i>Sylvicola cinctus</i>	rod stružilka	závěsná past	1, 2, 2*, 3	ne	
<i>Sylvicola fuscatus</i>	rod stružilka	závěsná past	1, 2, 2*, 3	ne	
<i>Sylvicola punctatus</i>	rod stružilka	závěsná past	1, 2, 2*, 3	ne (ano)	
<i>Tephritis formosa</i>	čeled' vrtulovití	terénní pochůzka		ne	
<i>Thereva cinifera</i>	čeled' ostrožkovití	terénní pochůzka		ne	
<i>Toxoneura modesta</i>	čeled' Pallopteridae	závěsná past, terénní pochůzka	1, 2, 3	ne	
<i>Toxoneura quinquemaculata</i>	čeled' Pallopteridae	závěsná past	3	ne	
<i>Toxoneura usta</i>	čeled' Pallopteridae	závěsná past	1	ne (ano)	
<i>Toxoneura usta</i>	zdobenec skvrnitý	terénní pochůzka		ano	ohrožený/-
<i>Trypocoprís vernalis</i>	chrobák jarní	padací past	PAD 2	ne	
<i>Vanessa atalanta</i>	babočka admirál	závěsná past	1, 3	ne	
<i>Vespa crabro</i>	sršeň obecná	závěsná past	1, 2, 2*, 3	ne (ano)	
<i>Vespula germanica</i>	vosa útočná	závěsná past	1, 2, 2*, 3	ano	
<i>Vespula vulgaris</i>	vosa obecná	závěsná past	1, 2, 2*, 3	ano	

5.1.3 Plazi a obojživelníci

Přehledná tabulka č. 3 uvádí výčet druhů plazů a obojživelníků pozorovaných na Velké Homolce v roce 2013 a v letech dřívějších. Zaznamenáni byli celkem 4 zástupci plazů a 1 zástupce obojživelníků. Všechny druhy jsou zařazovány mezi zvláště chráněné podle vyhlášky MŽP ČR č. 395/1992 Sb. a do kategorií dle Červeného seznamu ohrožených druhů České republiky – Obratlovci (PLESNÍK, HANZAL, BREJŠKOVÁ 2003).

Tab. č. 3: Inventarizační seznam plazů a obojživelníků zjištěných na Velké Homolce

Druh (<i>species</i>)	Chráněný dle vyhlášky MŽP ČR č. 395/1992 Sb.	Chráněný dle Červeného seznamu ohrožených druhů České republiky - Obratlovci
užovka hladká (<i>Coronella austriaca</i>)	silně ohrožený	VU – zranitelný druh
užovka obojková (<i>Natrix natrix</i>)	ohrožený	LC – málo dotčený druh
zmije obecná (<i>Vipera berus</i>)	kriticky ohrožený	VU – zranitelný druh
slepýš křehký (<i>Anguis fragilis</i>)	silně ohrožený	LC – málo dotčený druh
ropucha obecná (<i>Bufo bufo</i>)	ohrožený	NT – téměř ohrožený druh

5.1.4 Ptáci

V roce 2013 byl zaznamenán výskyt 53 ptačích druhů přímo na lokalitě, navíc dalších 11 druhů bylo zaznamenanych na lokalitě nebo v blízkém okolí Velké Homolky, tedy v navazujícím pásu cca 200 metrů kolem celé plochy.

Z celkového výčtu druhů spadá 10 druhů do kategorie zvláště chráněných dle vyhlášky MŽP ČR č. 395/1992 Sb. a 16 druhů je uvedeno v Červeném seznamu savců České republiky – Obratlovci (PLESNÍK, HANZAL & BREJŠKOVÁ 2003). Přehledný výčet ptačích druhů je uveden v tabulce č. 4.

V roce 2013 došlo také k instalaci ptačích budek, kontroly jejich obsazenosti a kroužkováním mláďat. Na lokalitu byly instalovány budky typu „sýkorník“ a budky pro špačka obecného (*Sturnus vulgaris*) či krutihlava obecného (*Jynx torquilla*) (VONDRKA & HROMAS 2013). Informace o obsazenosti budek jsou uvedeny v tabulce tabulce č. 5.

Tab. č. 4: Inventarizační seznam ptáků zjištěných na Velké Homolce v roce 2013

Legenda: tučně jsou zvýrazněny druhy zaznamenané přímo na lokalitě Velká Homolka; 1 = lokalita Velká Homolka; 2 = okolí navazující přímo na Velkou Homolku o vzdálenosti do cca 200 metrů; H = hnízdění na ploše; T = plocha součástí teritoria druhu; M = migrant, pouze na průtahu; Z = zimování

Druh	Species	Plocha, charakter výskytu	Chráněný dle vyhlášky MŽP ČR č. 395/1992 Sb.	Chráněný dle Červeného seznamu ČR
brhlík lesní	<i>Sitta europaea</i>	1T, 2H		
brkoslav severní	<i>Bombycilla garrulus</i>	1Z, 2Z	ohrožený	
budníček lesní	<i>Phylloscopus sibilatrix</i>	2H		
budníček menší	<i>Phylloscopus collybita</i>	1H, 2H		
budníček větší	<i>Phylloscopus trochilus</i>	1H, 2H		
čečetka zimní*	<i>Carduelis flammea</i>	1T, 2H		téměř ohrožený
červenka obecná	<i>Erithacus rubecula</i>	1T, 2H		
datel černý	<i>Dryocopus martius</i>	2H		málo dotčený
dlask tlustozobý	<i>Coccothraustes cocco.</i>	1H, 2H		
drozd brávník	<i>Turdus viscivorus</i>	1T, 2H		
drozd kvíčala	<i>Turdus pilaris</i>	1T, 2H		
drozd zpěvný	<i>Turdus philomelos</i>	1T, 2H		
holub hřivnáč	<i>Columba palumbus</i>	2H		
hrdlička zahradní	<i>Streptopelia decaocto</i>	2H		
hýl obecný	<i>Pyrrhula pyrrhula</i>	1Z, 2H,Z		
jestřáb lesní	<i>Accipiter gentilis</i>	1T, 2T	ohrožený	zranitelný
jiříčka obecná	<i>Delichon urbice</i>	1T, 2T		téměř ohrožený
káně lesní	<i>Buteo buteo</i>	1T, 2T		
konipas bílý	<i>Motacilla alba</i>	1T, 2T		
konopka obecná	<i>Carduelis cannabina</i>	1T, 2H		
kos černý	<i>Turdus merula</i>	1H, 2H		
krahujec obecný	<i>Accipiter nisus</i>	1T,2T	silně ohrožený	zranitelný
králíček obecný	<i>Regulus regulus</i>	2H		
králíček ohnivý	<i>Regulus ignicapillus</i>	2H		
krkavec velký	<i>Corvus corax</i>	1T,2T	ohrožený	zranitelný
krutihlav obecný	<i>Jynx torquilla</i>	1M	silně ohrožený	zranitelný
křepelka polní	<i>Coturnix coturnix</i>	1M	silně ohrožený	téměř ohrožený
křivka obecná	<i>Loxia curvirostra</i>	1T,M 2H,M		
kukačka obecná	<i>Cuculus canorus</i>	1T, 2T		
linduška luční	<i>Anthus pratensis</i>	1M, 2M		málo dotčený
mlynařík dlouhoocasý	<i>Aegithalos caudatus</i>	1H,M, 2H,M		
pěnice černohlavá	<i>Sylvia atricapilla</i>	1H, 2H		
pěnice hnědokřídla	<i>Sylvia communis</i>	1H		
pěnice pokřovní	<i>Sylvia curruca</i>	1H		

pěnkava obecná	<i>Fringilla coelebs</i>	1T, 2H		
pěnkava jikavec	<i>Fringilla montifringilla</i>	1M, 2M		
poštolka obecná	<i>Falco tinnunculus</i>	1T, 2T		
pušтік obecný	<i>Strix aluco</i>	1T, 2T		
rehek domácí	<i>Phoenicurus ochruros</i>	1T, 2H		
rehek zahradní	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	1H, 2T		
rorys obecný	<i>Apus apus</i>	1T, 2T	ohrožený	
skřivan polní	<i>Alauda arvensis</i>	1M, 2M		
sluka lesní	<i>Scolopax rusticola</i>	1T, 2T	ohrožený	zranitelný
sojka obecná	<i>Garrulus glandarius</i>	1T, 2H		
stehlík obecný	<i>Carduelis carduelis</i>	1T, 2H		
straka obecná	<i>Pica pica</i>	1H, 2H		
strakapoud malý	<i>Dendrocopos minor</i>	2T		
strakapoud velký	<i>Dendrocopos major</i>	1T, 2H		
strnad obecný	<i>Emberiza citrinella</i>	1H, 2T		
střízlík obecný	<i>Troglodytes troglodytes</i>	2H		
sýkora koňadra	<i>Parus major</i>	1H, 2H		
sýkora lužní	<i>Poecile montanus</i>	1T, 2H		
sýkora modřínka	<i>Cyanistes caeruleus</i>	1H, 2H		
sýkora parukářka	<i>Lophophanes cristatus</i>	2H		
sýkora uhelníček	<i>Peripares ater</i>	2H		
šoupálek dlouhoprstý	<i>Certhia familiaris</i>	2H		
špaček obecný	<i>Sturnus vulgaris</i>	1T, 2T,M		
ťuhýk obecný	<i>Lanius collurio</i>	1H	ohrožený	téměř ohrožený
vlaštovka obecná	<i>Hirundo rustica</i>	1T,2T	ohrožený	málo dotčený
vrabec polní	<i>Passer montanus</i>	1T, 2H		málo dotčený
vrána černá	<i>Corvus corone</i>	1M, 2M		téměř ohrožený
zvonek zelený	<i>Carduelis chloris</i>	1T, 2H		
zvonohlík zahradní	<i>Serinus serinus</i>	1T, 2H		
žluna zelená	<i>Picus viridis</i>	1T, 2T		málo dotčený

Tab. č. 5: Informace o obsazenosti budek na Velké Homolce v roce 2013

Legenda: typ budky S = sýkorník; typ budky ŠP = špačník

Číslo	GPS	Výška v m n. m.	Typ budky	Dřevina s budkou	Věk dřeviny	Obsazenost	Počet mlád'at	Druh	Pozn.
1	49° 3'24.62"S 13°47'22.29"V	660	S	jasan	30	ANO	10	sýkora modřinka	
2	49° 3'26.74"S 13°47'17.34"V	668	S	dub letní	40	ANO	10	sýkora modřinka	
3	49° 3'27.18"S 13°47'20.59"V	680	S	javor klen	30	NE			
4	49° 3'28.58"S 13°47'18.38"V	690	S	topol osika	40	ANO	9	sýkora koňadra	úhyn
5	49° 3'29.75"S 13°47'18.17"V	698	S	smrk ztepilý	60	ANO	6	sýkora koňadra	
6	49° 3'29.14"S 13°47'18.06"V	695	ŠP	topol osika	40	NE			
7	49° 3'29.16"S 13°47'18.34"V	696	ŠP	topol osika	40	NE			
8	49° 3'29.16"S 13°47'18.34"V	696	ŠP	topol osika	40	NE			
9	49° 3'29.16"S 13°47'18.34"V	696	ŠP	topol osika	40	NE			
10	49° 3'31.13"S 13°47'20.54"V	720	S	dub letní	50	ANO	7	sýkora koňadra	
11	49° 3'29.48"S 13°47'23.11"V	710	S	topol osika	40	ANO	13	sýkora modřinka	úhyn
12	49° 3'27.68"S 13°47'21.57"V	702	ŠP	javor klen	60	NE			

5.1.5 Savci

Na lokalitě bylo během roku 2013 evidováno sedmnáct druhů savců. Z nich je 5 druhů evidováno jako chráněných dle vyhlášky MŽP ČR č. 395/1992 Sb. a 3 druhy jsou uvedeny v Červeném seznamu České republiky – Obratlovci (PLESNÍK, HANZAL, BREJŠKOVÁ 2003). Bližší výčet druhů je uveden v tabulce č. 6.

Při pastvě území v roce 2013 došlo k trojímu vyplašení ovci a vyhnání mimo ohradu, vč. nálezu potrhaného jehněte v oblasti krku, čímž je uvažováno i o dočasném pobytu rysa ostrovida (*Lynx lynx*).

Tab. č. 6: Inventarizační seznam savců zjištěných na Velké Homolce v roce 2013

Druh (<i>species</i>)	Chráněný dle vyhlášky MŽP ČR č. 395/1992 Sb.	Chráněný dle Červeného seznamu savců ČR
hraboš polní (<i>Microtus arvalis</i>)		
ježek západní (<i>Erinaceus europaeus</i>)		
krtek obecný (<i>Talpa europea</i>)		
kuna skalní (<i>Martes foina</i>)		
lasice hranostaj (<i>Mustela erminea</i>)		
liška obecná (<i>Vulpes vulpes</i>)		
myš domácí (<i>Mus musculus</i>)		
myšice křovinná (<i>Apodemus sylvaticus</i>)		
myšice lesní (<i>Apodemus flavicolis</i>)		
netopýr černý (<i>Barbastella barbastellus</i>)	kriticky ohrožený	
netopýr rezavý (<i>Nyctalus noctula</i>)	silně ohrožený	
netopýr večerní (<i>Eptesicus serotinus</i>)	silně ohrožený	
netopýr velký (<i>Myotis myotis</i>)	kriticky ohrožený	VU - zranitelný
norník rudý (<i>Clethrionomys glareolus</i>)		
srnec obecný (<i>Capreolus capreolus</i>)		
veverka obecná (<i>Sciurus vulgaris</i>)	ohrožený	NE - nevyhodnocený
zajíc polní (<i>Lepus europaeus</i>)		

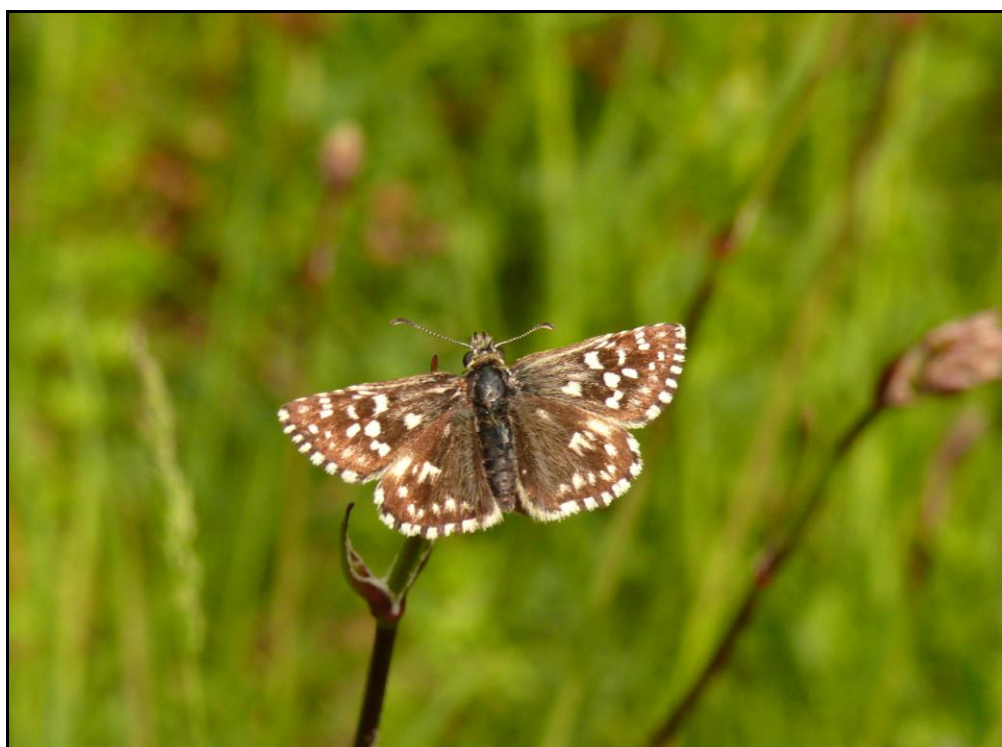

Foto č. 6: Soumračník jahodníkový je typický zástupce motýlů vázaných na krátkostébelné květnaté louky – foceno na Velké Homolce (foto J. Hromas)

5.2 Management území v roce 2013

Návrh vhodného způsobu péče o jednotlivé dílčí části lokality Velká Homolka je podrobně uveden v kapitole 5.3 Návrh plánu péče.

V roce 2013 došlo na lokalitě k provedení managementu, a to na celém území. Management probíhal od jara do podzimu, kdy bylo celé území přepaseno stádem ovcí, část území byla pokosena a travní hmota byla usušena jako seno pro zimní krmení. Financování těchto opatření bylo zajištěno z Programu péče o krajinu MŽP ČR a z programu Ochrana biodiverzity ČSOP. Vlastní práce prováděl autor sám nebo prostřednictvím zaměstnanců ZO ČSOP Šumava.

Podrobný popis jednotlivých zásahů v roce 2013 popisuje přehledná tabulka č. 7 a mapa č. 3.

Tab. č. 7: Jednotlivé zásahy na částech lokality v roce 2013

Termín opatření	Plocha opatření	Způsob provedení opatření
5. 5. – 26. 5. 2013	Plocha č. 1	Pastva 34 ks ovcí
26. 5. – 18. 6. 2013	Plocha č. 2	Pastva 16 ks ovcí
18. 6. – 25. 7. 2013	Plocha č. 3	Pastva 19 ks ovcí
15. – 18. 7. 2013	Plocha č. 4	Kosení a sušení sena
22. – 24. 7. 2013	Plocha č. 5	Kosení a sušení sena
25. 7. – 5. 9. 2013	Plocha č. 6	Pastva 19 ks ovcí
22. 8. 2013	Plocha č. 7	Kosení a kompostování
5. – 17. 9. 2013	Plocha č. 8	Pastva 19 ks ovcí
17. 9. – 13. 10. 2013	Plocha č. 9	Pastva 19 ks ovcí
13. 10. – 1. 11. 2013	Plocha č. 10	Pastva 19 ks ovcí

Provádění péče o lokalitu v roce 2013 bylo ovlivněno především klimatickými podmínkami, kdy dlouhé trvání chladného jarního počasí dovolilo na lokalitu umístit ovce až v prvních květnových dnech.

Na ploše č. 2 došlo k vymezení části plochy (č. 7), a to za účelem umožnění odkvětu některým druhům rostlin – divizna knotovitá (*Verbascum lychnitis*), mateřídouška vejčitá (*Thymus pulegioides*), smolnička obecná (*Lychnis viscaria*), silenky (*Silene* sp.), hvozdík kropenatý (*Dianthus deltoides*), vítod obecný (*Polygala vulgaris*) aj.

Zároveň při realizaci opatření na ploše č. 2 došlo na ostatních plochách vlivem deštivého a poté značně teplého počasí k prudkému nárůstu biomasy (s dominancí ovsíku vyvýšeného – *Arrhenatherum elatius*). Proto jako další opatření bylo provedeno kosení a sušení sena na plochách č. 4 a č. 5. Plocha č. 5 je sice určena k zástavbě dle současného územního plánu Města Vimperk a do zájmové plochy řešené touto prací nespadá, ale po dohodě byla v roce 2013 udržována také.

Před realizací podzimní pastvy na ploše č. 8 došlo k pokosení zaschlé a odkvetlé biomasy na ploše č. 7, která byla z důvodu dalšího neupotřebení kompostována na starém kompostu v jižní části plochy u železniční trati.

Mapa č. 3.: Schéma provádění zásahů na jednotlivých plochách v roce 2013 (upraveno z www.mapy.cz)

5.3 Návrh plánu péče

Návrh plánu péče o přírodní památku Velká Homolka

na období
2015 - 2025

Foto č. 7: Vrcholové partie Velké Homolky s vysílačem (foto J. Hromas)

5.3.1 Základní údaje o zvláště chráněném území

5.3.1.1 Základní identifikační údaje

evidenční číslo:
kategorie ochrany:	Přírodní památka
název území:	Velká Homolka
druh právního předpisu, kterým bylo území vyhlášeno:
orgán, který předpis vydal:
číslo předpisu:
datum platnosti předpisu:
datum účinnosti předpisu:

5.3.1.2 Údaje o lokalizaci území

kraj:	Jihočeský
okres:	Prachatice
obec s rozšířenou působností:	Vimperk
obec s pověřeným obecním úřadem:	Vimperk
obec:	Vimperk
katastrální území:	Boubská, Vimperk

Príloha: Orientační mapa s vyznačením území ZCHÚ a ochranného pásma

5.3.1.3 Vymezení území podle současného stavu katastru nemovitostí

Zvláště chráněné území:

Tabulka č. 1: Parcelní vymezení zvláště chráněného území v k. ú. Vimperk (782084)

Číslo parcely podle KN	Číslo parcely podle PK nebo jiných evidencí	Druh pozemku podle KN	Způsob využití pozemku podle KN	Číslo listu vlastnictví	Výměra parcely celková podle KN (m ²)	Výměra parcely v ZCHÚ (m ²)
1972/1		TTP		10001	1032	1032

1971/1		TTP		10001	881	881
1970/1		TTP		10001	1116	1116
1969		TTP		10001	1708	1708
1967/2		TTP		661	1591	1591
1967/1		TTP		82	6554	6554
1964		TTP		10001	7446	7446
1965		Ostatní plocha	Neplodná půda	10001	322	322
1966/1		Ostatní plocha	Neplodná půda	411	334	334
1967/3		TTP		411	5076	5076
1966/4		Ostatní plocha	Neplodná půda	411	40	40
1966/5		Ostatní půda	Neplodná půda	655	182	182
1967/4		TTP		655	1772	1772
1966/3		Ostatní plocha	Neplodná půda	655	123	123
1966/2		Ostatní plocha	Neplodná půda	593	528	528
1967/5		TTP		593	1685	1685
Celkem						30390

Tabulka č. 2: Parcelní vymezení zvláště chráněného území v k. ú. Boubská (608611)

Číslo parcely podle KN	Číslo parcely podle PK nebo jiných evidencí	Druh pozemku podle KN	Způsob využití pozemku podle KN	Číslo listu vlastnictví	Výměra parcely celková podle KN (m ²)	Výměra parcely v ZCHÚ (m ²)
948		Ostatní plocha	Ostatní komunikace	807	1674	510
890/47		TTP			22096	
	890/50			660	3647	3647
	890/49			780	3650	3650
	890/48			988	5358	5358
	890/47			1942	5169	5169
	890/46			1976	4272	4272
887/2		Ostatní plocha	Neplodná půda		1621	1621
	887/2			988	444	444
	887/1			1914	1177	1177
947		Ostatní plocha	Ostatní komunikace	672	1101	941
Celkem						25168

Ochranné pásmo:

Ochranné pásmo není vyhlášené, je jím tedy dle § 37 zákona č. 114/1992 Sb. pás do vzdálenosti 50 m od hranice ZCHÚ. Pro potřeby této diplomové práce není ochranné pásmo dále parcelně řešeno.

Příloha: Katastrální mapa se zákresem ZCHÚ a jeho ochranného pásma

5.3.1.4 Výměra území a jeho ochranného pásma

Tabulka č. 3: Výměry pozemků v chráněném území a ochranném pásmu

Druh pozemku	ZCHÚ plocha v ha	OP plocha v ha	Způsob využití pozemku	ZCHÚ plocha v ha
lesní pozemky				
vodní plochy			zamokřená plocha	
			rybník nebo nádrž	
			vodní tok	
trvalé travní porosty	5,0957			
orná půda				
ostatní zemědělské pozemky				
ostatní plochy	0,4601		neplošná půda	0,3150
			ostatní způsoby využití	0,1451
zastavěné plochy a nádvoří				
plocha celkem	5,5558			

5.3.1.5 Překryv území s jinými chráněnými územími

národní park: nepřekrývá se

chráněná krajinná oblast: nepřekrývá se

jiný typ chráněného území: nepřekrývá se

Natura 2000

ptačí oblast: nepřekrývá se

evropsky významná lokalita: nepřekrývá se

5.3.1.6 Předmět ochrany ZCHÚ

Předmět ochrany ZCHÚ podle zřizovacího předpisu

Předmětem ochrany jsou suché trávníky krátkostébelného, místy až mezofilního charakteru doplněné mezofilními křovinami a na ně vázanými chráněnými a vzácnými druhy bezobratlých. Krajinářsky hodnotné místo.

Hlavní předmět ochrany ZCHÚ – současný stav

Tabulka č. 4: Hlavní předmět ochrany ZCHÚ - ekosystémy

Název ekosystému	Podíl plochy v ZCHÚ (%)	Popis ekosystému
Podhorské smilkové trávníky (sv. <i>Violion caninae</i>)	53 %	Druhově bohaté krátkostébelné trávníky

Tabulka č. 5: Hlavní předmět ochrany ZCHÚ – živočichové

Legenda: CR = kriticky ohrožený taxon dle Červeného seznamu ČR (PROCHÁZKA 2001); KO = kriticky ohrožený druh dle vyhlášky MŽP č. 395/1992 Sb.

Název druhu	Aktuální početnost nebo vitalita populace v ZCHÚ	Stupeň ohrožení	Popis biotopu druhu
Modrásek černočárný (<i>Pseudophilotes baton</i>)	vzácný	CR/KO	Suché extenzivní pastviny a stráně s mateřídouškou

5.3.1.7 Předmět ochrany EVL anebo PO, s kterými je ZCHÚ v překryvu

Navrhovaná PP Velká Homolka není v překryvu s žádnou evropsky významnou lokalitou a ani s ptačí oblastí.

5.3.1.8 Cíl ochrany

Cílem ochrany lokality Velká Homolka je zachování ekosystému potřebného pro udržení dobrého stavu předmětu ochrany, tedy mozaiky suchých trávníků krátkostébelného, místy až mezofilního charakteru doplněné mezofilními křovinami a na ně vázanými druhy bezobratlých – především pak modrásek černočárný (*Pseudophilotes baton*) aj. Neméně důležité je i udržení stavu výskytu dalších živočichů vázaných na výslunné trávníky s roztroušenými keři – ptáků a plazů.

5.3.2 Rozbor stavu zvláště chráněného území s ohledem na předmět ochrany

5.3.2.1 Stručný popis území a charakteristika jeho přírodních poměrů

Přírodní památku Velká Homolka tvoří převážně jihozápadní svahy, které se zdvihají na severovýchodním okraji města Vimperk nad soutokem Volyňky a Pravětínského potoka. Lokalita se nachází v katastrálních území Boubská a Vimperk. Správně náleží pod město Vimperk.

Dle geomorfologického členění České republiky spadá zájmová lokalita do oblasti Šumavské hornatiny, celku Šumavské podhůří s podcelkem Vimperská vrchovina a do okrsku Bělečská vrchovina. Nadmořská výška území je 680 až 751 metrů.

Z hlediska horninového složení převládají migmatitizované biotitické a sillimanit-biotitické pararuly, místy s granátem a cordieritem. Převládajícím půdním druhem jsou mesobazické kambizemě.

Lokalitou Velká Homolka neprotéká žádná vodoteč. Spadá do povodí řeky Volyňky (hydrologické pořadí 1-08-02-001). Průměrná roční teplota v zájmové oblasti je 6 – 7 °C a průměrný roční úhrn srážek oblasti je 600 – 700 mm.

Dle fytogeografického členění ČR patří zájmová lokalita do fytogeografického okresu Šumavsko-novohradské podhůří a do fytogeografického podokresu (oblasti) Volyňského předšumaví. Potenciální přirozenou vegetaci tvoří bikové bučiny (*Luzulo-fragetum*).

Na zájmové ploše se v současné době nenachází žádné zvláště chráněné území, nenachází se zde žádné území soustavy Natura 2000, na ploše neroste žádný památný strom a nenachází se zde ani přírodní park či významný krajinný prvek. Seznam zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů v lokalitě je uveden v následující tabulce č. 6.

Tabulka č. 6: Přehled zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů

Legenda: druhy rostlin Červeného seznamu ČR (PROCHÁZKA 2001): C1 = kriticky ohrožený, C4a = vzácnější taxon vyžadující pozornost, méně ohrožený

Druhy Červeného seznamu ČR (PLESNÍK, HANZAL, BREJŠKOVÁ 2003 - obratlovci a FARKAČ, KRÁL, ŠKORPÍK 2005 – bezobratlý): CR = kriticky ohrožený druh, EN = ohrožený druh, VU = zranitelný druh, NT = téměř ohrožený druh, LC = málo dotčený druh, NE = nevyhodnocený druh

Chráněné druhy podle vyhlášky MŽP ČR č. 395/1992 Sb.: KO = kriticky ohrožený druh, SO = silně ohrožený, O = ohrožený

Název druhu	Aktuální početnost nebo vitalita populace v ZCHÚ	Stupeň ohrožení	Popis biotopu druhu
chrpa parukářka (<i>Centaurea pseudophrygia</i>)	roztroušeně	C4a/-	Mezofilní louky, světlé lesní lemy
mák pochybný (<i>Papaver dubium</i>)	1 trs	C4a/-	Okraje komunikací, písčiny, rumišť nebo polní kultury, nejčastěji na mírně bazických až mírně kyselých podkladech
mochna přímá (<i>Potentilla recta</i>)	vzácně/na hranici lokality	C4a/-	Slunné a suché stanoviště - kamenité stráně, stepní svahy, okraje cest
hořeček mnohotvarý český (<i>Gentianella praecox subsp. bohemica</i>)	Udáván do roku 1980 o počtu do 100 ks	C1/KO	Krátkostébelné louky, pastviny a světlé lesní lemy
Modrásek černočárný (<i>Pseudophilotes baton</i>)	-	CR/KO	Suché extenzivní pastviny a stráně s mateřidouškou.
Tesařík pižmový (<i>Aromia moschata</i>)	-	NT/-	Křoviny, pastviny
Zdobenec skvrnitý (<i>Trichius fasciatus</i>)	hojný	NT/-	Okraje lesů, paseky, hustý a vysoký bylinný podrost
Čmelák proměnlivý (<i>Bombus humilis</i>)	hojný	VU/O	Louky a meze, květnatá stanoviště
Čmelák širolebý (<i>Bombus wurflenii</i>)	-	VU/O	Otevřená stanoviště vyšších poloh
Čmelák zahradní (<i>Bombus hortorum</i>)	hojný	-/O	Lesy a lesní okraje, chladnější oblasti
Čmelák skalní (<i>Bombus lapidarius</i>)	hojný	-/O	Otevřená výslunná stanoviště
Čmelák hájový (<i>Bombus lucorum</i>)	hojný	-/O	Převládá ve vyšších polohách, lesy
Čmelák rolní (<i>Bombus pascuorum</i>)	hojný	-/O	
Pačmelák dlouhosrstý (<i>Bombus barbutellus</i>)	-	-/O	Lesy, lesní okraje, chladnější místa
Pačmelák český (<i>Bombus bohemicus</i>)	-	-/O	Lesy
Čmelák rokytový (<i>Bombus hypnorum</i>)	-	-/O	Lesy a lesní okraje, chladnější oblasti
Čmelák luční (<i>Bombus pratorum</i>)	hojný	-/O	Lesy a lesní okraje, horské oblasti
Čmelák úhorový (<i>Bombus ruderarius</i>)	-	-/O	Teplá a výslunná otevřená stanoviště
Čmelák sorojský (<i>Bombus soroensis</i>)	-	-/O	Horský lesní druh
Pačmelák lesní (<i>Bombus sylvestris</i>)	-	-/O	Lesy podhůří a hor
Čmelák zemní (<i>Bombus terrestris</i>)	-	-/O	Otevřená teplejší stanoviště
Modrásek lesní (<i>Cyaniris semiargus</i>)	hojný	VU/-	Luční společenstva

Perleťovec fialkový (<i>Boloria euphrosyne</i>)	-	VU/-	Paseky, světliny, lesostepi, křoviny
Vosa hrnčířka (<i>Symmorphus allobrogus</i>)	-	EN/-	Horský druh chladnějších lesů
Vosa prostřední (<i>Dolichovespula media</i>)	hojný	VU/-	Lesy a parky
Svižník polní (<i>Cicindela campestris</i>)	hojný	-/O	Okraje lesů, na pastvinách, polích a lesních cestách.
Zlatohlávek tmavý (<i>Oxythyrea funesta</i>)	hojný	-/O	Otevřená stanoviště
Zdobenec skvrnitý (<i>Toxoneura usta</i>)	-	-/O	Podhorský a horský druh
Užovka hladká (<i>Coronella austriaca</i>)	1 ex.	VU/SO	Suchá, výslunná stanoviště
Užovka obojková (<i>Natrix natrix</i>)	-	LC/O	Vlhčí a stinná stanoviště, blízko vody
Zmije obecná (<i>Vipera berus</i>)	1 ex.	VU/KO	prosluněné horské stráně, rašeliniště nebo mokřady
Slepýš křehký (<i>Anguis fragilis</i>)	hojný	LC/SO	Louky, paseky, křovinaté stráně
Ropucha obecná (<i>Bufo bufo</i>)	1 ex.	NT/O	Lesy, pole, zahrady
Brkoslav severní (<i>Bombycilla garulus</i>)	-	-/O	V ČR zimoviště, sady, zahrady
Čečetka zimní (<i>Carduelis flammea</i>)	-	NT/-	Lesy, parky, zahrady
Datel černý (<i>Dryocopus martius</i>)	1 ex.	LC/	Od lužních lesů v nížinách až téměř po horní hranici lesa v horách
Jestřáb lesní (<i>Accipiter gentilis</i>)	-	VU/O	Lesní druh
Jiříčka obecná (<i>Delichon urbica</i>)	-	NT/-	Obývá osídlenou kulturní krajinu
Krahujec obecný (<i>Accipiter nisus</i>)	1 ex.	VU/SO	Lesy, lesní lemy a na ně navazující pozemky v podobě rozptýlené zeleně, zahrad a sadů
Krkavec velký (<i>Corvus corax</i>)	1 ex.	VU/O	Především podhorské a horské oblasti
Krutihlav obecný (<i>Jynx torquilla</i>)	-	VU/SO	Hnízdí v otevřené krajině se skupinami stromů a v sadech
Křepelka polní (<i>Coturnix coturnix</i>)	-	NT/SO	Žije skrytě v oraništích a na lukách
Linduška luční (<i>Anthus pratensis</i>)	-	LC/-	Na mokřých loukách a pastvinách
Rorýs obecný (<i>Apus apus</i>)	-	-/O	Hnízdí v budovách, na půdách
Sluka lesní (<i>Scolopax rusticola</i>)	-	VU/O	Vlhčí listnaté nebo smíšené lesy
Ťuhýk obecný (<i>Lanius collurio</i>)	několik ex.	NT/O	Keřové porosty, křovinaté stráně a meze, okraje lesů a polní remízky, pastviny, řídkěji i parky a zahrady
Vlaštovka obecná (<i>Hirundo rustica</i>)	-	LC/O	Kulturní krajina, hnízda většinou budují uvnitř lidských staveb
Vrabec polní (<i>Passer montanus</i>)	-	LC/-	Otevřené prostory a porosty starých dutých stromů, okraje listnatých lesů, staré sady a aleje

Vrána černá (<i>Corvus corone</i>)	-	NT/-	Obývá otevřenou krajinu s poli, loukami, lesy
Žluna zelená (<i>Picus viridis</i>)	-	LC/-	Otevřená krajina s řídkými lesy, sady a aleje
netopýr černý (<i>Barbastella barbastellus</i>)	-	-/KO	Na celém území s výjimkou intenzivně obhospodařovaných nížin
netopýr rezavý (<i>Nyctalus noctula</i>)	-	-/SO	Běžně na celém území vyjma souvislých lesních komplexů ve vyšších polohách
netopýr večerní (<i>Eptesicus serotinus</i>)	-	-/SO	V ČR je rozšířený téměř po celém území, místy chybí pouze v horských a souvisleji zalesněných oblastech
netopýr velký (<i>Myotis myotis</i>)	-	VU/KO	ČR na celém území představuje v nižších a středních polohách patrně našeho nejhojnějšího netopýra
veverka obecná (<i>Sciurus vulgaris</i>)	několik ex.	NE/O	Smrkové, smíšené i listnaté lesy, parky a zahrady
sysel obecný (<i>Spermophilus citellus</i>)	udáván do roku 1980	CR/KO	Krátkostébelné travnaté stepi, udržované travnaté plochy, sportovní hřiště, parky

Přehled je stanoven na základě terénního průzkumu provedeného v roce 2013 zpracovatelem plánu péče (J. Hromas), na základě botanického mapování z roku 2009 (Ekrt & Půbal), na základě entomologického mapování z roku 2009 (Dvořák) a dat poskytnutých Vondrkou (2013).

5.3.2.2 Historie využívání území a zásadní pozitivní i negativní vlivy lidské činnosti v minulosti, současnosti a blízké budoucnosti

V minulosti sloužilo celé území jako pastvina především pro skot a tam, kde to terén dovolil, se i „polařilo“ a „lukařilo“. Hospodařili zde drobní zemědělci, později ZD Boubín se sídlem v Boubské. Je udáváno, že lokalita několikrát i hořela z důvodu blízké železniční trati a provozu parních lokomotiv. Toto zemědělské využití patrně formovalo bohatou mozaiku bioty tohoto území.

V 70. a 80. letech 20. století byla část Velké Homolky zastavěna rodinnými domy a bytovkami (především ve východní části). K dalšímu zastavění došlo krátce po roce 2000. I v současné době jsou evidovány snahy o další zástavbu a to i přesto, že je celá plocha (vyjma asi 0,3 ha v západní části) územním plánem vyjmuta ze zástavby a vedena jako zemědělská plocha. Ve vrcholové části došlo k výstavbě vysílače, jehož vlastníkem jsou České Radiokomunikace a. s. Od toho místa vede podél severní hranice cyklistická dráha. Dráha je patrně postavena bez jakéhokoliv

povolení, avšak z hlediska ochrany přírody není prozatím její existence a současné užívání nijak závažné.

Během posledních asi 20 let došlo na nezastavěné části lokality (cca 5,5 ha) k úplnému upuštění od hospodaření, část lokality ve střední a spodní části zarostla nálety (topoly osiky, trnky obecné) a podél železniční trati a na západní hranici došlo k výsadbě trnovníků akátů, které zde ovlivňují alelopatickými látkami rostlinná společenstva.

Až v roce 2009 byla lokalita prozkoumána z hlediska výskytu hmyzích a rostlinných druhů a od roku 2010 se na lokalitě pravidelně hospodaří dle doporučení vycházejících z těchto průzkumů.

5.3.2.3 Související plánovací dokumenty, správní rozhodnutí a právní předpisy

Jediným souvisejícím právním předpisem je územní plán města Vimperk, který je platný od července 2011.

5.3.2.4 Současný stav zvláště chráněného území a přehled dílčích ploch

Základní údaje o nelesních pozemcích

Charakteristika dílčích ploch byla provedena na základě mapování v roce 2013, na základě doporučení vycházejících z botanického průzkumu Ekrta & Půbala (2009), z entomologického průzkumu Dvořáka (2009) a ze zkušeností při provádění managementových opatření organizací ZO ČSOP Šumava během let 2010 až 2013.

Tabulka. č. 7: Popis dílčích ploch a objektů na nelesních pozemcích

Označení plochy	Název	Výměra (ha)	Stručný popis charakteru plochy
1	Pás dřevin podél železniční trati	0,35	Výsadba trnovníku akátu (<i>Robinia pseudacacia</i>), který silně zmlazuje. Místy se vyskytuje dub letní (<i>Quercus robur</i>) a javor klen (<i>Acer pseudoplatanus</i>). Přítomnost akátů ovlivňuje travní porost (vlivem alelopatických látek), dochází také k zastínění.

2	Podhorský smilkový trávník s mraveništi a mateřidouškou	0,79	Krátkostébelná společenstva sv. <i>Violion caninae</i> s pomístní expanzí ovsíku vyvýšeného (<i>Arrhenatherum elatius</i>). Poměrně druhově bohatý trávník s kostřavou ovčí (<i>Festuca ovina</i>), psinečkem tenkým (<i>Agrostis apillaris</i>), třeslicí prostřední (<i>Briza media</i>), mateřidouškou vejčitou (<i>Thymus pulegioides</i>). Vtroušeně se nachází mladé nálety dřevin borovice lesní (<i>Pinus sylvestris</i>), dubu letního (<i>Quercus robur</i>) a topolů osik (<i>Populus tremula</i>).
3	Pás dřevin uprostřed pastvin	0,28	Pás dřevin různého stáří a složení. Převládá javor klen (<i>Acer pseudoplatanus</i>), dub letní (<i>Quercus robur</i>), borovice lesní (<i>Pinus silvestris</i>), topol osika (<i>Populus tremula</i>), z křovin líska obecná (<i>Corylus avellana</i>), trnka obecná (<i>Prunus spinosa</i>) a hloh (<i>Crataegus</i> sp.). Nejstarší jedinci se nalézají uprostřed plochy a podél staré kamenné zdi. Směrem do plochy 2 a 4 se věk dřevin snižuje – zde s dominancí topolů osik (<i>Populus tremula</i>).
4	Mezofilní ovsíková louka	0,81	Vysokostébelný porost, místy silně eutrofizovaný, pomístně přechod k druhově bohatším trávníkům – hlavně SV až SZ lem plochy. Běžné druhy jako bojínek vytrvalý (<i>Phleum pratense</i>), psárka luční (<i>Alopecurus pratensis</i>), srha říznačka (<i>Dactylis glomerata</i>), kostřava červená (<i>Festuca rubra</i>) a dominuje ovsík vyvýšený (<i>Arrhenatherum elatius</i>).
5	Dřevinný lem podél staré cesty	0,40	Pás dřevin různého stáří a složení. Dominuje topol osika (<i>Populus tremula</i>), dále javor klen (<i>Acer pseudoplatanus</i>), dub letní (<i>Quercus robur</i>), borovice lesní (<i>Pinus silvestris</i>), bříza pýřitá (<i>Betula pubescens</i>), hrušeň obecná (<i>Pyrus communis</i>), z křovin trnka obecná (<i>Prunus spinosa</i>), hloh (<i>Crataegus</i> sp.), růže (<i>Rosa</i> sp.). Nejstarší jedinci se nalézají podél staré cesty, dnes pěšina. Směrem do ploch 4, 6 a 8 se věk dřevin snižuje a dochází k expanzi topolů osik.
6	Smilkový trávník s přechodem k ovsíkovým loukám	0,37	Krátkostébelná společenstva sv. <i>Violion caninae</i> s výraznou expanzí ovsíku vyvýšeného (<i>Arrhenatherum elatius</i>). Poměrně ještě druhově bohatý trávník s kostřavou ovčí (<i>Festuca ovina</i>), kostřavou červenou (<i>Festuca rubra</i>), psinečkem tenkým (<i>Agrostis apillaris</i>). Vtroušeně se nachází nálety dřevin topolů osik (<i>Populus tremula</i>) a břízy pýřité (<i>Betula pubescens</i>).
7	Umělá výsadba smrku	0,04	Umělá a nevhodná výsadba smrků ztepilých (<i>Picea abies</i>) a smrků pichlavých (<i>Picea pungens</i>). Nyní ve věku cca 15 let.
8	Smilkový trávník s přechodem k ovsíkovým loukám	1,76	Různorodý porost, místy krátkostébelného charakteru sv. <i>Violion caninae</i> , místy eutrofizovaný a postižený expanzí ovsíku vyvýšeného (<i>Arrhenatherum elatius</i>). Dominuje psineček tenký (<i>Agrostis capillaris</i>), ovsík vyvýšený (<i>Arrhenatherum elatius</i>) a místy i pupava bezlodyžná (<i>Carlina acaulis</i>). Jedná se o plochu, kde se nejdéle zemědělsky hospodařilo.

9	Krátkostébelný druhově bohatý trávník	0,52	Druhově bohatý porost. Vyskytuje se psineček tenký (<i>Agrostis capillaris</i>), pupava bezlodyžná (<i>Carlina acaulis</i>), kostřava ovčí (<i>Festuca ovina</i>), snědek jehlancovitý (<i>Koeleria pyramidata</i>), kručinka (<i>Genista</i> sp.), místy expanduje ovsík vyvýšený (<i>Arrhenatherum elatius</i>) a jetel prostřední (<i>Trifolium medium</i>). Výskyt bukvice lékařské (<i>Betonica officinalis</i>) a patrně místo s historickým výskytem hořečku mnohotvarého českého (<i>Gentianella praecox subsp. bohemica</i>).
10	Křovinný pás podél cesty a cyklistické dráhy	0,26	Pás dřevin různého stáří a složení - javor klen (<i>Acer pseudoplatanus</i>), dub letní (<i>Quercus robur</i>), borovice lesní (<i>Pinus silvestris</i>), topol osika (<i>Populus tremula</i>), bříza pýřitá (<i>Betula pubescens</i>) a jeřáb ptačí (<i>Sorbus aucuparia</i>). Z křovin je zastoupena trnka obecná (<i>Prunus spinosa</i>), hloh (<i>Crataegus</i> sp.) a růže (<i>Rosa</i> sp.). Dřeviny rostou podél cyklistické sjezdové dráhy. Poměrně rozvolněné. Součástí této plochy je vysílač a obslužná stavba.

Příloha: Mapa dílčích ploch a objektů

5.3.2.5 Zhodnocení výsledků předchozí péče a dosavadních ochranných zásahů do území a závěry pro další postup

Historický vývoj využívání Velké Homolky je uveden v kapitole 5.3.2.2 *Historie využívání území a zásadní pozitivní i negativní vlivy lidské činnosti v minulosti, současnosti a blízké budoucnosti*.

Ochranné zásahy probíhají na částech lokality až od roku 2010. První zásahy proběhly v nejcennějších částech (plocha 2) na ploše cca 0,4 ha – jarní odstranění sařiny a podzimní seč. Na jaře 2011 došlo v těchto místech k odstranění 3 ks vzrostlých akátů a asi 2 200 m² náletových dřevin (topoly osiky, akáty a aj.). Dále byla poprvé přepasena plocha o výměře 1 ha a na podzim byla pokosena. V roce 2012 byly odstraněny některé nevhodné nálety topolů osik (v ploše 3 na hranici s plochou 4) a trnovníků akátů (plocha 1) a celá Velká Homolka byla přepasena malým stádem šumavských ovcí – 20 ks ovcí. Pastva území proběhla i v roce 2013.

Vegetace plochy nad železniční tratí tak v současné době vypadá díky již tříletému managementu poměrně stabilizovaně. Intenzivněji by měl management probíhat ve střední části (plocha 4) a na plochách pod vrcholem (plocha 8). Důležité je však dodržení termínů kosení a přepásání vzhledem k předmětu ochrany (motýli a jejich

hostitelské rostliny). Neméně důležitá je i práce s náletovými dřevinami – topoly osiky a výsadby akátů. Důležité je i zamezení dalších snah o začlenění území jako zastavitelného v územním plánu tak, jak se nevhodně stalo v nedávné minulosti.

Bez aktivního přístupu k ochraně této lokality může většina předmětu ochrany tohoto území brzy zaniknout.

5.3.2.6 Stanovení prioritních zájmů ochrany území v případě jejich možné kolize

Prioritními zájmy by mělo být zachování populace motýla modráska černočárného (*Pseudophilotes baton*), zachování a další rozvoj xerothermních druhově bohatých podhorských trávníků.

Z hlediska návrhu na vyhlášení PP Velká Homolka přichází v úvahu dvě kolize zájmu, a to obsluha vysílače a obslužné stavby. V současné době je obsluha řešena příjezdem po ploše 9, cílem bude změnit příjezd ze severní strany rovnou na plochu 10 přímo k vysílači a ploše 9 se zcela vyhnout.

Druhou kolizí je střet s provozem cyklistické dráhy na severním okraji území. Dráha je postavena patrně bez jakéhokoliv povolení. Z hlediska ochrany přírody není její existence a současné výjimečné užívání na škodu, protože přítomnost obnažené země je žádoucí pro některé zástupce hmyzu. Přesto jakékoliv zintenzivňování jejího využívání a další úpravy či dokonce rozšiřování není žádoucí a lze je provádět pouze na základě souhlasu a povolení orgánu ochrany přírody.

5.3.3 Plán zásahů a opatření

5.3.3.1 Výčet, popis a lokalizace navrhovaných zásahů a opatření v ZCHÚ

V následujících dvou kapitolách jsou popsány jednotlivé navrhované zásahy. *Rámcové zásady péče o území nebo zásady jeho jiného využívání* jsou zásahy popisované obecně pro celé území Velké Homolky, *Podrobný výčet navrhovaných zásahů a činností v území* jsou tabulkovou formou rozepsané konkrétní zásahy pro jednotlivé dílčí plochy uvnitř této navrhované přírodní památky.

Rámcové zásady péče o území nebo zásady jeho jiného využívání:

Péče o nelesní pozemky

Tabulka č. 8: Rámcová směrnice péče o nelesní plochy

Typ managementu	Mozaikovitě kosení ploch (ruční a mechanizované), odstraňování pokosené biomasy mimo plochu; mozaikovitě přepásání ovcemi; mechanické odstraňování náletů dřevin
Vhodný interval	Smilkové trávníky (plochy 2, 6, 8, 9) – 1x až 2x ročně pastva nebo kosení Mezofilní louky (plocha 4) – 2x ročně pastva nebo kosení Nárosty dřevin (plochy 1, 3, 5, 10) – dle potřeby 1x za 10 let (luční lemy 1x za 3 roky)
Minimální interval	Smilkové trávníky (plochy 2, 6, 8, 9) – 1x ročně pastva nebo kosení Mezofilní louky (plocha 4) – 1x ročně pastva nebo kosení Nárosty dřevin (plochy 1, 3, 5, 10) – dle potřeby 1x za 10 let (luční lemy 1x za 5 roky)
Pracovní nástroj/hospodářské zvíře	Smilkové trávníky (plochy 2, 6, 8, 9) – ovce (20 – 30 ks), křovinořez, kosa, místy bubnová sekačka, hrábě, vidle Mezofilní louky (plocha 4) – ovce (20 – 30 ks), křovinořez, kosa, místy bubnová sekačka, hrábě, vidle Nárosty dřevin (plochy 1, 3, 5, 10) – motorová pila, křovinořez
Kalendář pro management	Smilkové trávníky (plochy 2, 6, 8, 9) – 1. zásah V.; 2. zásah – 2. pol. VIII. – IX. Mezofilní louky (plocha 4) – 1. zásah VI.; 2. zásah VIII. – IX. Nárosty dřevin (plochy 1, 3, 5, 10) – zásah X. – III.
Upřesňující podmínky	Zásahy na plochách s výskytem mateřídoušek (především plocha 2) a na ně vývojově vázaných motýlů nejlépe naplánovat mimo dobu VI. – VIII. Plochy 2, 4 a 8 vzhledem ke své velikosti je žádoucí kosit/pást mozaikovitě po menších plochách (avšak podzimní pastva nebude pro ovce z důvodu staré zaschlé píce lákavá). Další zásahy na jednotlivých konkrétních plochách jsou upřesněny v tabulce dílčích ploch a plánovaných zásazích na nich.

Péče o rostliny

Lokalita se vyznačuje malým počtem významnějších druhů (žádný exemplář není chráněn dle vyhlášky č. 395/1992 Sb., 3 druhy jsou registrované v Červeném seznamu ČR). Přesto počet zaznamenaných druhů (ev. rodů) – 175 v roce 2009, 162 v roce 2013, vyznačuje lokalitu za poměrně druhově bohatou. Významný je historický výskyt hořečku mnohotvarého českého (*Gentianella praecox* subsp. *bohemica*) do 80. let 20. stol. v partiích okolo vysílače.

Péče o tyto rostlinná společenstva by měla být podřízena termínům vhodným pro nerušený vývoj hmyzích druhů, pro umožnění odkvětu hostitelských a „živných“ druhů rostlin (př. mateřídouška) a některých druhově bohatých a „květnatých“ částí lokality prostřednictvím mozaikového kosení tak, jak to bylo provedeno např. v roce 2013.

Z hlediska omezování výskytu ovsíku vyvýšeného (*Arrhenatherum elatius*) je žádoucí zahájení časně jarní pastvy a její pravidelné provádění. Neméně důležitá je redukce nežádoucích nárostů dřevin jako topolů osik (*Populus tremula*) a trnovníků akátů (*Robinia pseudoacacia*) včetně jejich zmlazení. Naopak žádoucí a prospěšné je zachování rozptýlené zeleně v podobě solitérní keřů hlohu, trnek, šípků aj.

Péče o živočichy

Navrhovaná přírodní památka plní funkci refugia pro značné množství chráněných a přírodovědně cenných druhů živočichů. Jejich výčet je podrobně uveden v kapitole 5.3.2.1 *Stručný popis území a charakteristika jeho přírodních poměrů*. Nad těmito druhy zřetelně vyčnívá nález Dvořáka (2009), a to modrásek černočárný (*Pseudophilotes baton*), což je vymírající a kriticky ohrožený druh. Veškeré činnosti v území by měli být podřízeny ochraně tohoto druhu, a to především v rámci následujících zásad:

- plochy s výskytem živných rostlin (mateřídoušek) kosit nebo pást do poloviny května a druhé opatření provádět koncem srpna nebo až v září,
- je žádoucí narušování drnu v okolí bultů mravenišť a trsů mateřídoušek,

- je žádoucí ponechávat některé rostliny jako zdroj nektaru (maliníky a ostružiníky), nejlépe v současném stavu a je nutné bránit jejich expanzi,
- je nutné zabránit expanzi topolů osik a trnovníků akátu do ploch s výskytem mateřídoušek a bultů mravenišť.

Z hlediska zachování pestrého složení avifauny je žádoucí ponechání rozptýlené zeleně (především keřů hlohu, šípku a trnek) jako místa pro hnízdění a jako zdroj potravy.

Podrobný výčet navrhovaných zásahů a činností v území

Nelesní pozemky

Tabulka č. 9: Výčet plánovaných zásahů v dílčích plochách nPP Velká Homolka

Legenda: naléhavost se uvádí podle následujícího členění: I = zásah naléhavý (nelze odložit, je nutný pro zachování předmětu ochrany), II = zásah vhodný, III = zásah odložitelný.

Označení plochy	Název	Stručný popis charakteru plochy a dlouhodobý cíl péče	Doporučený zásah	Naléhavost	Termín a interval provádění
1	Pás dřevin podél železniční trati	Výsadba trnovníku akátu, který silně zmlazuje. Přítomnost akátů ovlivňuje travní podrost, dochází také k zastínění. Cílem je odstranit téměř všechny akáty.	Odstranit téměř všechny akáty, rány ošetřit herbicidem. Nechat pouze solitérní jedince, stejně tak solitérní jedince dubů a javorů. Plochu možno přepásat/kosit s plochou 2.	II	X. – III. V době vegetačního klidu, lépe na podzim vzhledem k aplikaci herbicidu u akátů. Provést jednorázově v případě potřeby.
2	Podhorský smilkový trávník s mraveništi a mateřídouškou	Krátkostébelná společenstva sv. <i>Violion caninae</i> s pomístní expanzí ovsíku vyvýšeného. Poměrně druhově bohatý trávník s mateřídouškou vejčitou, vtroušeně se nachází mladé nálety dřevin. Cílem je zachovat stávající stav s eliminací ovsíku a náletů topolů osik.	Doporučený zásah je krátké jarní přepasení ovce (žádoucí je navíc pastvinu rozdělit na 2 až 3 plošky a některou vynechat a kosit pak na podzim) a podzimní seč (možné celoplošně).	I	Pastva na jaře v V., seč na podzim – IX. Podzimní pastva není vhodná, ovce nespasou zaschlou píci. Provádět každoročně.

3	Pás dřevin uprostřed pastvin	Pás dřevin různého stáří a složení. Převládá javor klen, dub letní, borovice lesní, topol osika v podrostu křoviny. Směrem do okolních ploch expandují topoly osiky. Cílem je zachovat nejstarší jedince dřevin a vhodné druhy pro obnovu a podrost.	Provést „probírku“ a zcela vykácet nálety topolů osik expandujících do plochy 4. Plochu možno přepásat/kosit s plochou 2 a 4.	II	X. – III. Kácení v době vegetačního klidu. Provést jednorázově a v případě šíření výmladků 1x za 3 roky.
4	Mezofilní ovsíková louka	Vysokostébelný porost, místy silně eutrofizovaný, pomístně přechod k druhově bohatším trávníkům. Dlouhodobým cílem je převod na mezofilní trávník s vyšším podílem bylinných druhů a potlačení ovsíku.	Doporučený zásah je mozaikovitá pastva nebo kosení s odstraněním biomasy z plochy – 2x ročně.	II	První zásah v VI., druhý zásah VIII. – IX. Provádět každoročně.
5	Dřevinný lem podél cesty	Pás dřevin různého stáří a složení. Dominuje topol osika, javor klen dub letní, bříza pýřitá a hrušeň obecná aj., v podrostu křoviny. Směrem do okolních ploch se věk dřevin snižuje a dochází k šíření topolů osik. Cílem je zachovat nejstarší jedince významně redukovat topoly osiky.	Provést „probírku“, nechat dřeviny podél staré cesty a zcela vykácet nálety topolů osik expandujících do okolních ploch, též redukovat iniciační stádia hrušňi. V SZ části u lesního porostu nechat ekotonový charakter dřevin. Plochu možno přepásat/kosit s plochami 4, 6 a 8.	II/I (v místech dominance topolů osik)	X. – III. Kácení v době vegetačního klidu. Provést jednorázově a v případě šíření výmladků opakovat 1x za 3 roky.
6	Smilkový trávník s přechodem k ovsíkovým loukám	Krátkostébelná společenstva sv. <i>Violion caninae</i> s výraznou expanzí ovsíku vyvýšeného. Poměrně ještě druhově bohatý trávník. Vtroušeně se nachází nálety. Cílem je zachovat stávající stav s eliminací ovsíku a náletů topolů osik.	Doporučený zásah je jarní krátkodobé přepasení ovce a podzimní seč. V případě významného šíření náletů osik provést jejich odstranění.	I	Pastva na jaře v V., seč na podzim - IX. Podzimní pastva není vhodná, ovce nespasou zaschlou píci. Provádět každoročně. V případě šíření výmladků opakovat 1x za 3 roky.

7	Umělá výsadba smrku	Umělá a nevhodná výsadba smrků ztepilých a smrků pichlavých. Cílem je jejich odstranění z důvodu stínění a opadu jehličí.	Vykácení a odstranění biomasy z plochy, výhrab jehličí.	II	X. – III. Kácení v době vegetačního klidu. Provést jednorázově.
8	Smilkový trávník s přechodem k ovsíkovým loukám	Různorodý porost, místy krátkostébelného charakteru sv. <i>Violion caninae</i> , místy eutrofizovaný a postižený expanzí ovsíku vyvýšeného. Cílem je pokusit se převést na kvalitnější krátkostébelný porost, eliminovat a potlačit ovsík.	Doporučený zásah je intenzivní celoplošná pastva nebo seč – vše 2x za rok v prvních letech managementu (první 2 až 3 roky), později mozaiková pastva nebo seč 1x za rok (ev. s jarním přepasením jako plochy 2 a 6).	II	V prvních letech v VI. a XI., v dalších letech (V.) a VIII. až IX. Provádět každoročně.
9	Krátkostébelný druhově bohatý trávník	Druhově bohatý porost s patrně historickým výskytem hořečku mnohotvarého českého (<i>Gentianella praecox</i> subsp. <i>bohemica</i>). Cílem je zachovat druhovou bohatost a potlačit ovsík.	Pastva ovci, eventuelně seč.	I	Pasení stádem ovcí nebo kosení v 2. pol. VII., v případě objevení hořečků až v X. Provádět každoročně.
10	Křovinný pás podél cesty a cyklistické dráhy	Pás dřevin různého stáří a složení – javor klen, dub letní, borovice lesní, topol osika, bříza pýřitá a jeřáb ptačí. Z křovin je zastoupena trnka obecná, hloh a růže. Cílem je zachovat pestré složení a rozvolněný charakter. Pro zemní hmyz je žádoucí přítomnost dráhy a obnažené země. Součástí této plochy je vysílač a obslužná stavba.	Prořezávka za účelem nezapojení se porostu.	III	X. – III. Provést v době vegetačního klidu. V případě potřeby 1x za 5 až 10 let.

5.3.3.2 Zásady hospodářského nebo jiného využívání ochranného pásma včetně návrhu zásahů a přehledu činností

Ochranné pásmo vyplývá ze zákona č. 114/1992 Sb. a zahrnuje území do 50 metrů od hranice chráněného území. V ochranném pásmu se nacházejí louky a pastviny, lesní pozemky, pozemek s železniční tratí a na západní hranici územní zástavba rodinnými domy se zahradami.

Zásady činností v ochranném pásmu, které by neměly být prováděny, lze shrnout do následujících bodů:

- louky a pastviny hnojit jen do výše 60 kg N/ha/rok vč. dusíku dodaného při přepasení,
- při údržbě železnice nepoužívat herbicidní přípravky na ochranu rostlin,
- při péči o lesní pozemky nezasahovat do plochy přírodní památky a neničit její povrch,
- zakázat skládkování a vyvážení odpadu ze zahradek do území přírodní památky,
- při obhospodařování pozemků ochranného pásma je nutno dbát na další obecné zásady, jako je nevjíždění do plochy přírodní památky těžkou mechanizací, nepoškození travního drnu, atp.

5.3.3.3 Zaměření a vyznačení území v terénu

Geodetické zaměření a vyznačení hranic navrhované přírodní památky bude řešeno dle vyhlášky č. 60/2008 Sb. Navrhovaná přírodní památka bude v terénu vyznačena tabulemi s malým státním znakem (6 ks). Hranice bude nutné dále vyznačit pásovým značením – po obvodu vhodnými dřevinami a eventuelně doplnit na kůlech.

5.3.3.4 Návrhy potřebných administrativně-správních opatření v území

Pro obsluhu vysílače a obslužné budovy bude udělena orgánem ochrany přírody výjimka z ochranných podmínek chráněného území a jeho ochranného pásma

dle zákona č. 114/1992 Sb. Předmětem výjimky bude především určení přístupu a příjezdu pro obsluhu vysílače a jeho obslužné budovy.

Návrhy na změny druhů nebo způsobů využití pozemků nejsou v současné době aktuální. Navrhovaná přírodní památka čítá přes dvě desítky pozemků, z nichž jsou 3/4 v nájemním vztahu organizace ZO ČSOP Šumava, na zbytku hospodaří organizace prostřednictvím krátkodobých souhlasů k péči. Ideálním stavem by bylo celou lokalitu dostat do nájemního vztahu ve prospěch ZO ČSOP Šumava.

Navíc v současné době (jaro 2014) dochází k výkupu prvního pozemku o výměře 0,66 ha od soukromého vlastníka do vlastnictví ČSOP prostřednictvím sbírky Místo pro přírodu. V podobném trendu by bylo vhodné pokračovat, nicméně vše záleží na výši finančních prostředků této sbírky.

5.3.3.5 Návrhy na regulaci rekreačního a sportovního využívání území veřejností

Území je využíváno jak pro rekreaci, tak i pro sport. Z rekreačního hlediska lze uvést příležitostné táboření a rozdělávání ohňů na severozápadním okraji území, které představuje drobné riziko v případě zanechávání nepořádku a odpadků.

Ze sportovního hlediska je lokalita příležitostně využívána prostřednictvím cyklistické dráhy na jejím severním okraji. Z hlediska ochrany přírody však není její existence a současné užívání na škodu, protože přítomnost obnažené země je žádoucí pro některé zástupce hmyzu. Jakékoliv další zintenzivňování není žádoucí. Vhodné je existenci dráhy úředně povolit ve spolupráci se stavebním úřadem a orgánem ochrany přírody. Neméně důležité je i ustanovení provozního řádu.

5.3.3.6 Návrhy na vzdělávací využití území

Pro osvětu veřejnosti je vhodné na okraj území umístit informační tabuli (nejlépe do horní partie, avšak aby nedošlo ke kolizi se zde stojící sakrální památkou – křížem). Na informační tabuli je vhodné umístit informace o významu a hodnotě území, o vyskytujících se druzích společenstev a o způsobu hospodaření.

Území je také vhodné pro pořádání jak populárně-naučných, tak i tematicky zaměřených exkurzí.

5.3.3.7 Návrhy na průzkum či výzkum a monitoring předmětu ochrany území

V roce 2009 bylo při inventarizačním botanickém průzkumu zaevidováno 5 fytoecenologických snímků. Tyto snímky slouží jako trvalé monitorovací plochy zaznamenaných společenstev, a proto je vhodné v budoucnosti (během příštích 5 až 10 let) opakovat snímkování, a to v době podobné jejich založení. Více informací o těchto snímcích je uvedeno v botanickém inventarizačním průzkumu Ekrta & Půbala (2009). Dalším navrženým průzkumem je pokračování entomologických průzkumů území, ať už odchyťovými metodami do pastí či terénním průzkumem (sběr, smýkání či sklepávání). Průzkumy realizované v roce 2013 objevily řadu nových a zajímavých druhů pro lokalitu. Průzkum bylo žádoucí zaměřit především na další skupiny motýlů a koprofágních brouků. Doplnkově lze uvažovat o průzkumu hub a lišejníků.

5.3.4 Závěrečné údaje

5.3.4.1 Předpokládané orientační náklady hrazené orgánem ochrany přírody podle jednotlivých zásahů (druhů prací)

Tabulka č. 10: Orientační náklady hrazené orgánem ochrany přírody

Druh zásahu (práce) a odhad množství (např. plochy)	Orientační náklady za rok (Kč)	Orientační náklady za období platnosti plánu péče (Kč)
Jednorázové a časově omezené zásahy		
Výroba a umístění informační tabule	-----	15.000,-
Výroba a umístění tabulí s malým státním znakem (6 ks)	-----	18.000,-
Pásové vyznačení PP na stávajících dřevinách	-----	3.000,-
Pásové vyznačení PP na kůlech, vč. pořízení a instalace	-----	6.000,-
Jednorázové a časově omezené zásahy celkem (Kč)	-----	42.000,-
Opakované zásahy		
Kácení na ploše 1	10.000,-	10.000,-
Pastva ev. kosení na ploše 2 (0,79 ha) – 2x za rok	35.000,-	350.000,-
Probírka dřevin, ev. pravidelná redukce výmladků na ploše 3	8.000,- + 2.000,- za 1x redukci výmladků	14.000,- (vč. 3x redukce výmladků)
Pastva ev. kosení na ploše 4 (0,81 ha) – 2x za rok	36.000,-	360.000,-
Probírka dřevin, ev. pravidelná redukce výmladků na ploše 5	12.000,- + 2.000,- za 1x redukci výmladků	18.000,- (vč. 3x redukce výmladků)
Pastva ev. kosení na ploše 6 (0,37 ha) – 2x za rok	16.000,-	160.000,-
Kácení na ploše 7 vč. odstranění biomasy	11.000,-	11.000,-
Pastva ev. kosení na ploše 8 (1,76 ha) – 2x za rok	77.000,-	770.000,-
Pastva ev. kosení na ploše 9 (0,52 ha)	11.000,-	110.000,-
Prořezávka dřevin na ploše 10 – 2x 10 let	5.000,-	10.000,- (2x redukce výmladků)
Opakované zásahy celkem (Kč)	225.000,-	1.813.000,-
N Á K L A D Y C E L K E M (Kč)	-----	1.855.000,- Kč

5.3.4.2 Použité podklady a zdroje informací

ALBRECHT J. et al. (2003): Českokobudějovicko. - In: Mackovčín P. & Sedláček M. [eds.], Chráněná území ČR, sv. VIII., Agentura ochrany přírody a krajiny ČR a EkoCentrum Brno, Praha, 808 s.

ANONYM II (2011): Metodika vyhlášení přírodních rezervací a přírodních památek, Ministerstvo životního prostředí, Praha, 47 s.

ANONYM III (2009): Osnova plánů péče o národní přírodní rezervace, přírodní rezervace, národní přírodní památky, přírodní památky a jejich ochranná pásma, Ministerstvo životního prostředí, Praha, 34 s.

ANONYM IV (2008): Vyhláška č. 60/2008 Sb., o plánech péče, označování a evidenci území chráněných podle zákona č. 114/1992 Sb., Ministerstvo životního prostředí, Praha, 37 s.

ANONYM V (1992): Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, Ministerstvo životního prostředí ČR, Praha

CULEK M. [ed.] (1996): Biogeografické členění České republiky, Enigma, Praha, 347 s.

ČERNÁ M., FIŠER B., POTOČIAROVÁ E. & VEJVODOVÁ A. (2007): Agroenvironmentální opatření České republiky 2007 – 2013, MŽP ve spolupráci s AOPK ČR a MZE, Praha, 32 s.

DEMEK J. & MACKOVČIN P. (2006): Hory a nížiny, zeměpisný lexikon ČR, AOPK ČR, Brno, 582 s.

DVOŘÁK L. (2009): Homolka u Vimperka: výsledky entomologického průzkumu vybraných skupin hmyzu, ZO ČSOP Šumava, 8 s.

DVOŘÁK L. & DVOŘÁKOVÁ K. (2010): Výsledky entomologického průzkumu vybraných skupin hmyzu vrchu Velká Homolka u Vimperka, Západočeské entomologické listy, 1: 23 – 31 s.

EKRT L. & PŮBAL D. (2009): Botanický inventarizační průzkum lokality Homolka u Vimperka, ZO ČSOP Šumava, 23 s.

FARKAČ J., KRÁL D., ŠKORPÍK M. (2005): Červený seznam ohrožených druhů České republiky, bezobratlí, AOPK ČR, Praha, 760 s.

HROMAS J. (2013): Péče o entomologicky významný vrch Homolka – 2013, ZO ČSOP Šumava, Vimperk, 4 s.

CHYTRÝ M. [ed.] (2007): Vegetace České republiky 1, Travinná a keříčková vegetace, Academia, Praha, 528 s.

CHYTRÝ M., KUČERA T. & KOČÍ M. [eds.] (2001): Katalog biotopů České republiky, AOPK ČR, Praha, 307 s.

JANÁČKOVÁ H., ŠTORKÁNOVÁ A., VÍTEK O. [eds.] (2009): Metodika inventarizačních průzkumů maloplošných zvláště chráněných území, AOPK ČR, Praha

JANDA, J. & Řepa P. (1986): Metody kvantitativního výzkumu v ornitologii, SZN Praha, 157 s.

KLÁPŠTĚ J. (2012): SMĚRNICE MŽP č. 6/2012 pro poskytování finančních prostředků v rámci Programu péče o krajinu v letech 2012 – 2014, Ministerstvo životního prostředí ČR, Praha, 23 s.

KUBÁT K., HROUDA L., CHRTEK J. jun., KAPLAN Z., KIRSCHNER J. & ŠTĚPÁNEK J. [eds.] (2002): Klíč ke květeně České republiky, Academia, Praha, 928 s.

PAVLÍČKO A. (1998): *Gentianaceae* – hořcovité na Prachaticku, aktuální rozšíření některých druhů s důrazem na rod *Gentianella* (hořeček), Zlatá stezka – Sborník Prachatického muzea, Prachatice, 5: 299 – 318 s.

PETŘÍČEK V. (1999): Péče o chráněná území – I. Nelesní společenstva, AOPK ČR, Praha, 452 s.

PLESNÍK J., HANZAL V., BREJŠKOVÁ L. (2003): Červený seznam ohrožených druhů České republiky, obratlovci, AOPK ČR, Praha, 184 s.

PROCHÁZKA F. [ed.] (2001): Černý a červený seznam cévnatých rostlin České republiky, Příroda, Praha, 18: 166 s.

SVENSSON L. & GRANT P. J. (2004): Ptáci Evropy, Severní Afriky a Blízkého východu: praktická určovací příručka, Svojtka & Co., Praha, 400 s.

Pro zpracování plánu péče byly použity mapové podklady z webových stránek www.mapy.cz a www.cuzk.cz.

Vlastní sestavení návrhu plánu péče o Velkou Homolku bylo provedeno na základě zjištěných údajů z terénních průzkumů v roce 2013 (údaje autora této diplomové

práce, poskytnuté údaje Vondrky a Dvořáka). Plán péče byl dále doplněn existujícími údaji z dřívějších prováděných průzkumů (Dvořák 2009 a Ekrť & Půbal 2009) a údaji od organizace ZO ČSOP Šumava. Podrobné údaje k historii území poskytnuli Schwamberger, Popelínská a Narovec.

5.3.4.3 Seznam používaných zkratk

AOPK ČR – Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky

Č. B. – České Budějovice

ČSOP – Český svaz ochránců přírody

EVL – evropsky významná lokalita

ha – hektar

CHKO – chráněná krajinná oblast

LHO – lesní hospodářské osnovy

LHP – lesní hospodářský plán

MěÚ – městský úřad

MŽP ČR – Ministerstvo životního prostředí České republiky

MZCHÚ – maloplošně zvláště chráněné území

NNO – nestátní nezisková organizace

NP – národní park

nPP – navrhovaná přírodní památka

OP – ochranné pásmo

PO – ptačí oblast

PP – přírodní památka

TTP – trvalý travní porost

VKP – významný krajinný prvek

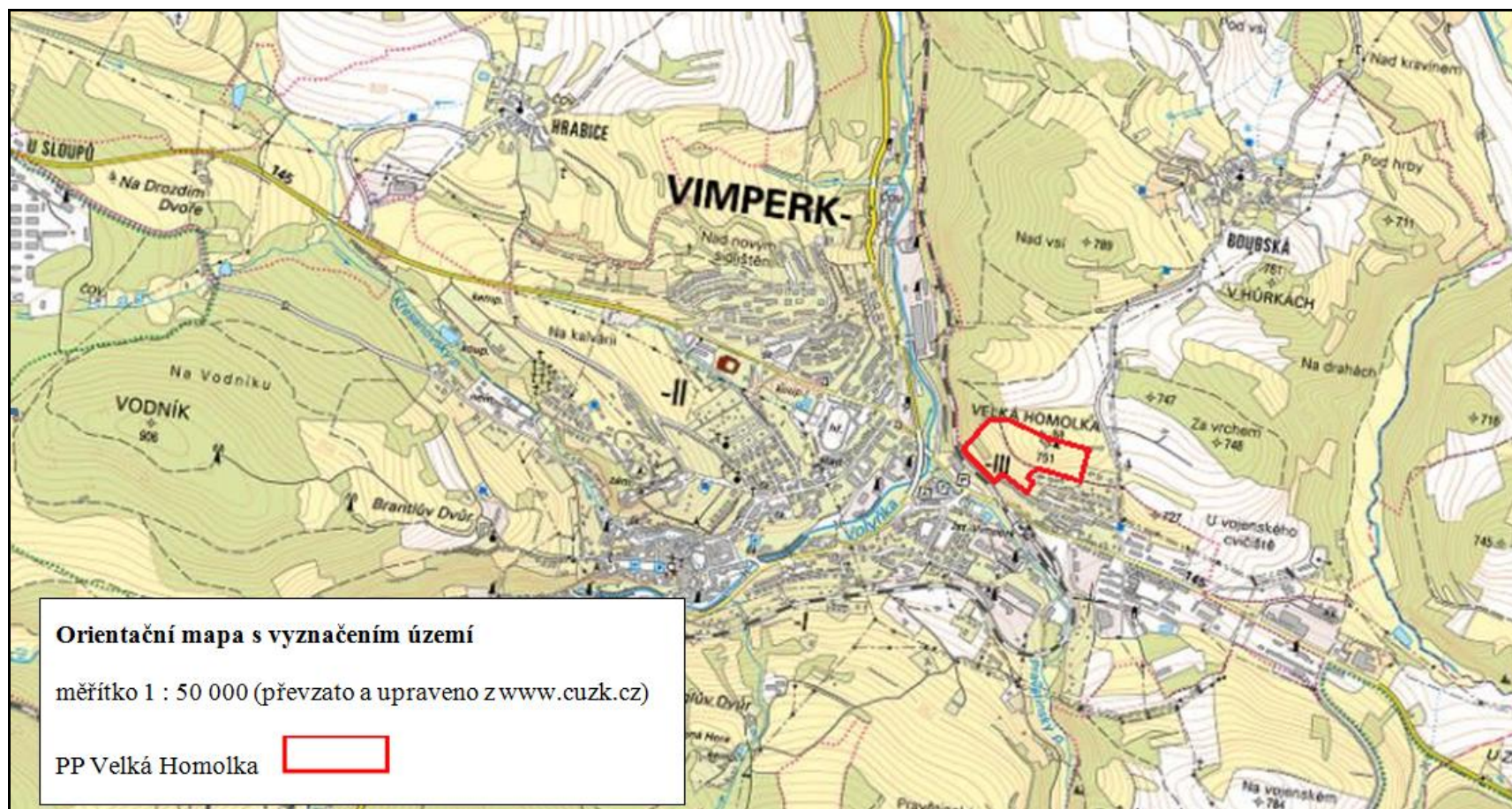
ZD – zemědělské družstvo

ZCHÚ – zvláště chráněné území

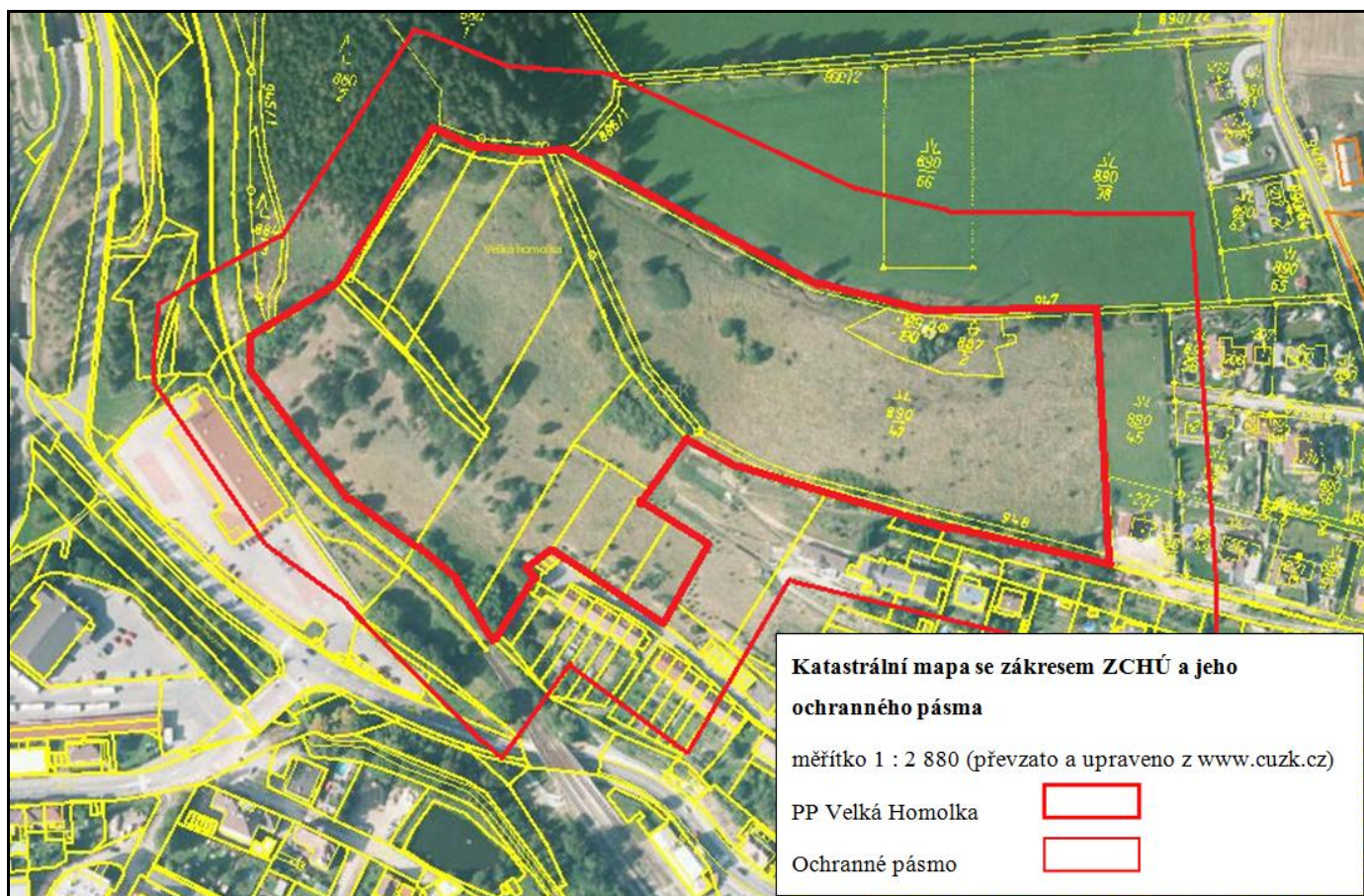
ZO ČSOP Šumava – Základní organizace Českého svazu ochránců přírody Šumava

5.3.5 Mapové přílohy plánu péče

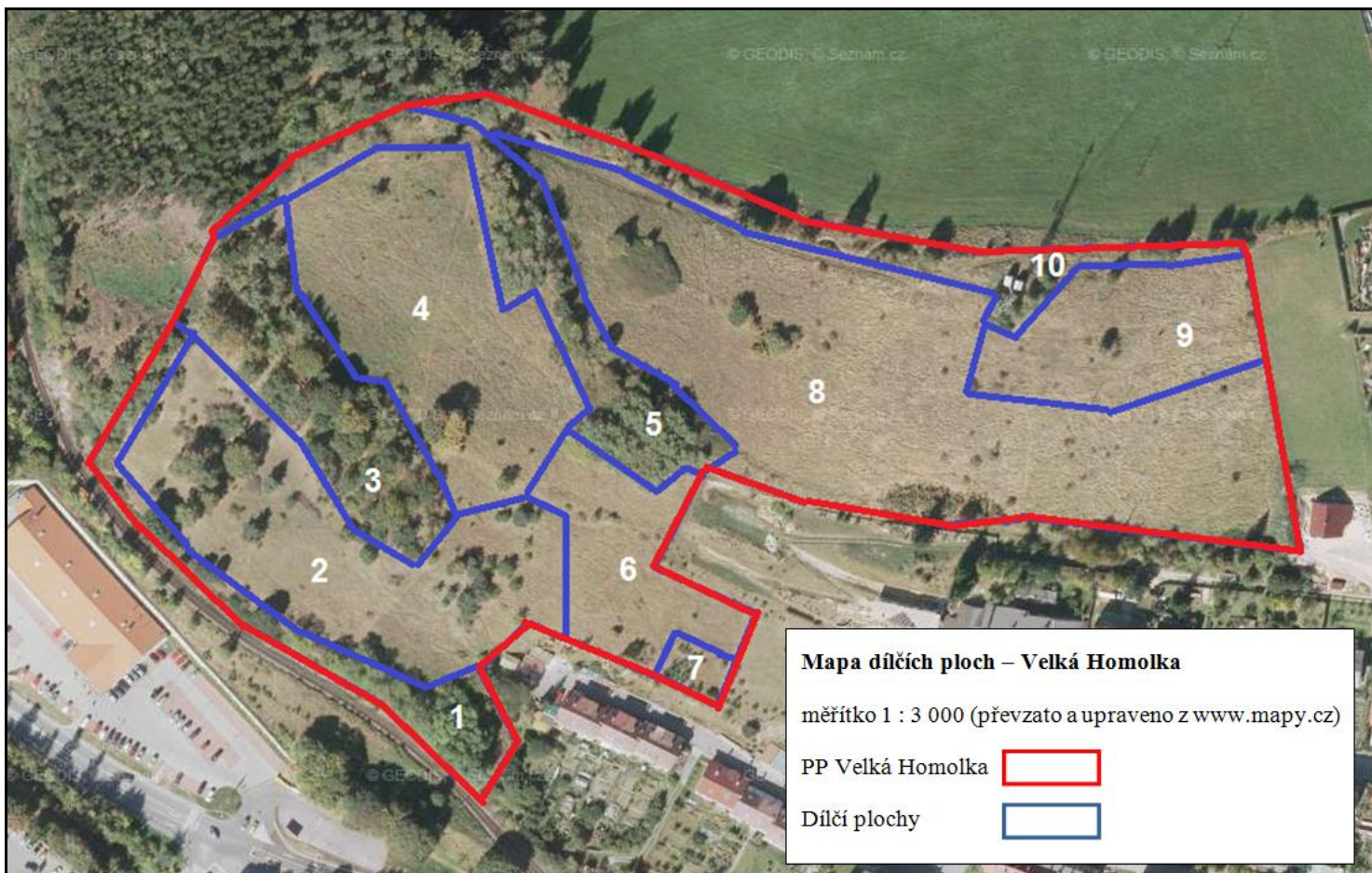
5.3.5.1 Orientační mapa s vyznačením území

5.3.5.2 Katastrální mapa se zákresem ZCHÚ a jeho ochranného pásma

5.3.5.3 Mapa dílčích ploch a objektů

6 DISKUZE

Cílem této diplomové práce bylo především provést biologický průzkum území a na jeho základě navrhnout plán péče. Domnívám se, že se to v této práci podařilo. Tato práce v sobě skýtá dvě rozsahem obsáhlé kapitoly, a to v první řadě komplexně zpracované průzkumy území Velké Homolky ve Vimperku a na jejich základě pak vytvořený návrh plánu péče. A ten představuje právě druhou část práce.

V případě průzkumů došlo k navázání na průzkumy proběhnuté v roce 2009. Botanický průzkum ověřil přítomnost a dále rozšířil množství zde se vyskytujících rostlin, entomologický průzkum také významně rozšířil počty nalezených druhů na tomto území. Zcela poprvé byly provedeny průzkumy ptáků, savců a byly poprvé sepsány nálezy obojživelníků a plazů. Z výsledků vyplývá, že lokalita je poměrně druhově bohatá, a to včetně přítomnosti řady chráněných druhů (jak dle vyhlášky č. 395/1992 Sb., tak i dle červených seznamů). I přes tuto skutečnost je nutné říci, že ne zcela jsou pokryty a prozkoumány všechny taxonomické skupiny hmyzu a je velmi pravděpodobné, že se na území vyskytuje celá řada dalších významných druhů této skupiny. Do budoucna by bylo vhodné uvažovat i o průzkumu hub a lišejníků.

Při shánění dostupné literatury byla zjištěna i skutečnost, že se do roku 1980 na lokalitě vyskytoval hořeček mnohotvarý český (*Gentianella praecox* subsp. *bohemica*), tedy kriticky ohrožený druh naší i evropské přírody. Jedná se o druh, který byl v minulosti běžným zástupcem travinných společenstev pastvin, podhorských a horských luk. V posledních desetiletích byl značně omezen ve svém výskytu kvůli razantním změnám v hospodaření v krajině, kterými bylo zničení lokalit, upuštění od hospodaření nebo špatná či nedostatečná péče o místa s jeho výskytem. Hořeček potřebuje nejlépe jarní narušení drnu, brzkou jarní seč nebo přepasení ovce a pak podzimní seč po odkvětu rostlin. V současné době se jeho populace v Čechách vyskytují asi na 70 místech, z toho 50 je jich známo z Pošumaví. Na jeho záchranu byl vytvořen i záchranný program, jak uvádí ve své práci BRABEC & ZMEŠKALOVÁ (2011) nebo ŠLECHTOVÁ (2011). Nastavením vhodného managementu na Velké Homolce, by se mohlo stát, že se zde rostlina opět objeví. Nejbližší lokalita s jeho výskytem je v PR Opolenec, která je vzdálená vzdušnou čarou přibližně 3 kilometry. Podobné „znovuobnovení“ populace se povedlo ZO ČSOP Šumava díky vhodně nastavenému managementu

v PP Jaroškov, kde byl hořeček zaznamenán v roce 2011 po 5 letech od svého posledního nálezu (HROMAS 2011).

Plán péče o navrhovanou přírodní památku pak v sobě shrnuje všechna známá fakta týkající se tohoto území, doporučuje vhodné zásahy a opatření na jednotlivých dílčích plochách a může posloužit jako podklad pro vyhlášení tohoto území za zvláště chráněné. Může také sloužit a jistě i poslouží místní státní správě a samosprávě při dalším nakládáním s tímto územím a při tvorbách a změnách územního plánu města Vimperk.

Je nutné si položit otázku, jak dále s tímto územím postupovat, zda má nebo nemá význam ho vyhlášovat za zvláště chráněné. Svým významem má rozhodně hodnotu pro vyhlášení za přírodní památku, avšak jsou známy prozatím takové skutečnosti, které se jednoznačně pro vyhlásování za ZCHÚ nejeví.

V současné době je území Velké Homolky pod správou neziskové organizace ZO ČSOP Šumava, která zde hospodaří na základě nájemních smluv a na základě souhlasů péče o toto území. Lokalitu zařadila také do pozemkového spolku. Současná péče je nastavena dobře, vychází ze zpracovaných průzkumů a jejich doporučení. Finanční prostředky zajišťuje organizace z prostředků Programu péče o krajinu, eventuálně z jiných zdrojů. Pro tento způsob péče hovoří kladně skutečnost, že péči provádí organizace, která je zastoupena místními obyvateli, dochází k pravidelné komunikaci s vlastníky, představitelé této organizace území výborně znají a reagují okamžitě na jeho potřeby vč. realizace optimálního managementu. Oproti tomu se staví skutečnost, že smlouvy s vlastníky jsou vypověditelné nebo vlastník nemusí dát souhlas pro péči na další rok, a to už z jakéhokoliv důvodu. Stejně tak není jistota existence programů, které financují opatření prováděná na Velké Homolce.

Na druhou stranu vyhlášení území za zvláště chráněné by přineslo skutečnost, že péči o území přebírá orgán, který ho vyhlásil, v tomto případě tedy dle zákona o ochraně přírody a krajiny krajský úřad. Jako pozitivní skutečnost se jeví, že krajský úřad by měl disponovat finančními prostředky na zajištění optimální péče o toto území. Avšak se ale přetrvává vazba péče místních lidí o lokalitu a péči zajišťuje subjekt, který sice je odborně erudovaný, ale těchto území má na starosti desítky, tím se přerušuje vazba „úředníků“ na vlastníky pozemků a na schopnost pružně reagovat

na změny a potřeby území. Navíc tyto orgány zajišťují péči prostřednictvím dodavatelských subjektů, a tak není zaručena kontinuita a pravidelnost péče jedním subjektem, což významně souvisí i s kvalitou prováděných prací.

Oproti tomu má ale krajský úřad možnost podle § 68 a § 69 zákona o ochraně přírody a krajiny podporovat hospodaření v přírodní památce přímo vlastníkům či nájemcům, což by zde organizace ZO ČSOP Šumava mohla využít a zajistit dostatečné a pravidelné prostředky pro realizaci péče o lokalitu.

Co se ale ještě významně stává pro vyhlášení Velké Homolky za chráněné území, je skutečnost, že v momentě vyhlášení bude území „konzervované“ a ustanou jakékoliv tlaky na další výstavbu, především pak ve východní části území pod vysílačem.

Jak se bude dále postupovat s tímto územím je v současné době především na představitelích a vedení organizace ZO ČSOP Šumava a částečně na orgánu ochrany přírody místně příslušného městského úřadu.

Na úplný závěr bych si dovolil citovat DVOŘÁKA & DVOŘÁKOVOU (2010), kteří ve své práci uvádějí, že výskyt pestrého společenstva teplomilných druhů hmyzu je v Pošumaví znám z většího počtu lokalit, většinou ale v níže položených oblastech s vápencovým podložím (Sušicko, Horažďovicko, Strakonicko). Složení entomofauny a nadmořská výška okolo 700 m dělají z Velké Homolky velmi zajímavé a hodnotné území. Z lokalit v Pošumaví, kde proběhl těmto autorům známý entomologický výzkum, je podobný jen komplex xerothermních mezí pouze u Kašperských Hor (lokalita Vinice v CHKO Šumava, Plzeňský kraj). Lokalita je tedy z entomologického hlediska poměrně cenná a zaslouží si ochranu a samozřejmě odpovídající management.

7 ZÁVĚR

Tato diplomová práce přináší bližší popis přírodovědně hodnotné lokality v Pošumaví, a to lokality Velká Homolka ve Vimperku. Lokalita je doposud nechráněná a do roku 2009 nebyla z přírodovědeckého hlediska probádaná. Práce tak přináší vedle popisu této lokality, doposud uskutečněných průzkumů a managementových opatření především obsáhlá rozšíření a doplnění skupin rostlin a živočichů, která byla získána terénními průzkumy v roce 2013. Vedle toho práce obsahuje návrh plánu péče, který může posloužit jako podklad pro potenciální vyhlášení lokality za přírodní památku nebo eventuelně za významný krajinný prvek. Součástí plánu péče je i bližší popis, jak se o jednotlivé části lokality v průběhu příštích 10 let starat.

Terénními průzkumy provedenými v roce 2013 a doplněnými o předchozí z roku 2009 bylo zjištěno, že se na lokalitě průkazně vyskytuje 38 druhů zařazených mezi zvláště chráněné podle vyhlášky MŽP ČR č. 395/1992 Sb., a to včetně druhů kriticky nebo silně ohrožených. Navíc 34 druhů je také řazených do Červených seznamů rostlin a živočichů ČR. Tyto údaje rozhodně řadí Velkou Homolku mezi významná přírodovědná území Jihočeského kraje.

Doporučení vycházející z této práce jsou tak jednoznačná. Velká Homolka je přírodovědně velmi hodnotné území, které si zaslouží patřičnou ochranu, která nemá smysl bez řádného a odpovídajícího hospodaření. To představuje cílenou práci s náletovými dřevinami a nevhodnými výsadbami a pravidelnou údržbou v podobě mozaikovitě pastvy malým stádem ovcí nebo v podobě ručního kosení. Neméně důležitá je i stabilizace současné parcelní výměry a zabránění dalšímu potenciálnímu záboru pro výstavbu rodinných domů.

Po splnění výše uvedených podmínek bude zachováno další přírodovědně velmi hodnotné území v Pošumaví. A třeba se opět objeví druhy datované do roku 1980 – hořeček mnohotvarý český nebo i sysel obecný.

8 SEZNAM LITERATURY

1. ALBRECHT J. et al. (2003): Českobudějovicko. - In: Mackovčín P. & Sedláček M. [eds.], Chráněná území ČR, sv. VIII., Agentura ochrany přírody a krajiny ČR a EkoCentrum Brno, Praha, 808 s.
2. ANONYM I: <http://geoportal.gov.cz/web/guest/map> [on line 27. 12. 2013, on line 2. 1. 2014]
3. ANONYM II (2011): Metodika vyhlášení přírodních rezervací a přírodních památek, Ministerstvo životního prostředí, Praha, 47 s.
4. ANONYM III (2009): Osnova plánů péče o národní přírodní rezervace, přírodní rezervace, národní přírodní památky, přírodní památky a jejich ochranná pásma, Ministerstvo životního prostředí, Praha, 34 s.
5. ANONYM IV (2008): Vyhláška č. 60/2008 Sb., o plánech péče, označování a evidenci území chráněných podle zákona č. 114/1992 Sb., Ministerstvo životního prostředí, Praha, 37 s.
6. ANONYM V (1992): Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, Ministerstvo životního prostředí ČR, Praha
7. ANONYM VI: <http://www.ochranaprirody.cz/uzemni-ochrana/planovani-pece/> [on line 30. 1. 2014]
8. ANONYM VII: http://mapy.geology.cz/geocr_25/ [on line 4. 3. 2014]
9. ANONYM VIII: <http://mapy.geology.cz/pudy/> [on line 4. 3. 2014]
10. ANONYM IX: http://www.mzp.cz/cz/obecna_ochrana_prirody_krajiny [on line 17. 3. 2014]
11. ANONYM X: http://www.mzp.cz/cz/zvlaste_chranena_uzemi [on line 17. 3. 2014]
12. ANONYM XI: http://www.mzp.cz/cz/natura_2000 [on line 17. 3. 2014]
13. ANONYM XII (1999): Metodika přípravy plánů péče, AOPK ČR, Praha

14. ANONYM XIII:
http://www.csop.cz/index.php?cis_menu=1&m1_id=1001&m2_id=1260&m_id_old=1000 [on line 9. 4. 2014]
15. BRABEC J. & ZMEŠKALOVÁ J. (2011): Zásady péče o lokality hořečku mnohotvarého českého, AOPK ČR ve spolupráci s Muzeem Cheb, Praha, Cheb, 62 s.
16. CULEK M. [ed.] (1996): Biogeografické členění České republiky, Enigma, Praha, 347 s.
17. ČERNÁ M., FIŠER B., POTOČIAROVÁ E. & VEJVODOVÁ A. (2007): Agroenvironmentální opatření České republiky 2007 – 2013, MŽP ve spolupráci s AOPK ČR a MZE, Praha, 32 s.
18. DEMEK J. & MACKOVČIN P. (2006): Hory a nížiny, zeměpisný lexikon ČR, AOPK ČR, Brno, 582 s.
19. DVOŘÁK L. (2009): Homolka u Vimperka: výsledky entomologického průzkumu vybraných skupin hmyzu, ZO ČSOP Šumava, 8 s.
20. DVOŘÁK L. & DVOŘÁKOVÁ K. (2010): Výsledky entomologického průzkumu vybraných skupin hmyzu vrchu Velká Homolka u Vimperka, Západočeské entomologické listy, 1: 23 – 31 s.
21. EKRT L. & PŮBAL D. (2009): Botanický inventarizační průzkum lokality Homolka u Vimperka, ZO ČSOP Šumava, 23 s.
22. FARKAČ J., KRÁL D., ŠKORPÍK M. (2005): Červený seznam ohrožených druhů České republiky, bezobratlí, AOPK ČR, Praha, 760 s.
23. HAJNÍK R. (2007): Vimperk, Nakladatelství Paseka, Praha, 108 s.
24. HOLTANOVÁ & SKALÁK I: Průměrná roční teplota vzduchu za období 1961 – 1990 [°C], ČHMU [on line 2. 1. 2014] – Dostupné z:
<http://portal.chmi.cz/files/portal/docs/meteo/ok/images/t6190.gif>
25. HOLTANOVÁ & SKALÁK II: Průměrný roční úhrn srážek 1961 – 1990 [mm], ČHMU [on line 2. 1. 2014] – Dostupné z:
<http://portal.chmi.cz/files/portal/docs/meteo/ok/images/sra6190.gif>

26. HRNČIAROVÁ T., MACKOVČIN P., ZVARA I. et. al (2009): Atlas Krajiny České republiky, Ministerstvo životního prostředí ČR, Výzkumný ústav Silva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví, Praha, Průhonice, 332 s.
27. HROMAS J. (2013): Péče o entomologicky významný vrch Homolka - 2013, ZO ČSOP Šumava, Vimperk, 4 s.
28. HROMAS J. (2011): Ochránci přírody slaví úspěch – na Jaroškovských vápencích kvetou po pěti letech opět hořečky, Vimperské noviny, 11: 9 s.
29. HROMAS J. & ŠEJNA J. (2010): Český svaz ochránců přírody a jeho aktivity na Šumavě, Šumava, 02: 26 – 27 s.
30. CHYTRÝ M. [ed.] (2007): Vegetace České republiky 1, Travinná a keříčková vegetace, Academia, Praha, 528 s.
31. CHYTRÝ M., KUČERA T. & KOČÍ M. [eds.] (2001): Katalog biotopů České republiky, AOPK ČR, Praha, 307 s.
32. JANÁČKOVÁ H., ŠTORKÁNOVÁ A., VÍTEK O. [eds.] (2009): Metodika inventarizačních průzkumů maloplošných zvláště chráněných území, AOPK ČR, Praha
33. JANDA J. & Řepa P. (1986): Metody kvantitativního výzkumu v ornitologii, SZN Praha, 157 s.
34. JANSÁ V. (2010): Certifikace lesů 3 – Lesy pod hlavičkou národního parku, Časopis Krkonoše – Jizerské hory [on line 4. 3. 2014] – Dostupné z:
http://krkonose.krnap.cz/index.php?option=com_content&task=view&id=10940&Itemid=34
35. JONGEPIEROVÁ I., PEŠOUT P., JONGEPIER J. W. & PRACH K. [eds.] (2012): Ekologická obnova v České republice, Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky, Praha, 147 s.
36. KLÁPŠTĚ J. (2012): SMĚRNICE MŽP č. 6/2012 pro poskytování finančních prostředků v rámci Programu péče o krajinu v letech 2012 – 2014, Ministerstvo životního prostředí ČR, Praha, 23 s.

37. KOVAŘÍK V. & PEŠOUT P. (2000): 100 let ochrany přírody a krajiny na Podblanicku, Český svaz ochránců přírody Vlašim, Muzeum okresu Benešov, 179 s.
38. KUBÁT K., HROUDA L., CHRTEK J. jun., KAPLAN Z., KIRSCHNER J. & ŠTĚPÁNEK J. [eds.] (2002): Klíč ke květeně České republiky, Academia, Praha
39. LÁZNIČKA V. (2005): Ochrana přírody a krajiny, Mendelova zemědělská a lesnická univerzita, Brno, 84 s.
40. MIKO L. & Hošek M. (2009): Příroda a krajina České republiky, Zpráva o stavu 2009, AOPK ČR, Praha, 102 s.
41. NAROVEC V.: Ústní sdělení [28. 6. 2013]
42. NOVOTNÁ D. (2001): Úvod do pojmosloví v ekologii krajiny, Ministerstvo životního prostředí ČR, Praha, 399 s.
43. PATZELT Z. a kol. (2008): Ochrana přírody a krajiny v České republice. Nature Conservation and Landscape Protection in the Czech Republic. [Elektronický zdroj], AOPK ČR, Praha
44. PAVLÍČKO A. (1998): *Gentianaceae* – hořcovité na Prachaticku, aktuální rozšíření některých druhů s důrazem na rod *Gentianella* (hořeček), Zlatá stezka – Sborník Prachatického muzea, Prachatice, 5: 299 – 318 s.
45. PETŘÍČEK V. (1999): Péče o chráněná území – I. Nelesní společenstva, AOPK ČR, Praha, 452 s.
46. PLESNÍK J., HANZAL V., BREJŠKOVÁ L. (2003): Červený seznam ohrožených druhů České republiky, obratlovci, AOPK ČR, Praha, 184 s.
47. POPELÍNSKÁ M.: Ústní sdělení [28. 1. 2014]
48. PRIMACK P., KINDLMANN P. & JERSÁKOVÁ J. (2011): Úvod do biologie ochrany přírody, Portál, Praha
49. PROCHÁZKA F. [ed.] (2001): Černý a červený seznam cévnatých rostlin České republiky, Příroda, Praha, 18: 166 s.
50. SCHWAMBERGER J.: Ústní sdělení [29. 1. 2014]

51. SVENSSON L. & GRANT P. J. (2004): Ptáci Evropy, Severní Afriky a Blízkého východu: praktická určovací příručka, Svojtka & Co., Praha, 400 s.
52. ŠLECHTOVÁ A. (2011): Hořeček mnohotvarý český – podzimní král pastvin, Ochrana přírody, AOPK ČR, Praha [on line 9. 4. 2014] – Dostupné z:
<http://www.casopis.ochranaprirody.cz/zpravy-recenze/horecek-mnohotvary-cesky-podzimni-kral-pastvin.html>
53. VLČEK V. (1984): Vodní toky a nádrže, Academia, Praha, 316 s.
54. VONDRKA A. & HROMAS J. (2013): Podpora hnízdních možností dutinového ptactva na Vimpersku v roce 2013 – závěrečná zpráva, ZO ČSOP Šumava, Vimperk
55. ZASADIL P. (2001): Ptačí budky a další způsoby zvyšování hnízdních možností ptáků, Metodická příručka č. 20., ČSOP, Praha

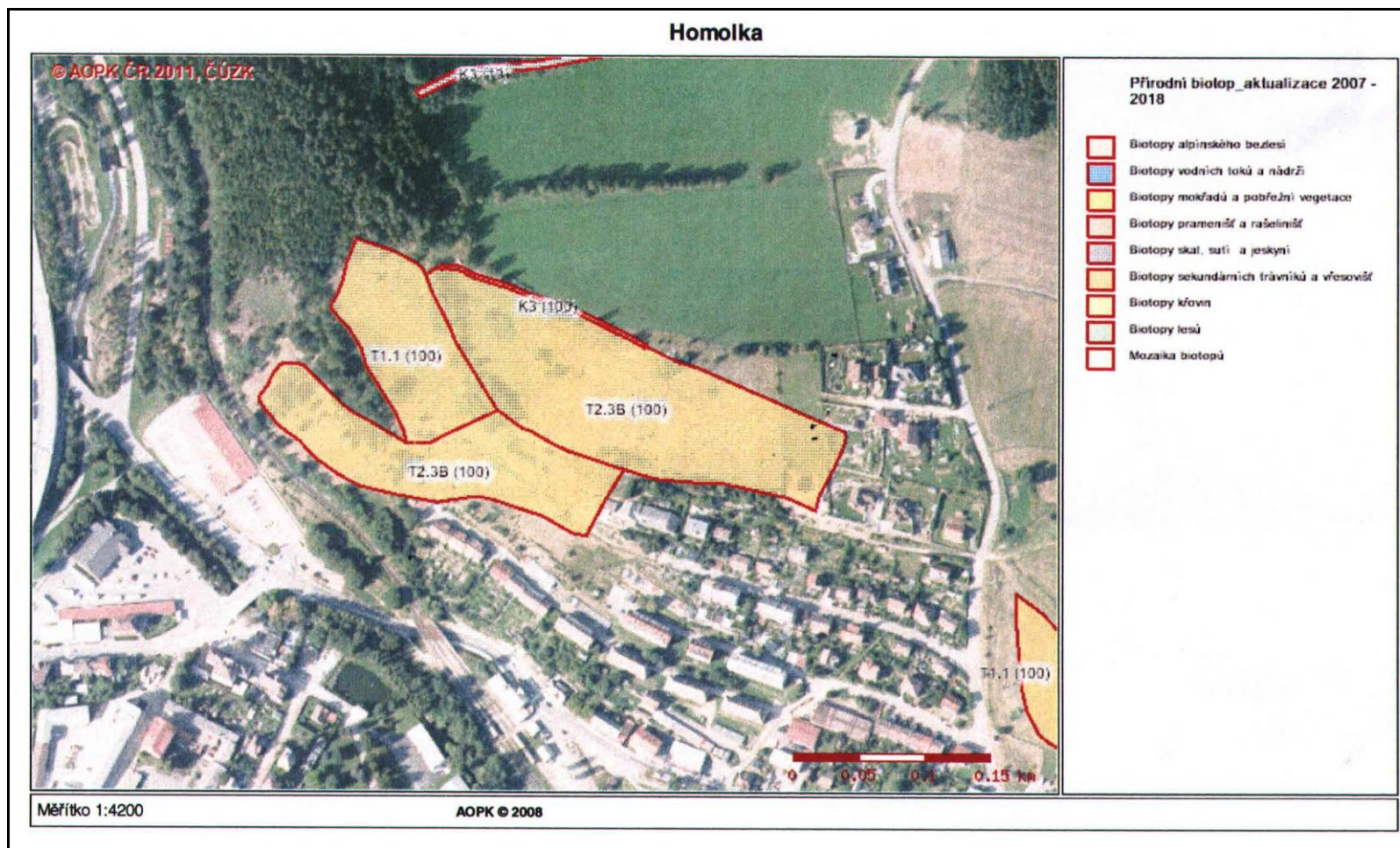
9 PŘÍLOHY

Příloha 1: Mapový snímek z mapování biotopů pro soustavu Natura 2000

Příloha 2: Seznam druhů z floristické inventarizace území z roku 2009

Příloha 3: Druhy hmyzu zaznamenané na Velké Homolce při průzkumu v roce 2009

Příloha 1: Mapový snímek z mapování biotopů pro soustavu Natura 2000 (zdroj AOPK ČR)

Příloha 2: Seznam druhů z floristické inventarizace území z roku 2009 (EKRT & PŮBAL 2009)

Tabulka 1: Inventarizační seznam taxonů vyšších rostlin zjištěných na území lokality Homolka u Vimperka v roce 2009.

legenda:

§ – chráněné druhy podle vyhl. MŽP ČR č. 395/1992 Sb.: §1 = kriticky ohrožený druh, §2 = silně ohrožený druh, §3 ohrožený druh

C – druhy Červeného seznamu ČR (HOLUB & PROCHÁZKA 2000): C1 = kriticky ohrožený taxon; C2 = silně ohrožený taxon; C3 = ohrožený taxon; C4 = vzácnější taxon vyžadující pozornost

Stat – status nepůvodního druhu dle PYŠEK et al. (2002): **nat** – nepůvodní naturalizovaný taxon; **cas** – nepůvodní taxon s nahodilým výskytem; **inv** – nepůvodní invazní taxon

Res – doba kolonizace nepůvodního druhu do ČR dle PYŠEK et al. (2002): **ar** – archeofyt; **neo** – neofyt

CB – herbariový doklad je uložen v Jihočeském Muzeu v Českých Budějovicích

Taxon	České jméno	§	C	Stat	Res	Poznámka
<i>Acer platanoides</i>	javor mléč	
<i>Acer pseudoplatanus</i>	javor klen	
<i>Aegopodium podagraria</i>	bršlice kozí noha	
<i>Agrostis capillaris</i>	psineček obecný	CB
<i>Achillea millefolium</i>	řebříček obecný	
<i>Ajuga genevensis</i>	zběhovec lesní	
<i>Alchemilla monticola</i>	kontryhel pastvinný	
<i>Alopecurus pratensis</i>	psárka luční	
<i>Anthoxanthum odoratum</i>	tomka vonná	
<i>Anthyllis vulneraria</i>	úročník bolhoj	
<i>Anthriscus sylvestris</i>	kerblík lesní	
<i>Arabis glabra</i>	huseník lysý	
<i>Arrhenatherum elatius</i>	ovsík vyvýšený	.	.	nat	neo	
<i>Artemisia vulgaris</i>	pelyněk černobýl	
<i>Avenula pubescens</i>	ovsík pýřitý	
<i>Barbarea vulgaris</i>	barborka obecná	
<i>Betonica officinalis</i>	bukvice lékařská	1 trs
<i>Betula pendula</i>	bříza bělokorá	
<i>Brachypodium pinnatum</i>	válečka prapořitá	
<i>Briza media</i>	třeslice prostřední	
<i>Calamagrostis arundinacea</i>	třtina rákosovitá	
<i>Calamagrostis epigejos</i>	třtina křovištní	
<i>Calluna vulgaris</i>	vřes obecný	
<i>Campanula persicifolia</i>	zvonek broskvolistý	
<i>Campanula rotundifolia</i>	zvonek okrouhlostý	
<i>Campanula trachelium</i>	zvonek kopřivolistý	
<i>Carex caryophyllea</i>	ostřice jarní	
<i>Carex hirta</i>	ostřice srstnatá	
<i>Carex muricata</i> agg.	ostřice měkkoostenná	
<i>Carlina acaulis</i>	pupava bezlodyžná	
<i>Centaurea pseudophrygia</i>	chrpa parukářka	.	C4a	.	.	
<i>Centaurea scabiosa</i>	chrpa čekánek	
<i>Cerastium arvense</i>	rožec rolní	
<i>Cirsium arvense</i>	pcháč oset	.	.	inv	ar	
<i>Clinopodium vulgare</i>	klinopád obecný	
<i>Convolvulus arvensis</i>	svlačec rolní	.	.	nat	ar	

Taxon	České jméno	§	C	Stat	Res	Poznámka
<i>Corylus avellana</i>	líška obecná	
<i>Crataegus</i> sp.	hloh	
<i>Crepis biennis</i>	škarda dvouletá	.	.	nat	ar	
<i>Cuscuta epithymum</i>	kokotice povázka	CB
<i>Dactylis glomerata</i>	srha laločnatá	
<i>Danthonia decumbens</i>	trojzubec poléhavý	
<i>Dianthus deltoides</i>	hvozdík kropenatý	
<i>Digitalis grandiflora</i>	náprstník velkokvětý	
<i>Dryopteris filix-mas</i>	kapraď samec	
<i>Echium vulgare</i>	hadinec obecný	.	.	nat	ar	
<i>Epilobium angustifolium</i>	vrbovka úzkolistá	
<i>Epilobium montanum</i>	vrbovka horská	
<i>Erigeron annuus</i>	turan roční	.	.	inv	neo	
<i>Erophila verna</i>	osívka jamí	
<i>Euphrasia rostkoviana</i>	světlík lékařský	
<i>Euphrasia stricta</i>	světlík tuhý	
<i>Festuca brevipila</i>	kostřava drsnolistá	
<i>Festuca ovina</i>	kostřava ovčí	CB
<i>Festuca rubra</i>	kostřava červená	
<i>Fragaria vesca</i>	jahodník obecný	
<i>Fraxinus excelsior</i>	jasan ztepilý	
<i>Gagea pratensis</i>	křivatec luční	
<i>Galeopsis ladanum</i>	konopice širolistá	.	.	nat	ar	CB
<i>Galeopsis bifida</i>	konopice dvouklanná	
<i>Galium album</i>	svízel bílý	
<i>Galium pumilum</i>	svízel nízký	
<i>Genista germanica</i>	kručinka německá	
<i>Genista tinctoria</i>	kručinka barvířská	
<i>Geranium robertianum</i>	kakost smrdutý	
<i>Geum urbanum</i>	kuklík městský	
<i>Helianthemum grandiflorum</i>	devaterník velkokvětý	
subsp. <i>obscurum</i>	tmavý	
<i>Heraclium sphondylium</i>	bolševník obecný	
<i>Hieracium pilosella</i>	jestřábník chlupáček	
<i>Hieracium sabaudum</i>	jestřábník savojský	
<i>Holcus lanatus</i>	medyněk vlnatý	
<i>Holcus mollis</i>	medyněk měkký	
<i>Humulus lupulus</i>	chmel otáčivý	
<i>Hylotelephium maximum</i>	rozchodník velký	
<i>Hypericum perforatum</i>	třezalka tečkovaná	
<i>Hypochaeris radicata</i>	prasetník kořenatý	
<i>Chaerophyllum aureum</i>	krabilice zlatoplodá	
<i>Jasione montana</i>	pavinec horský	
<i>Juncus tenuis</i>	sítina tenká	.	.	inv	neo	
<i>Knautia arvensis</i>	chrastavec rolní	
<i>Koeleria pyramidata</i>	smělek jehlancovitý	
<i>Lamium album</i>	hluchavka bílá	.	.	nat	ar	
<i>Lamium maculatum</i>	hluchavka skvrnitá	
<i>Lathyrus pratensis</i>	hrachor luční	

Taxon	České jméno	§	C	Stat	Res	Poznámka
<i>Lathyrus sylvestris</i>	hrachor lesní	
<i>Leontodon autumnalis</i>	máchelka podzimní	
<i>Leontodon hispidus</i>	máchelka srstnatá	
<i>Leucanthemum vulgare</i> agg.	kopretina bílá	
<i>Linaria vulgaris</i>	lnice květel	.	.	nat	ar	
<i>Lolium perenne</i>	jílek vytrvalý	
<i>Lotus corniculatus</i>	štírovník růžkatý	
<i>Lupinus polyphyllus</i>	lupina mnoholistá	.	.	inv	neo	
<i>Luzula campestris</i>	bika ladní	
<i>Luzula pilosa</i>	bika chlupatá	
<i>Lychnis viscaria</i>	smolnička obecná	
<i>Malus domestica</i>	jabloň domácí	.	.	cas	ar	
<i>Malva moschata</i>	sléz pižmový	
<i>Medicago lupulina</i>	tolice dětelová	.	.	nat	ar	
<i>Melampyrum pratense</i>	černýš luční	
<i>Moehringia trinervia</i>	mateřka trojžilná	
<i>Nardus stricta</i>	smilka tuhá	
<i>Papaver dubium</i>	mák pochybný	.	C4a	nat	ar	CB, 1 trs
<i>Phleum pratense</i>	bojíněk luční	
<i>Pimpinella major</i>	bedrník větší	
<i>Pimpinella saxifraga</i>	bedrník obecný	
<i>Pinus sylvestris</i>	borovice lesní	
<i>Plantago lanceolata</i>	jitrocel kopinatý	
<i>Plantago major</i>	jitrocel větší	.	.	inv	ar	
<i>Plantago media</i>	jitrocel prostřední	
<i>Poa annua</i>	lipnice roční	
<i>Poa compressa</i>	lipnice smáčknutá	
<i>Poa nemoralis</i>	lipnice hajní	
<i>Poa pratensis</i>	lipnice luční	
<i>Polygala vulgaris</i>	vítod obecný	
<i>Polygonum aviculare</i>	truskavec ptačí	.	.	nat	ar	
<i>Populus tremula</i>	topol osika	
<i>Potentilla argentea</i>	mochna stříbrná	
<i>Potentilla recta</i>	mochna přímá	.	C4a	.	.	CB
<i>Potentilla tabernaemontani</i>	mochna jamí	
<i>Prunus avium</i>	třešeň ptačí	
<i>Prunus padus</i>	střemcha obecná	
<i>Prunus spinosa</i>	slivoň trnka	
<i>Pyrus communis</i>	hrušeň obecná	.	.	nat	ar	
<i>Quercus robur</i>	dub letní	
<i>Ranunculus acris</i>	pryskyřník prudký	
<i>Ranunculus bulbosus</i>	pryskyřník hlíznatý	
<i>Rhamnus cathartica</i>	řešetlák počistivý	
<i>Robinia pseudacacia</i>	trmovník akát	.	.	inv	neo	
<i>Rosa canina</i>	růže šípková	
<i>Rubus idaeus</i>	ostružiník maliník	
<i>Rumex acetosa</i>	šřovík kyselý	
<i>Rumex acetosella</i>	šřovík menší	
<i>Salix caprea</i>	vrba jíva	

Taxon	České jméno	§	C	Stat	Res	Poznámka
<i>Sambucus nigra</i>	bez černý	
<i>Sambucus racemosa</i>	bez červený	
<i>Sanguisorba officinalis</i>	krvavec toten	
<i>Saxifraga granulata</i>	lomikámen zrnatý	
<i>Scleranthus perennis</i>	chmerek vytrvalý	
<i>Securigera varia</i>	čičorka pestrá	
<i>Sedum acre</i>	rozchodník ostrý	
<i>Senecio jacobaea</i>	starček přímětník	
<i>Senecio viscosus</i>	starček lepkavý	
<i>Silene latifolia</i> subsp. <i>alba</i>	silenska širolistá bílá	.	.	nat	ar	
<i>Silene nutans</i>	silenska nicí	
<i>Silene vulgaris</i>	silenska nadmutá	
<i>Solidago gigantea</i>	zlatobýl obrovský	.	.	inv	neo	
<i>Sorbus aucuparia</i>	jeřáb ptačí	
<i>Stellaria graminea</i>	ptačinec trávovitý	
<i>Symphytum officinale</i>	kostival lékařský	
<i>Tanacetum vulgare</i>	vrtič obecný	.	.	inv	ar	
<i>Taraxacum</i> sect. <i>Ruderalia</i>	pampelišky smetánky	
<i>Thymus pulegioides</i>	mateřídouška vejčitá	
<i>Tilia platyphyllos</i>	lípa velkolistá	
<i>Torilis japonica</i>	tořice japonská	
<i>Trifolium arvense</i>	jetel rolní	
<i>Trifolium aureum</i>	jetel zlatý	
<i>Trifolium medium</i>	jetel prostřední	
<i>Trifolium montanum</i>	jetel horský	
<i>Trifolium pratense</i>	jetel luční	
<i>Trifolium repens</i>	jetel plazivý	
<i>Trisetum flavescens</i>	trojštět žlutavý	
<i>Urtica dioica</i>	kopřiva dvoudomá	
<i>Vaccinium myrtillus</i>	borůvka	
<i>Verbascum nigrum</i>	divizna černá	
<i>Veronica arvensis</i>	rozrazil rolní	.	.	nat	ar	
<i>Veronica chamaedrys</i>	rozrazil rezekvítek	
<i>Veronica officinalis</i>	rozrazil lékařský	
<i>Veronica sublobata</i>	rozrazil laločnatý	
<i>Vicia cracca</i>	vikev ptačí	
<i>Vicia hirsuta</i>	vikev chlupatá	.	.	nat	ar	
<i>Vicia sativa</i>	vikev setá	.	.	nat	ar	
<i>Vicia sepium</i>	vikev plotní	
<i>Viola arvensis</i>	violka rolní	
<i>Viola canina</i>	violka psí	
<i>Viola hirta</i>	violka srstnatá	

Příloha 3: Druhy hmyzu zaznamenané na Velké Homolce při průzkumu v roce 2009
(Dvořák 2009)

Coleoptera: Cantharidae

Cantharis fusca Linnaeus, 1758, *Cantharis livida* Linnaeus, 1758, *Cantharis nigricans* (Müller, 1776), *Cantharis obscura* Linnaeus, 1758, *Cantharis pellucida* Fabricius, 1792, *Cantharis rufa* Linnaeus, 1758, *Cantharis rustica* Fallén, 1807, *Metacantharis clypeata* (Illiger, 1798), *Rhagonycha fulva* (Scopoli, 1763), *Rhagonycha lignosa* (Müller, 1764), *Rhagonycha nigriventris* Motschulsky, 1860, *Rhagonycha lutea* (Müller, 1764).

Coleoptera: Cerambycidae

Agapanthia intermedia (Ganglbauer, 1884), *Alosterna tabacicolor* De Geer, 1775, *Anaglyptus mysticus* (Linnaeus, 1758), *Aromia moschata* (Linnaeus, 1758), *Brachyleptura maculicornis* (De Geer, 1775), *Dinoptera collaris* (Linnaeus, 1758), *Gaurotes virginea* (Linnaeus, 1758), *Grammoptera ruficornis* (Fabricius, 1771), *Leptura quadrifasciata* Linnaeus, 1758, *Molorchus minor* (Linnaeus, 1767), *Pachytodes cerambyciformis* (Schrank, 1781), *Pseudovadonia livida* (Fabricius, 1771), *Rutpela maculata* (Poda, 1761), *Stenurella bifasciata* (Müller, 1776), *Stenurella melamura* (Linnaeus, 1758), *Stenurella nigra* (Linnaeus, 1758).

Coleoptera: Cleridae

Thanasimus formicarius (Linnaeus, 1758)

Coleoptera: Coccinellidae

Adalia bipunctata (Linnaeus, 1758), *Aphidecta oblitterata* (Linnaeus, 1758), *Calvia quatuordecimguttata* (Linnaeus, 1758), *Ceratomegilla notata* (Laicharting, 1781), *Coccinella septempunctata* (Linnaeus, 1758), *Coccinula quatuordecimpustulata* (Linnaeus, 1758), *Harmonia axyridis* (Pallas, 1773), *Myrrha octodecimguttata* (Linnaeus, 1758), *Propylaea quatuordecimpunctata* (Linnaeus, 1758), *Psyllobora vigintiduopunctata* (Linnaeus, 1758), *Subcoccinella vigintiquatuorpunctata* (Linnaeus, 1758), *Tytthaspis sedecimpunctata* (Linnaeus, 1758).

Coleoptera: Dermestidae

Anthrenus museorum (Linnaeus, 1761), *Dermestes murinus* Linnaeus, 1758.

Coleoptera: Chrysomelidae

Chrysolina cerealis cerealis (Linnaeus, 1767).

Coleoptera: Malachiidae

Axinotarsus marginalis (Laporte de Castelnau, 1840), *Clasnoptilus viridis* (Fabricius, 1787), *Malachius bipustulatus* (Linnaeus, 1758).

Coleoptera: Scarabaeidae

Onthophagus joannae Goljan, 1953, *Oxythyrea funesta* (Poda, 1761), *Phyllopertha horticola* (Linnaeus, 1758), *Potosia cuprea* (Fabricius, 1775), *Serica brunnea* (Linnaeus, 1758), *Trichius fasciatus* (Linnaeus, 1758).

Coleoptera: Silphidae

Nicrophorus fossor Erichson, 1837, *Nicrophorus investigator* Zetterstedt, 1824, *Nicrophorus vespillo* (Linnaeus, 1758), *Nicrophorus vespilloides* Herbst, 1784, *Oiceoptoma thoracicum* (Linnaeus, 1758), *Thanatophilus sinuatus*

(Fabricius, 1775).

Hymenoptera: Apidae: *Bombus* spp.

Bombus barbutellus (Kirby, 1802), *Bombus bohemicus* Seidl, 1837, *Bombus hortorum* (Linnaeus, 1761), *Bombus humilis* (Illiger, 1806), *Bombus hypnorum* (Linnaeus, 1758), *Bombus lapidarius* (Linnaeus, 1758), *Bombus lucorum* (Linnaeus, 1761), *Bombus pascuorum* (Scopoli, 1763), *Bombus pratorum* (Linnaeus, 1761), *Bombus ruderarius* (Müller, 1776), *Bombus soroeensis* (Fabricius, 1777), *Bombus sylvestris* (Lepeletier, 1832), *Bombus terrestris* (Linnaeus, 1758), *Bombus wurflenii* (Radoszkowski, 1859).

Hymenoptera: Vespidae

Ancistrocerus oviventris (Wesmael, 1836), *Gymnomerus laevipes* (Shuckard, 1837), *Polistes dominula* (Christ, 1791), *Symmorphus allobrogus* (Saussure, 1855), *Vespula germanica* (Fabricius, 1793), *Vespula vulgaris* (Linnaeus, 1758).

Lepidoptera: HesperIIDae

Carterocephalus palaemon (Pallas, 1771), *Erynnis tages* (Linnaeus, 1758), *Ochlodes venatus* (Bremer et Grey, 1853), *Thymelicus lineola* (Ochsenheimer, 1808), *Thymelicus sylvestris* (Poda, 1761).

Lepidoptera: Lycaenidae

Callophrys rubi (Linnaeus, 1758), *Celastrina argiolus* (Linnaeus, 1758), *Cupido minimus* (Fuessly, 1775), *Cyaniris semiargus* (Rottemburg, 1775), *Lycaena hippothoe* (Linnaeus, 1761), *Lycaena phlaeas* (Linnaeus, 1761), *Lycaena tityrus* (Poda, 1761), *Polyommatus amandus* (Schneider, 1792), *Pseudophilotes baton* (Bergsträsser, 1779).

Lepidoptera: Nymphalidae

Aglais urticae (Linnaeus, 1758), *Araschnia levana* (Linnaeus, 1758), *Argynnis aglaja* (Linnaeus, 1758), *Boloria dia* (Linnaeus, 1767), *Boloria euphrosyne* (Linnaeus, 1758), *Boloria selene* (Denis & Schiffermüller, 1775), *Inachis io* (Linnaeus, 1758), *Issoria lathonia* (Linnaeus, 1758), *Melitaea athalia* (Rottemburg, 1775), *Nymphalis polychloros* (Linnaeus, 1758), *Vanessa cardui* (Linnaeus, 1758).

Lepidoptera: Papilionidae

Papilio machaon Linnaeus, 1758.

Lepidoptera: Pieridae

Anthocharis cardamines (Linnaeus, 1758), *Gonepteryx rhamni* (Linnaeus, 1758), *Leptidea reali* Reissinger, 1989, *Pieris brassicae* (Linnaeus, 1758), *Pieris napi* (Linnaeus, 1758), *Pieris rapae* (Linnaeus, 1758).

Lepidoptera: Satyridae

Aphantopus hyperanthus (Linnaeus, 1758), *Coenonympha glycerion* (Borkhausen, 1788), *Coenonympha pamphilus* (Linnaeus, 1758), *Erebia medusa* (Denis & Schiffermüller, 1775), *Maniola jurtina* (Linnaeus, 1758), *Melanargia galathea* (Linnaeus, 1758).

Lepidoptera: Zygaenidae

Zygaena lonicerae (Scheven, 1777), *Zygaena loti* (Denis & Schiffermüller, 1775), *Zygaena minos* (Denis & Schiffermüller, 1775), *Zygaena viciae* (Denis & Schiffermüller, 1775).

Diptera: Lauxaniidae

Aulogastromyia anisodactyla (Loew, 1845), *Homoneura mediospinosa* Merz, 2003, *Homoneura patelliformis* (Becker, 1895), *Lauxania cylindricornis* (Fabricius, 1794), *Meiosimyza decipiens* (Loew, 1847), *Meiosimyza illota* (Loew, 1847), *Meiosimyza mihalyi* Papp, 1978, *Meiosimyza rorida* (Fallén, 1820), *Meiosimyza subfasciata* (Zetterstedt, 1838), *Minettia longipennis* (Fabricius, 1794), *Minettia lupulina* (Fabricius, 1787), *Pseudolyciella vittata* (Walker, 1849), *Sapromyza sexpunctata* Meigen, 1826, *Sapromyza quadripunctata* (Linnaeus, 1767), *Tricholauxania praeusta* (Fallén, 1820).

Orthoptera: Tettigoniidae

Decticus verrucivorus (Linnaeus, 1758), *Metrioptera roeselii* Hagenbach, 1822, *Pholidoptera griesoaptera* (De Geer, 1773), *Tettigonia cantans* (Füssli, 1775).

Orthoptera: Acrididae

Euthystira brachyptera (Ocskay, 1826), *Chorthippus apricarius* (Linnaeus, 1758), *Chorthippus biguttulus* (Linnaeus, 1758), *Chorthippus brunneus* (Thunberg, 1815), *Chorthippus dorsatus* (Zetterstedt, 1821), *Chorthippus parallelus* (Zetterstedt, 1821), *Omocestus viridulus* (Linnaeus, 1758), *Omocestus haemorrhoidalis* (Charpentier, 1825).